

Kenmerk : Z2019-00010099
Datum : 20 augustus 2019
Verzonden op :

Onderwerp : **Ontwerp omgevingsvergunning**

Op 4 juli 2019 ontvingen wij van Stichting IJssellandschap, Haereweg 4, 8121 PJ te Olst, een aanvraag om omgevingsvergunning voor het realiseren van een zonneweide met de activiteiten:

1. Het bouwen van een bouwwerk
2. Het afwijken van bestemmingsplan
3. Het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde

op het perceel: Diepenveenseweg (achter) 2 te Olst; kadastraal bekend: gemeente Olst, sectie F, nummer 5260.

Ontwerp besluit

Wij zijn voornemens, gelet op artikel 2.1, lid 1, onder a, b en c, 2.10, 2.11 en 2.12 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: WABO), de omgevingsvergunning in ontwerp te verlenen voor de duur van 25 jaar voor de activiteiten:

- het bouwen van een bouwwerk
- het afwijken van het bestemmingsplan
- het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde;

Onderdeel van het besluit vormen:

- een omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan voor de duur van 25 jaar met toepassing van artikel 2.12 lid 1, onder a, sub 3°, van de Wabo.

Procedure

Op deze aanvraag is de uitgebreide voorbereidingsprocedure van toepassing (artikel 3.10, Wabo). De aanvraag is getoetst aan artikel 2.1, lid 1, onder a, b en c van de Wabo. Verder is de aanvraag getoetst aan het Besluit omgevingsrecht, de Ministeriele regeling omgevingsrecht, het bestemmingsplan, de Nota ruimtelijke Kwaliteit van de gemeente Olst-Wijhe, de Bouwverordening gemeente Olst-Wijhe 2012 en het Bouwbesluit 2012. Vanwege strijdigheid met het bestemmingsplan "Buitengebied Olst-Wijhe" wordt de aanvraag omgevingsvergunning mede aangemerkt als een aanvraag om af te wijken van het bestemmingsplan.

Wet natuurbescherming

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. De wet gaat uit van het beschermingsprincipe. "Planten en dieren zijn beschermd tenzij..". Dit betekent dat iedereen een zorgplicht heeft voor de in Nederland in het wild levende planten en dieren en voor hun directe leefomgeving. Het belangrijkste onderdeel van de Wet natuurbescherming is het verbieden van handelingen die het voortbestaan van planten- en diersoorten in gevaar kunnen brengen.

In de Wet natuurbescherming worden geen data genoemd waarop werkzaamheden wel of niet uitgevoerd mogen worden. Er wordt gevraagd altijd zorgvuldig te handelen. De broed/kraamtijd is daarbij de tijd waarin een soort het meest kwetsbaar is en deze periode kan dus beter ontzien worden. Ondanks het feit dat het slopen meldingsplichtig is, mag u bij aanwezigheid van beschermde dieren en planten geen nesten of verblijfsplaatsen van deze dieren en planten vernielen en verstoren. De Wet natuurbescherming gaat dan voor.

U dient als initiatiefnemer zelf actief te onderzoeken of de Wet natuurbescherming van toepassing is.

Meer informatie vindt u op de website van de provincie Overijssel <https://www.overijssel.nl>

Bijgevoegde documenten

De volgende gewaarmerkte documenten maken onderdeel van het besluit:

- aanvraagformulier omgevingsvergunning met ontvangstdatum 4 juli 2019;
- voorschriften en overwegingen omgevingsvergunning;
- tekening blad 01 met stempeldatum ontvangst 9 juli 2019;
- tekening blad 02 met stempeldatum ontvangst 9 juli 2019;
- tekening compactstation GBU2000 met stempeldatum ontvangst 9 juli 2019;
- klantstation, tekeningnummer compact-2A met stempeldatum ontvangst 9 juli 2019;
- klantstation, tekeningnummer compact-2A-01 met stempeldatum ontvangst 9 juli 2019;
- referentiebeelden met stempeldatum ontvangst 9 juli 2019;
- Solar Edge omvormer met stempeldatum ontvangst 9 juli 2019;

- onderbouwing stikstofdepositie met stempeldatum ontvangst 24 juli 2019
- inrichtingsplan met stempeldatum ontvangst 9 juli 2019;
- ruimtelijke onderbouwing met stempeldatum ontvangst 24 juli 2019.

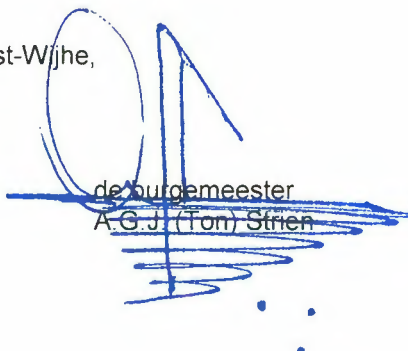
Zienswijzen en adviezen

De ontwerpvergunning met bijbehorende stukken worden op grond van de Algemene wet bestuursrecht met ingang van 29 augustus 2019 ter inzage gelegd. Binnen zes weken na start van de ter inzage termijn kunnen zienswijzen tegen of adviezen over de ontwerpvergunning worden ingediend.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Olst-Wijhe,

de secretaris/algemeen directeur
drs. D.L.W. (Dries) Zielhuis

de burgemeester
A.G.J. (Ton) Strien

Overwegingen

Bij nemen van het besluit hebben wij overwogen dat:

Bestemmingsplan:

- De aanvraag is gelegen in het bestemmingsplan "Buitengebied Olst-Wijhe", op gronden met de bestemming "Agrarisch met waarden – Landschappelijke waarden" (artikel 5) en de dubbelbestemming "Waarde – Archeologie – 1" (artikel 29).
- De aanvraag is in strijd met artikel 5, lid 5.1 onder a en lid 5,2 onder a van de voorschriften. Dit artikel houdt in dat, de voor 'Agrarisch met waarden - Natuur en landschap' aangewezen gronden zijn bestemd voor de uitoefening van een agrarisch bedrijf en gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mogen uitsluitend binnen het bouwvlak en ten dienste van de bestemming worden gebouwd.
- De zonneweide is niet ten dienste van het agrarisch bedrijf en de zonnepanelen staan buiten een bouwvlak en zijn niet ten dienste van de bestemming.

Nota Ruimtelijke Kwaliteit:

- Op 7 augustus 2019 is de aanvraag beoordeeld door de adviseur Ruimtelijke Kwaliteit. De aanvraag voldoet aan de redelijke eisen van Nota Ruimtelijke Kwaliteit.

Bouwbesluit 2012:

- De aanvraag voldoet aan het Bouwbesluit.

Bouwverordening gemeente Olst-Wijhe 2012:

- De aanvraag voldoet aan de gemeentelijke Bouwverordening.

Voorschriften

Aan de omgevingsvergunning zijn de volgende voorschriften verbonden:

- U stelt ons tenminste twee werkdagen voor de aanvang van bouwwerkzaamheden hiervan in kennis.
- Op de dag van beëindiging van de werkzaamheden stelt u ons hiervan in kennis.
U kunt de melding van aanvang en oplevering van het werk doen:
  - a. via ons klantcontactcentrum (KCC) te bereiken via 14 0570 of;
  - b. via email gemeente@olst-wijhe.nl onder vermelding van het bouwadres.
- Het bouwwerk mag niet in gebruik worden genomen als de gemeente niet in kennis is gesteld van de beëindiging van de werkzaamheden.
- De vergunning is altijd aanwezig op de bouwplaats.
- De bouwplaats is tijdens de bouw op een doeltreffende wijze afgesloten, zodat deze niet voor onbevoegden toegankelijk is.
- De vrijkomende grond mag, omdat deze slechts in beperkte mate is verontreinigd, op de bouwlocatie worden verwerkt. Als de grond van de locatie wordt afgevoerd, dient de kwaliteit hiervan worden bepaald en conform deze kwaliteit elders worden toegepast. Vijf werkdagen voor afvoer van de grond moet het afvoeren er van worden gemeld via het meldpunt bodemkwaliteit of bij het team Leefomgeving. Hierbij moet worden aangetoond dat het grondtransport op de wettelijk voorgescreven wijze plaats vindt, overeenkomstig het Besluit bodemkwaliteit.
- Op grond van het Bouwbesluit 2012 en bij ministeriele regeling geldt dat bouw- en sloopafval ten minste gescheiden is in de volgende fracties:
  - als gevaarlijk aangeduide afvalstoffen als bedoeld in hoofdstuk 17 van de afvalstoffenlijst bedoeld in de Regeling Europese afvalstoffenlijst;
  - steenachtig sloopafval;
  - gipsblokken en gipsmateriaal;
  - bitumineuze dakbedekking;
  - teerhoudende dakbedekking;
  - teerhoudend asfalt
  - niet-teerhoudend asfalt;

- dakgrind;
- overig afval;

en zodanig wordt opgeslagen en afgevoerd dat er geen risico's voor het milieu ontstaan.

Activiteit: *Het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met een bestemmingsplan,*

Ruimtelijke onderbouwing bij de omgevingsvergunning voor realisatie zonneweide Overkamp op het perceel Diepenveenseweg (achter) 2, waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt afgeweken van het bestemmingsplan.

De ruimtelijke onderbouwing is als bijlage bij de aanvraag gevoegd

Activiteit: het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde

Toetsingskader:

- De omgevingsvergunning mag slechts en moet worden geweigerd indien de weigeringsgrond genoemd in artikel 2.11 van de Wabo van toepassing is;

Wabo:

- De aanvraag komt op grond van artikel 2.11 van de Wabo in aanmerking voor verlening van de omgevingsvergunning. Verder is de aanvraag getoetst aan het Besluit omgevingsrecht, de Ministeriele regeling omgevingsrecht en het bestemmingsplan

Bestemmingsplan:

- De aanvraag is gelegen in het bestemmingsplan "Buitengebied Wijhe", op gronden met de bestemming "Agrarisch gebied" (artikel 4);
- Het is verboden op of in de gronden met de bestemming 'agrarisch gebied' zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders voetpaden – niet zijnde koe- en kavelpaden aan te leggen;
- De andere-werken en/of werkzaamheden als genoemd zijn slechts toelaatbaar indien door die andere-werken en/of werkzaamheden dan wel door de daarvan direct of indirect te verwachten vervolgen de agrarische waarde van deze gronden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad, dan wel de mogelijkheid voor het herstel van die waarden niet onevenredig worden of kunnen worden verkleind.
- De aanvraag voldoet aan de gestelde regels en de gestelde waarden worden niet onevenredig geschaad.

Ruimtelijke onderbouwing

Realisatie Zonneweide Overkamp

Ruimtelijke onderbouwing

Realisatie Zonneweide Overkamp

JULI 2019

Opdrachtgever

Stichting IJssellandschap
Haereweg 4
8121 PJ OLST

Opdrachtnemer

Eelerwoude
Mossendamsdwarsweg 3
Postbus 53
7470 AB GOOR

T 0547 26 35 15

F 0547 26 33 15

E info@eelerwoude.nl

I www.eelerwoude.nl

INHOUD

1	INLEIDING	6
1.1	Aanleiding	6
1.2	Ligging en begrenzing plangebied	7
1.3	Huidig planologisch regime	7
1.4	Leeswijzer	8
2	PLANBESCHRIJVING	9
2.1	Inleiding	9
2.2	Beschrijving huidige situatie plangebied	9
2.3	De kleinschalige zonneweide	10
3	BELEIDSKADERS	16
3.1	Inleiding	16
3.2	Rijksbeleid	16
3.3	Provinciaal beleid	20
3.4	Gemeentelijk beleid	27
3.5	Conclusie	32
4	WAARDENTOETS	33
4.1	Inleiding	33
4.2	Natuurwaarden	33
4.3	Archeologische waarden	35
4.4	Cultuurhistorie	36
4.5	Water	36
4.6	Conclusie	38
5	MILIEUASPECTEN	39
5.1	Inleiding	39
5.2	Bodem	39
5.3	Geluid	39
5.4	Luchtkwaliteit	40
5.5	Externe veiligheid	41
5.6	Bedrijven en milieuzonering	43
5.7	Verkeer en parkeren	43
5.8	Vormvrije m.e.r.-beoordeling	44
5.9	Lichtreflectie	45
5.10	Electromagnetische straling	45
5.11	Conclusie	45
6	UITVOERBAARHEID	46
6.1	Inleiding	46
6.2	Ruimtelijke uitvoerbaarheid	46
6.3	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	46

6.4	Economische uitvoerbaarheid	47
6.5	Conclusie	47

1

INLEIDING

1.1 Aanleiding

De Nederlandse overheid heeft een grote ambitie op het gebied van duurzaamheid. In het 'Energieakkoord voor duurzame groei' is in 2013 afgesproken dat het aandeel hernieuwbare energieopwekking in 2020 14% moet zijn, en in 2023 16%. Het kabinet heeft met het nationale Klimaatakkoord van 2019 als centraal doel gesteld om de uitstoot van broeikasgassen in Nederland in 2030 met 49% terug te dringen ten opzichte van 1990. Voor de elektriciteitssector geldt hierbij een opgave om in eerste instantie in 2030 de CO₂-emmissies met tenminste 20,2 Mton te verminderen. De provincie Overijssel heeft het doel om in 2023, 20% van haar energie uit duurzame energiebronnen te halen. Ook de gemeente Olst-Wijhe heeft de doelstelling geformuleerd dat 20% van de gebruikte energie duurzaam opgewekt moet worden (in 2020).

Stichting IJssellandschap wil een bijdrage leveren aan het oplossen van de energieopgave, zover dat binnen de mogelijkheden past. IJssellandschap is voornemens om met de volgende acties aan de slag te gaan de aankomende jaren:

- 1. We zetten een fors programma op t.a.v. de beperking van energieverlies in onze panden in samenwerking met onze huurders en pachters (investering in duurzaamheid van onze panden);*
- 2. Als IJssellandschap streven we naar een sterke beperking van energiegebruik door isolatie en uitgekiend gebruik en door de inzet van alternatieve bronnen. Om dit handen en voeten te geven voeren we een studie uit die haar vervolg krijgt in concrete plannen en investeringen.*
- 3. In de discussie over het gebruik van grond voor alternatieve energievormen zullen we een beperkt areaal beschikbaar stellen of daartoe areaal aankopen. De vraag naar grond voor zonnepanelen of andere vormen van grondgebonden energie productie is zeer actueel en dringend. Bovendien levert het financieel rendement op die grond een mogelijk nieuwe verdienmogelijkheid die we vervolgens in kunnen zetten als fonds voor verdere ontwikkeling en beheer. We stellen een concreet plan op om dit te realiseren.*

Het beleid van IJssellandschap is dat een klein gedeelte van haar totale eigendomsareaal beschikbaar wordt gesteld voor de opwekking van duurzame energie, mits dit goed kan worden ingepast in het landschap. Belangrijk is ook dat er voldoende grond beschikbaar blijft voor de landbouw en de natuur. IJssellandschap heeft afgewogen welke gronden binnen haar bezit in aanmerking komen voor de realisatie van een zonneweide, binnen de kaders die IJssellandschap hiervoor heeft vastgesteld.

Medio 2018 heeft Stichting IJssellandschap 12 hectare landbouwgrond verworven van het voormalig erf "Steenbruggen", Diepenveenseweg 2. Het grootste gedeelte van dit areaal wordt in

pacht uitgegeven voor uitoefening van biologische landbouw. Voor een klein gedeelte van de gekochte grond is IJssellandschap van plan om hier een kleinschalige zonneweide, met een omvang van 2 hectare, te ontwikkelen en te exploiteren. Deze gronden zijn op korte termijn beschikbaar voor realisatie van een kleinschalige zonneweide. De zonneweide is landschappelijk en natuurlijk goed in te passen. De locatie is gelegen dichtbij de dorpsrand en het plan is op deze locatie financieel uitvoerbaar.

Op deze wijze wil IJssellandschap zelf bijdragen aan duurzaamheid. De opbrengsten die gegenereerd worden uit de zonneweide, zet IJssellandschap in voor onderhoud van natuur en landschap.

Voor de realisatie van de zonneweide (voor een termijn van maximaal 25 jaar) wordt een omgevingsvergunning aangevraagd, in afwijking van de bestemmingsplan (op grond van artikel 2.12, eerste lid, sub a, onder 3° Wabo). Deze voorliggende ruimtelijke onderbouwing is onderdeel van de vergunningsaanvraag. Hierin komen alle relevante aspecten vanuit de ruimtelijke ordening voor dit project aan de orde en deze ruimtelijke onderbouwing toont aan dat de ontwikkeling in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.

1.2 Ligging en begrenzing plangebied

Het plangebied voor de kleinschalige zonneweide ligt aan ten zuidoosten van de kern Olst. Het plangebied grenst aan de westzijde aan een spoorlijn. Het plangebied, welke momenteel agrarisch in gebruik is, is netto 2 ha groot (binnen het hekwerk van de zonneweide).

Figuur 1: Ligging en begrenzing plangebied

1.3 Huidig planologisch regime

Het plangebied maakt onderdeel uit van het bestemmingsplan 'Buitengebied', welke is vastgesteld op 21 mei 2012 (en 'Buitengebied eerste herziening' en 'Buitengebied tweede herziening'). Het plangebied heeft de bestemming 'Agrarisch met waarden – Natuur en landschapswaarden'. Aan

de noordwestzijde geldt de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie – 1' en tot slot geldt de gebiedsaanduiding 'reconstructiewetzone – verweingsgebied'. Ook geldt het bestemmingsplan Parapluplan Parkeren (vastgesteld op 10 september 2018).

De voorgenomen realisatie van een zonneweide past niet binnen het huidige planologische regime.

Figuur 2: Weergave plangebied op verbeelding bestemmingsplan 'Buitengebied'

1.4 Leeswijzer

De ruimtelijke onderbouwing is opgebouwd uit 6 hoofdstukken. In hoofdstuk 2 wordt eerst ingegaan op het voorgenomen plan. In hoofdstuk 3 komt het beleidskader aan bod. In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van het van toepassing zijnde rijksbeleid, provinciaal beleid en gemeentelijk beleid. Het voorgenomen plan wordt daarbij getoetst aan dit beleid. Hoofdstuk 4 bevat een waardentoets. Hieruit blijkt welke waarden er in het plangebied aanwezig zijn en of deze worden aangetast door de ontwikkeling. In hoofdstuk 5 komen de relevante milieuaspecten aan bod. In hoofdstuk 6 wordt tot slot ingegaan op de ruimtelijke, maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid

2

PLANBESCHRIJVING

2.1 Inleiding

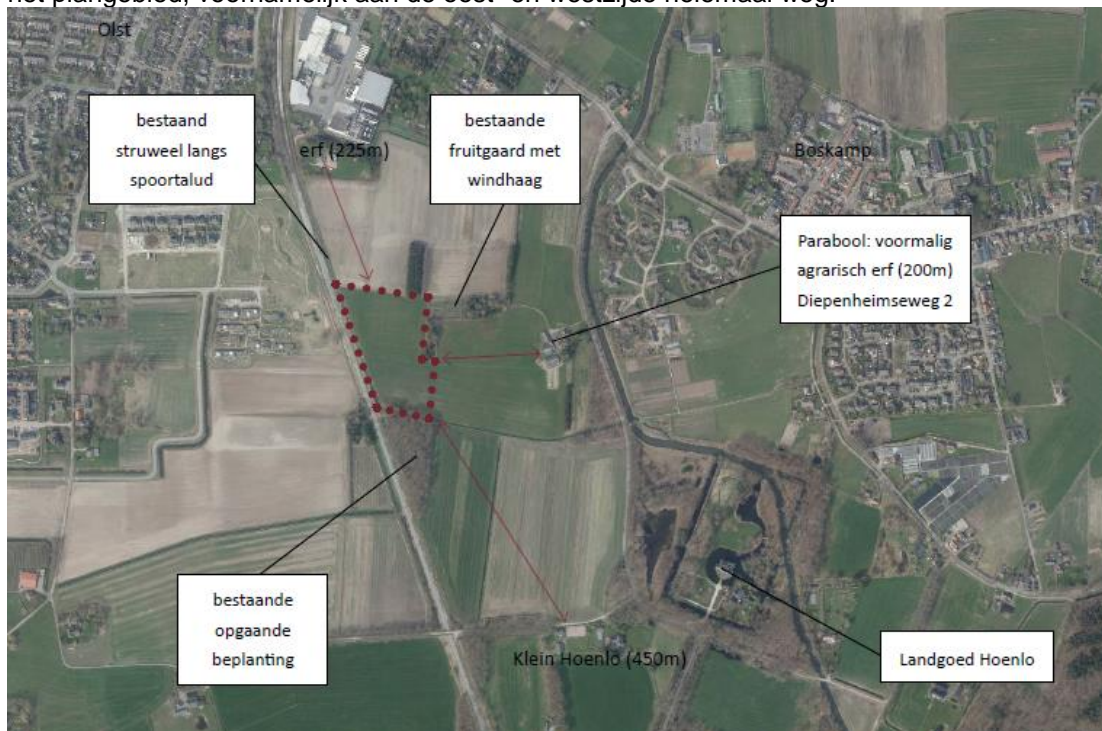
In dit hoofdstuk wordt de huidige situatie weergegeven en wordt de voorgenomen ontwikkeling beschreven.

2.2 Beschrijving huidige situatie plangebied

2.2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied voor de kleinschalige zonneweide ligt ten zuidoosten van de kern Olst. Het plangebied, welke momenteel agrarisch in gebruik is, is netto 2 ha groot (binnen het hekwerk van de zonneweide). Het plangebied grenst aan de westzijde aan een spoorlijn. Aan de zuidzijde ligt een watergang en een bosje. Aan de noord- en oostzijde, tegen het plangebied aan, liggen twee bestaande struweelsingels (zie figuur 3).

Het plangebied is in de huidige situatie vanuit de trein te beleven en vanuit enkele erven op ruime afstand te zien. De bestaande landschappelijke beplanting en het spoortalud neemt het zicht op het plangebied, voornamelijk aan de oost- en westzijde helemaal weg.

Figuur 3: Luchtfoto van het plangebied en de omgeving (bron: googlemaps).

Figuur 4: Foto met het zicht vanuit noordkant plangebied, naar zuidkant toe

2.3 De kleinschalige zonneweide

In deze paragraaf wordt het plan voor de kleinschalige zonneweide uiteengezet. Ten behoeve van het plan is ook een inrichtingsplan opgesteld. Deze is separaat bijgevoegd.

2.3.1 Initiatief voor een zonneweide

Het beleid van IJssellandschap is dat een klein gedeelte van haar totale eigendomsareaal beschikbaar wordt gesteld voor de opwekking van duurzame energie, mits dit goed kan worden ingepast in het landschap. Belangrijk is ook dat er voldoende grond beschikbaar blijft voor de landbouw en de natuur. IJssellandschap heeft afgewogen welke gronden binnen haar bezit in aanmerking komen voor de realisatie van een zonneweide, binnen de kaders die IJssellandschap hiervoor heeft vastgesteld.

2.3.2 De locatiekeuze

Medio 2018 heeft Stichting IJssellandschap 12 hectare landbouwgrond verworven van het voormalig erf “Steenbruggen”, Diepenveenseweg 2. Het grootste gedeelte van dit areaal wordt in pacht uitgegeven voor uitoefening van biologische landbouw. Voor een klein gedeelte van de gekochte grond is IJssellandschap van plan om hier een kleinschalige zonneweide, met een omvang van 2 hectare, te ontwikkelen en te exploiteren. Deze gronden zijn beschikbaar voor realisatie van een kleinschalige zonneweide. De zonneweide is landschappelijk en natuurlijk goed in te passen. De locatie is gelegen dichtbij de dorpsrand en het plan is op deze locatie financieel uitvoerbaar.

2.3.3 Technische gegevens zonneweide

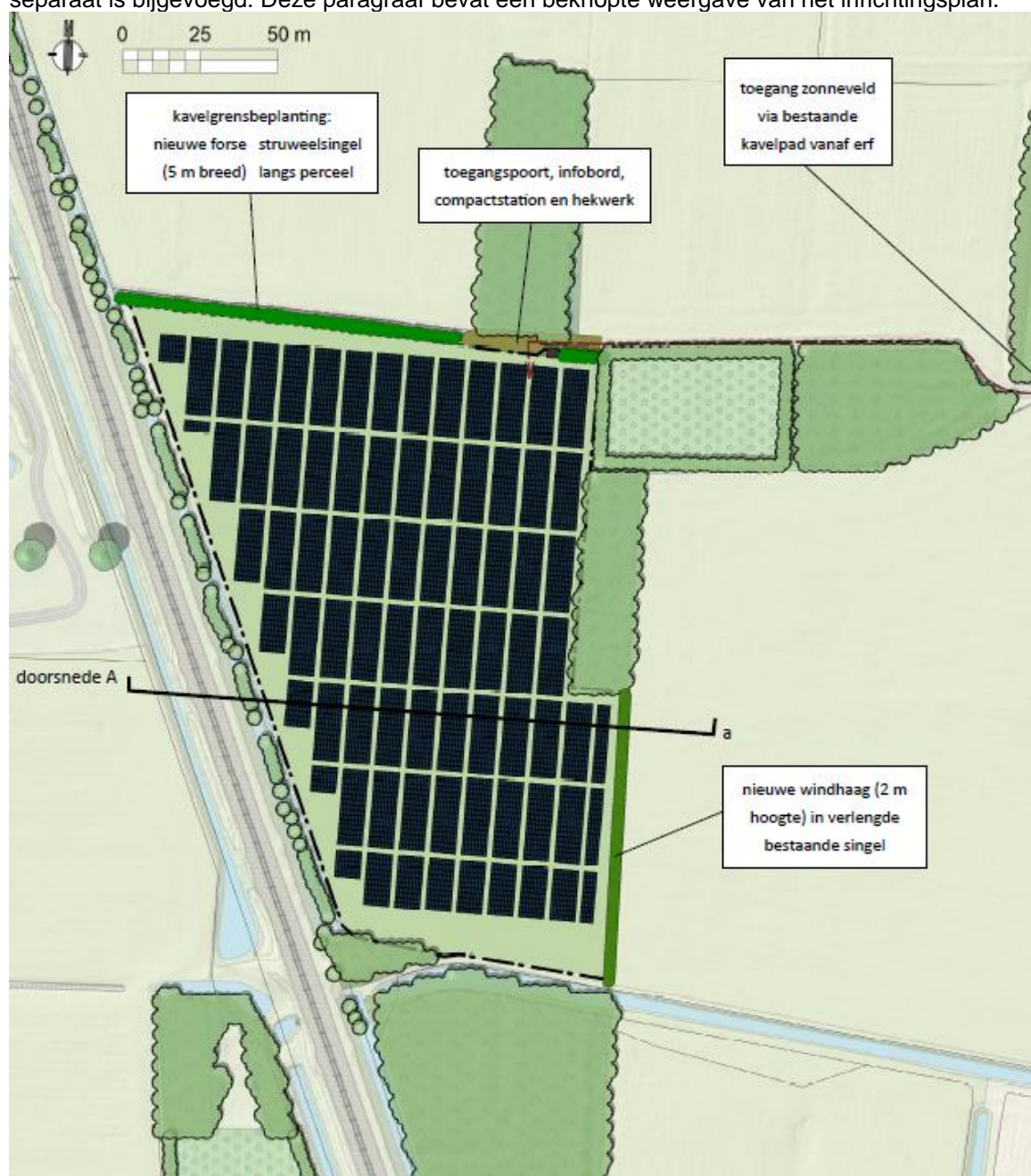
Het plangebied voor de ontwikkeling van het zonneweide is netto 2 hectare groot. Daarnaast is er ruimte gereserveerd voor landschappelijke inpassing en natuurlijke inrichting en komen er paden rondom de zonneweide.

De te realiseren zonneweide zal circa 2,6 MWp aan opgewekt vermogen bedragen. De panelen (inclusief constructie) zullen oost-west worden georiënteerd en de stellages worden maximaal 1,80 meter hoog. De afstand tussen de panelen (de rijen) bedraagt 2 meter.

2.3.4 Landschappelijke inpassing zonneweide

De zonneweide wordt landschappelijk ingepast. Hiertoe is een inrichtingsplan opgesteld, welke separaat is bijgevoegd. Deze paragraaf bevat een beknopte weergave van het inrichtingsplan.

Figuur 5: Weergave inrichtingsplan Zonneweide Overkamp

Schaal en maat van het plangebied

De schaal en maat van het plangebied is de laatste decennia groter en opener geworden. Met name door het verdwijnen van kavelgrensbeplanting. In het gemeentelijke

Landschapsonwikkelingsplan (LOP) wordt de ambitie uitgesproken het verschil tussen de verschillende landschapstypen te versterken. Hier betekent dit het verdichten van het landschap zodat de zonneweide beter binnen het mozaïek van de oeverwallen wordt ingepast. Dit biedt tevens ecologische meerwaarde voor flora en fauna in de sterk door agrarische activiteiten gedomineerde omgeving.

Bestaande singel noord- en oostzijde

Aan de noord- en oostzijde liggen twee bestaande struweelsingels. Langs de oostgrens wordt, buiten het plangebied en buiten dit plan, de gedeeltelijk aanwezige beplanting versterkt door middel van beheer een diverser (loof)sortiment te realiseren. Het gesnoeid en gerooide hout dient op takkenrillen opgebracht te worden ten behoeve van de kamsalamander en overige flora en fauna.

Nieuwe struweelsingel noordzijde

Zoals o.a. in het provinciale en gemeentelijke beleid staat, dienen de verschillen in het landschap leesbaar te blijven en waar mogelijk te worden versterkt. Eén manier om dit te doen is door te kiezen voor beplanting die past bij de bodem en waterhuishouding. Een bijkomend voordeel is dat deze beplanting vitaler zal zijn en beter groeit. Op de schaal van het landschap betreft dit een nieuwe struweelsingel (5 meter breed). Een grote en stevige ingreep waarmee tevens de schaal van het landschap wordt verkleind en gehoor wordt gegeven aan de ambitie vanuit het LOP. Door te kiezen voor een divers sortiment van snel groeiende soorten en langzamer groeiende soorten, wordt snel en blijvend resultaat behaald. Het kan tevens dienst doen als landbiotoop voor de kamsalamander. Plantsoorten bestaan uit een selectie van de gebiedseigen inheemse soorten met ecologische meerwaarde (elke soort 15%): Aalbes, egelantier, Gelderse roos, hazelaar, rode kornoelje, sleedoorn, Spaanse aak, wegendoorn. De plantafstand tussen de struiken is 1,5 meter. Door de verschillende plantsoorten in groepen van 3 tot 5 stuks aan te planten wordt voorkomen dat één soort gaat domineren en blijft het geheel gesloten bij het gefaseerde beheer. Ten noorden van dit element wordt door beheer een mantel- en zoomvegetatie met heesters en kruiden gerealiseerd met ecologische meerwaarde.

Figuur 6: Referentiebeeld gebiedseigen forse struweelsingel van gemengd struweel en zoomvegetatie

Afstand tot de omgeving

In het inrichtingsplan is zoveel mogelijk met het zicht van omwonenden op de zonneweide rekening gehouden. Met de situering van de poort in het hek, waar met name tijdens de bouw enige verkeersbewegingen zijn, zal de overlast minimaal zijn want het bestaande erf wat de toegang vormt staat momenteel leeg. Toekomstige ontwikkeling van het erf met een zorgfunctie zal nauwelijks overlast veroorzaken voor beide initiatieven. Langs de zuidgrens van het plangebied loopt een watergang met beheerpad die behouden en toegankelijk blijft voor het waterschap. In de toekomst kan hier mogelijk aansluiting worden gezocht bij initiatieven uit de omgeving om ommetjes te realiseren.

Windhaag oostrand

Daarnaast wordt er aan de oostzijde een windhaag (2-3 meter hoogte) geplaatst van zwarte els om de zonneweide landschappelijk in te passen op een gebiedseigen manier. Langs deze groenstructuur kan de kamsalamander eenvoudiger tevens migreren naar de poelen in het omliggende landschap. De haag wordt aan de buitenzijde van het hekwerk geplaatst. Zodra het eindbeeld is bereikt, wordt de haag 1 keer per jaar gesnoeid tot een hoogte van tenminste 2 meter. De haag worden op een landschappelijke manier beheerd. De plantafstand tussen de elzen is 0,5 meter.

Figuur 7: Weergave referentiebeeld windhaag met ecologische meerwaarde

Hekwerk

Rondom het perceel komt een hekwerk (schapengas met houten palen) van 1,8 meter hoogte wat aansluit bij het landelijke karakter. Deze wordt aan de binnenkant van de haag en in het struweel geplaatst op enkele decimeters van de grond (zodat kleine zoogdieren en eventueel reeën het hek kunnen passeren).

Panelen, hoogte en oriëntatie

Om het veld zo efficiënt mogelijk te benutten is door de initiatiefnemer gekozen voor een oost-west opstelling onder een hellingshoek van 15°. Tussen de rijen panelen wordt 2 meter ruimte gehouden voor beheer en daglichttoetreding ten behoeve van de bodemgesteldheid. De zonnepanelen zijn voornamelijk vanuit de trein te zien en het is van belang dat de panelen langs het spoor zijn uitgelijnd op afstand van de perceelsgrens om een helder beeld te bewerkstelligen. De constructie wordt maximaal 1,8 meter hoog en begint op 0,77 meter boven maaiveld zodat beheer met schapen mogelijk is.

Transformatoren, omvormers en compactstation

Er wordt met omvormers gewerkt. Een omvormer combineert de stroomopbrengst van zonnepanelen en zet deze om naar wisselstroom. Ze worden op metalen rekken onder de zonnepanelen gemonteerd en vallen daardoor nagenoeg niet op. De kleur is wit / lichtgrijs. Overige bouwwerken zijn ook gesitueerd aan de binnenzijde van de landschappelijke inpassing. Ten behoeve van onderhoud door de netbeheerder dient het compactstation eenvoudig toegankelijk te zijn. Het compactstation is vanaf de openbare weg bereikbaar. Het klantstation komt nabij de Diepenveenseweg te staan.

Kruidenstrook en beheerpad

Door bemesting te stoppen en kruidenrijk grasland (tussen de hekken) in te zaaien zal het gras onder de zonneweide meer ecologische meerwaarde krijgen. Binnen het hekwerk liggen tevens enkele beheerpaden waar ook kruidenrijk grasland komt. De stroken worden ingezaaid met een kruidenrijkmengsel (Mengsel voor ruderaal grasland 'B1' van de Cruydhoeck of vergelijkbaar). Doordat wordt gestopt met reguliere bemesting is een kruidenrijke begroeiing kansrijker. Het beheer van de ondergrond is bepalend voor het resultaat en de meerwaarde voor de biodiversiteit. Enigszins afhankelijk van de voedselrijkdom, is het op termijn voldoende om 1 á 2 keer per jaar te maaien. In het begin zal twee keer per jaar maaien en afvoeren van het maaisel nodig zijn. Door laat in de winter te maaien (februari) blijft er bedekking en voedsel staan voor fauna. Omdat het nu nog niet duidelijk is hoe de vegetatie zich zal ontwikkelen onder de panelen moet het beheer regelmatig worden bijgesteld om daarmee vegetatiegroei en het bodemleven te stimuleren. Eventueel kan een natuurlijke vorm van bemesting (schapen) hieraan kan bijdragen.

Interactie met de omgeving

Bij de ingang van het terrein komt een informatiebord. Langs het beheerpad aan de noordkant komt een plek waar vandaan zicht is op de zonneweide. Dit zodat het onderdeel blijft uitmaken van de beleving van het gebied.

2.3.5 Ontsluiting & parkeren

De realisatie van een zonneweide heeft geen grote gevolgen voor het verkeer en parkeren. De zonneweide moet voornamelijk in de aanlegfase en in de ontmantelingsfase bereikt worden, en daarnaast alleen op heel beperkte schaal ten behoeve van het beheer. De zonneweide wordt niet openbaar toegankelijk.

De zonneweide kan op een veilige manier (zonder overlast voor omwonenden) worden ontsloten, via de bestaande ontsluiting aan de Diepenveenseweg 2. Het parkeren (wat maar zeer beperkt nodig is t.b.v. beheer) kan in het plangebied.

2.3.6 Bouw

De start van de bouw is afhankelijk van de vergunningen. Het leggen van de panelen en plaatsen van de omvormers zal enkele maanden in beslag nemen. Om de zonneweide aan te sluiten op net zullen de nodige aanpassingen moeten worden gedaan, deze werkzaamheden kunnen 0,5 á 1 jaar in beslag nemen.

2.3.7 Operationeel

Zodra de zonneweide gerealiseerd is zal het beheerd gaan worden. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het onderhoud van de systemen, maar ook het monitoren van de zonneweide en diverse administratieve werkzaamheden.

2.3.8 Looptijd

De looptijd van de zonneweide betreft 25 jaar. Hierna wordt de zonneweide ontmanteld.

3

BELEIDSKADERS

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt het relevante beleid dat betrekking heeft op het plangebied en de voorgenomen ontwikkeling beschreven. Het wordt benaderd vanuit het Rijks-, provinciaal- en gemeentelijk beleid. Het voorgenomen plan wordt getoetst aan dit beschreven beleid.

3.2 Rijksbeleid

3.2.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) bevat de visie van het Rijk op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland. Het Rijk streeft naar een krachtige aanpak die ruimte geeft aan regionaal maatwerk, de gebruiker voorop zet, investeringen prioriteert en ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur met elkaar verbindt. In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) zijn regels opgenomen om het beleid uit de SVIR te verwezenlijken. In de structuurvisie schetst het Rijk ambities voor Nederland in 2040. Uitgaande van de verantwoordelijkheden van het Rijk zijn de ambities uitgewerkt in rijksdoelen tot 2028, daarbij is aangegeven welke nationale belangen aan de orde zijn. De tijdshorizon is gesteld omdat in de loop van de tijd nieuwe ontwikkelingen en opgaven kunnen vragen om bijstelling van de rijksdoelen. Voor de ambities zijn rijksinvesteringen slechts één van de instrumenten die worden ingezet. Kennis, bestuurlijke afspraken en kaders kunnen ook worden ingezet. De huidige financiële rijkskaders (begroting) zijn randvoorwaardelijk voor de concrete invulling van die rijksambities. De ruimtelijke waarden die het nationaal belang waarborgen zijn opgenomen in 13 verschillende belangen. In de structuurvisie wordt ook aangegeven op welke wijze het Rijk deze belangen wil verwezenlijken. Dit zorgt voor een duidelijk overzicht in één document gezamenlijk met de doelen die het Rijk heeft opgesteld.

Relevant voor de ontwikkeling van de kleinschalige zonneweide is dat de vraag naar elektriciteit zal blijven groeien. Vanwege de ambities voor beperking van de CO₂-uitstoot is een transitie naar duurzame, hernieuwbare energievoorziening nodig. Voor het opwekken van energie moet voldoende ruimte gereserveerd worden. Het aandeel van duurzame energiebronnen (waaronder zon) in de totale energievoorziening moet omhoog en deze bronnen hebben relatief veel ruimte nodig.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

In de SVIR wordt de ambitie uitgesproken dat Nederland in 2040 een robuust internationaal energienetwerk kent en dat de energietransitie vergesorderd is. De ontwikkeling van de zonneweide volgt de lijn van de SVIR en doet daarbij geen afbreuk aan de overige nationale belangen.

3.2.2 Barro en Bro

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is op 30 december 2011 in werking getreden. In het Barro wordt een aantal projecten die van rijksbelang zijn met name genoemd en met behulp van digitale kaartbestanden exact ingekaderd. Per project worden vervolgens regels gegeven, waaraan ruimtelijke plannen moeten voldoen.

Binnen het Barro worden de volgende onderdelen besproken:

- Project Mainportontwikkeling Rotterdam;
- Kustfundament;
- Grote rivieren;
- Waddenzee en waddengebied;
- Defensie;
- Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde.

In oktober 2012 is het besluit aangevuld met de ruimtevraag voor de onderwerpen veiligheid op rijkswegen, toekomstige uitbreiding van infrastructuur, de elektriciteitsvoorziening, de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), de veiligheid van primaire waterkeringen, reserveringsgebieden voor hoogwater, maximering van het de verstedelijkingsruimte in het IJsselmeer en is het onderwerp duurzame verstedelijking in regelgeving opgenomen. Per 1 juli 2016 zijn er nog enkele wijzigingen van de Barro van kracht geworden. Deze wijzigingen hebben geen directe invloed op de voorgenomen ontwikkeling.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De realisatie van een kleinschalige zonneweide past binnen de regels van het Barro en het Bro. Wel moet worden afgewogen of de ladder voor duurzame verstedelijking van toepassing is op de voorgenomen ontwikkeling.

Ladder voor duurzame verstedelijking

In de SVIR wordt de ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Deze ladder is per 1 oktober 2012 als motiveringseis in het Besluit ruimtelijke ordening opgenomen. Op 1 juli 2017 is het Besluit ruimtelijke ordening gewijzigd, waarbij ook een nieuwe "Laddersystematiek" wordt toegepast. Deze nieuwe regeling is opgenomen in artikel 3.1.6 Bro. De ladder voor duurzame verstedelijking is van toepassing op bestemmingsplannen, uitwerkings- en wijzigingsplannen en omgevingsvergunningen.

De toepassing van de ladder voor duurzame verstedelijking houdt in dat:

'De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.'

Het aanleggen van een kleinschalige zonneweide op de huidige agrarische percelen is geen nieuw stedelijke ontwikkeling. Op basis van eerdere uitspraken van de Raad van State¹ blijkt dat

---

¹ Zie: ABRvS 18 februari 2015, ECLI:NL:RVS:2015:448, ABRvS 24 februari 2016, ECLI:NL:RVS:2016: 465. ABRvS 16 maart 2016, ECLI:NL:RVS:2016:708.

soortgelijke projecten die niet tot leegstand van bestaande bebouwing leiden, niet als een nieuwe stedelijke ontwikkeling in de zin van het Bro kunnen worden aangemerkt. Voorbeelden hiervan zijn de aanleg van een weg, windpark of een hoogspanningsleiding. Ook de Rechtbank Overijssel heeft in april 2018 geoordeeld dat een zonnepark geen nieuwe stedelijke ontwikkeling betreft (zaaknummer akzwo_17_2460 en ak_zwo_17_2461. Een toets aan de Ladder is daarom niet van toepassing. Vanuit een goede ruimtelijke ordening wordt hierna wel ingegaan op de onderbouwing van de behoefte en de argumentatie achter de omvang en de locatie.

1. Er bestaat een behoefte, bij Rijk, provincie Overijssel en gemeente Olst-Wijhe, om te komen tot een duurzame energievoorziening. Deze behoefte staat onder andere aangegeven in het Programma Nieuwe Energie Overijssel. Duurzame energieopwekking in de vorm van een zonneweide draagt bij aan deze behoefte.
2. Binnen de bebouwde kom is ruimte voor zonnepanelen op daken. Echter zijn de daken veelal in particulier eigendom waardoor de eventuele realisatie van zonnepanelen afhankelijk is van particulier initiatief. De realisatie van zonnepanelen op daken is sterk afhankelijk van de wil van de particulier en draagt in beperkte mate bij aan de ambitieuze duurzaamheidsambitie. Niet iedereen heeft de mogelijkheid om op het eigen dak zelf in eigen duurzame elektriciteitsopwekking te voorzien. Er zijn diverse redenen waarom daken niet geschikt zijn en ook nog vele ogenschijnlijk geschikte daken toch niet geschikt blijken te zijn. Dit zijn bijvoorbeeld esthetische bezwaren, de aanwezigheid van rieten daken, constructie technisch bezwaren, te klein dakoppervlak, hinderlijke schaduw, en netwerkaansluiting-beperkingen.

Om voldoende zonne-energie op te kunnen wekken om te kunnen voldoen aan de ambities die zijn verwoord in overheidsbeleid, zijn daartoe ook zonneparken/zonneweides noodzakelijk. Voor een economisch rendabel zonnepark/zonneweide dat substantieel bijdraagt aan de duurzaamheidsopgave is een grote oppervlakte nodig die effectief gebruikt kan worden. De benodigde zonneparken/zonneweides met een dergelijke omvang zijn niet direct te realiseren op gronden binnen de kernen van de gemeente Olst-Wijhe. Er zijn niet meerdere gronden met een dergelijke omvang binnen de kernen beschikbaar, waarbij de realisatie ook financieel uitvoerbaar is. Over het algemeen is er reeds bebouwing aanwezig of is de betreffende grond gereserveerd voor andere functies. Daarnaast is er in totaliteit ook een hele grote oppervlakte noodzakelijk, om aan de doelstellingen te kunnen voldoen.

Het plangebied van deze ontwikkeling is beschikbaar, ligt aan de dorpsrand, de realisatie is financieel uitvoerbaar en de zonneweide is ruimtelijk en landschappelijk hier goed inpasbaar. De zonneweide is goed te bereiken, heeft maar een relatief beperkt aantal omwonenden en het zicht voor omwonenden op de zonnepanelen wordt, door de huidige situatie en een verdere goede landschappelijke inpassing van de zonneweide, geminimaliseerd.

De zonneweide wordt aangelegd voor de duur van 25 jaar, en wordt planologisch mogelijk gemaakt middels een omgevingsvergunning. Aan het einde van de looptijd worden de percelen weer opgeleverd in de huidige staat.

3. De zonneweide moet voornamelijk in de aanlegfase en in de ontmantelingsfase bereikt worden via de ontsluiting, en daarnaast alleen op heel beperkte schaal ten behoeve van het beheer.

De zonneweide kan op een veilige manier worden ontsloten via de ontsluiting van het erf aan de Diepenveenseweg 2.

3.2.3 Energieakkoord voor duurzame groei

In het Energieakkoord voor duurzame groei is de basis gelegd voor een breed gedragen, robuust en toekomstbestendig energie- en klimaatbeleid. Het akkoord biedt een langetermijnperspectief met afspraken voor de korte en middellange termijn. Eén van de te realiseren doelen is een toename van hernieuwbare energieopwekking naar 14% in 2020.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De te realiseren zonneweide zal circa 2,6 MWp aan opgewekt vermogen bedragen. Hiermee levert de voorgenomen ontwikkeling een bijdrage in de doelstelling van het Rijk om te komen tot een aandeel van 14% duurzaam opgewekte energie in 2020.

3.2.4 Klimaatakkoord

Het kabinet heeft in het nationale Klimaatakkoord van 28 juni 2019 als centraal doel gesteld om de uitstoot van broeikasgassen in Nederland in 2030 met 49% terug te dringen ten opzichte van 1990. Voor de elektriciteitssector geldt hierbij een opgave om in eerste instantie in 2030 de CO₂-emissies met tenminste 20,2 Mton te verminderen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De realisatie van de zonneweide draagt bij aan het genoemde centrale doel.

3.2.5 Rijk investeert in duurzame energie

De afgelopen jaren heeft de overheid diverse doelstellingen geformuleerd betreffende het opwekken van duurzame energie. Om deze doelstellingen te behalen worden initiatieven voor het opwekken van duurzame energie gesubsidieerd. Voor de realisatie van zonneparken/zonneweides kan SDE+ subsidie worden aangevraagd.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De subsidie-regeling vanuit het Rijk laat zien dat het Rijk dergelijke initiatieven voor het opwekken van duurzame energie stimuleert.

3.2.6 Conclusie Rijksbeleid

De voorgenomen ontwikkeling past binnen de beleidskaders benoemd in de SVIR, Barro, de Bro. Vanuit deze beleidsdocumenten en regelgeving zijn geen randvoorwaarden of uitgangspunten die rechtstreeks doorwerken op het voorgenomen plan. Daarnaast draagt de ontwikkeling bij aan het behalen van de vastgelegde doelstellingen in het Energieakkoord voor duurzame groei.

3.3 Provinciaal beleid

3.3.1 Beleid en regels m.b.t. zonneparken

Op 12 april 2017 hebben Provinciale Staten de Omgevingsvisie Overijssel 2017 'Beken kleur' en de Omgevingsverordening Overijssel 2017 vastgesteld. Dit betreft een revisie van de Omgevingsvisie en –verordening. Ook is de ontwerp Actualisatie Omgevingsvisie en – verordening 2018/2019 in procedure.

De provincie Overijssel heeft geformuleerd dat in 2023 20% van de energiebehoefte uit hernieuwbare bronnen moet bestaan. De ambitie voor 2030 ligt op 30%. Het opwekken van hernieuwbare elektriciteit gebeurt voornamelijk uit zonne- en windenergie. In het provinciale beleid is geen vaste energiemix (hoeveelheid zonne- en windenergie) bepaald waarmee in 2023 20% hernieuwbare energie wordt opgewekt. De provincie geeft aan dat installaties voor de opwekking van zonne-energie onmisbaar zijn voor de provinciale doelstelling voor de toepassing van hernieuwbare energie. Om het opwekken en gebruik van zonne-energie te stimuleren stelt de provincie (via het Programma Nieuwe Energie Overijssel en het Energiefonds Overijssel) ook subsidies en fondsen beschikbaar.

Uit een oogpunt van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik wil de provincie zonnepanelen en andere vormen van opwekking van zonne-energie zoveel mogelijk combineren met andere functies, bij voorkeur bebouwing. Daarom dienen zonnepanelen in principe geplaatst te worden in bestaand bebouwd gebied, op daken of bijvoorbeeld op braakliggende gronden en op bedrijventerreinen. Tevens kunnen zonnepanelen geplaatst worden op bestaande bouwvlakken in de groene omgeving.

Nu is al te voorzien dat daarmee op korte termijn – gelet op technische en fiscale beperkingen – slechts in een deel van de opgave voor zonne-energie kan worden voorzien. Daarom biedt de provincie de mogelijkheid om in de groene omgeving tijdelijke zelfstandige opstellingen van zonnepanelen te realiseren. Het gaat daarbij om opstellingen van zonnepanelen voor een periode van 25 jaar op een wijze die omkeerbaar is en waarbij de oorspronkelijke bestemming gehandhaafd blijft. Dit is vastgelegd in artikel 2.1.8.2 van de Omgevingsverordening. Gelet op de impact die (ook tijdelijke) veldopstellingen van zonnepanelen kunnen hebben op hun omgeving, zal niet alleen de maatschappelijke meerwaarde van het initiatief moeten worden aangetoond, maar zal er doorgaans ook compensatie moeten plaatsvinden door extra te investeren in de ruimtelijke kwaliteit in de omgeving. Het verlies van ecologische en/of landschappelijke waarden moeten in voldoende mate worden gecompenseerd door investeringen ter versterking van de ruimtelijke kwaliteit in de omgeving. Betreffende de maatschappelijke meerwaarde hecht de provincie aan participatiemogelijkheden voor omwonenden.

In het voorliggende plan wordt een kleinschalige zonneweide gerealiseerd, gelegen aan de dorpsrand, op een locatie die landschappelijk goed is in te passen. Met het plan wordt invulling gegeven aan de ambitie voor een duurzame energiehuishouding, middels het opwekken van duurzame energie door zonnepanelen. Dit plan is getoetst aan artikel 2.1.8.2 van de Omgevingsverordening (Kwaliteitsimpuls Zonnevelden).

Artikel 2.1.8.2, lid 1

Zelfstandige opstellingen van zonnepanelen mogen uitsluitend worden toegestaan als tijdelijk (mede) gebruik van de gronden.

In het voorliggende plan wordt een tijdelijke zonneweide gerealiseerd, voor een termijn van maximaal 25 jaar.

Artikel 2.1.8.2, lid 2

Bestemmingsplannen voorzien uitsluitend in de opstelling van zelfstandige opstellingen van zonnepanelen in de Groene Omgeving als de maatschappelijke meerwaarde is aangetoond én is aangetoond dat het verlies van ecologische en/of landschappelijke waarden in voldoende mate worden gecompenseerd door investeringen in ruimtelijke kwaliteit.

Artikel 2.1.8.2, lid 3

De maatschappelijke meerwaarde als bedoeld in lid 2 dient te worden onderbouwd vanuit de volgende criteria:

- a. de mate waarin sprake is van meervoudig ruimtegebruik;*
- b. maatregelen die getroffen worden om de impact op de omgeving te beperken en/of te compenseren;*
- c. de mate waarin wordt aangesloten op de karakteristieken van het gebied;*
- d. de bijdrage die geleverd wordt aan maatschappelijke doelen.*

De kleinschalige zonneweide ligt aan de dorpsrand. Het gebied is daarnaast grotendeels omringt door stevige groenstructuren en een spoorlijn. De zonneweide kent relatief weinig omwonenden, en de omwonenden wonen op relatief grote afstand. Doordat de zonneweide wordt ingepast met een stevige groene rand, is de impact op de omgeving daarmee beperkt. Met de gekozen landschappelijke inpassing wordt aangesloten op de karakteristieken van het landschap. Zo wordt met dit plan de schaal van het landschap verkleind, en wordt gebruikt gemaakt van inheemse beplanting.

In het voorliggende plan is er sprake van een maatschappelijke meerwaarde en er is geen sprake van een verlies van ecologische en/of landschappelijke waarden. Door de landschappelijke en natuurlijke inpassing is er gedeeltelijk sprake van meervoudig ruimtegebruik.

Met dit initiatief wil IJssellandschap zelf bijdragen aan duurzaamheid. De opbrengsten die gegenereerd worden uit de zonneweide, zet IJssellandschap in voor onderhoud van natuur en landschap.

3.3.2 Handreiking Kwaliteitsimpuls Zonneparken

De provincie Overijssel heeft een Handreiking Kwaliteitsimpuls Zonneparken opgesteld. De handreiking is vastgesteld door GS op 28 februari 2017. Deze handreiking biedt verdere handvaten om tot een goede balans te komen tussen de ruimte voor de ontwikkeling enerzijds, en de mate van aanvullende kwaliteitsprestaties anderzijds. De toetsing van het plan voor het zonnepark aan de Kwaliteitsimpuls Zonneparken, en het komen tot een goede balans, is opgenomen in paragraaf 3.3.1 van deze ruimtelijke onderbouwing.

3.3.3 Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel

Om de opgaven, kansen, beleidsambities en ruimtelijke kwaliteitsambities van de provincie waar te maken bevat de Omgevingsvisie een uitvoeringsmodel. Dit model is gebaseerd op drie verschillende niveaus. Aan de hand van deze drie niveaus kan worden bepaald of er een ruimtelijke ontwikkeling mogelijk is en er behoefte aan is, waar het past in de Omgevingsvisie en hoe het uitgevoerd kan worden. De volgende niveaus komen aan de orde.

1. Generieke beleidskeuzes;
2. Ontwikkelingsperspectieven;
3. Gebiedskenmerken.

1. Generieke beleidskeuzes (of-vraag)

Generieke beleidskeuzes vloeien voort uit keuzes van de EU, Rijk of de provincie. Deze keuzes kunnen bepalen of ontwikkelingen mogelijk zijn of niet. Het uitvoeringsmodel vraagt bij nieuwe ontwikkelingen dus eerst te kijken naar het niveau van generieke beleidskeuzes. Hierbij gaat het om de 'of-vraag': is de voorziene ontwikkeling mogelijk op basis van het provinciale beleid.

Het voorgenomen plan voldoet aan de rijks-, provinciale-, en gemeentelijke doelstellingen op het gebied van duurzame energie. In de Handreiking Kwaliteitsimpuls zonnevelden geeft de provincie onder andere aan dat zolang er niet aan de energiedoelen is voldaan, de **of-vraag** positief te beantwoorden: er is immers sprake van een noodzaak.

Daarnaast moet het plan ook voldoen aan de normen van Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS), externe veiligheid, ligging in het grondwaterbeschermingsgebied, waterveiligheid etc. Geconstateerd wordt dat het voorliggende plan aangaande deze generieke beleidskeuzes niet op belemmeringen stuit. Wel is het van belang dat de SER-ladder wordt gehanteerd (artikel 2.1.3 uit de Omgevingsverordening). Dit betekent dat eerst bestaande bebouwing en herstructurering moet worden benut, voordat er uitbreiding plaats kan vinden. Het voorliggende plan voldoet hieraan. Dit is in deze toelichting in paragraaf 3.2.2. (Ladder voor Duurzame Verstedelijking) nader onderbouwd. Ook is het plangebied aangeduid als 'Boringsvrije zone Salland Diep'. Hier bevinden zich beschermende bodemlagen tussen het maaiveld en het watervoerende pakket waaraan het grondwater wordt onttrokken. Het is verboden in een boringsvrije zone binnen een inrichting waarvoor een omgevingsvergunning is vereist, een lozing uit te voeren of een bodemenergiesysteem te installeren, voor zover deze activiteiten plaatsvinden: dieper dan vijftig meter onder het maaiveld in de boringsvrije zone Salland Diep, met uitzondering van de boringsvrije zone Engelse Werk te Zwolle. Met het voorliggende plan is hier geen sprake van. Tot slot is het plangebied aangeduid als 'Overstroombaar gebied'. Dit aspect wordt nader toegelicht in de paragraaf 'Watertoets'.

Hiermee wordt de 'of-vraag' met 'ja' beantwoord. Het voorliggende plan voldoet aan het generieke beleid.

2. Ontwikkelingsperspectieven (waar-vraag)

De opgaven, kansen, beleidsambities en ruimtelijke kwaliteitsambities voor de provincie zijn geschetst in ontwikkelingsperspectieven voor de groene en stedelijke omgeving. Met de ontwikkelingsperspectieven wordt de ruimtelijke ontwikkelingsvisie van de provincie vormgegeven. Het beleid voor de ontwikkelingsperspectieven is vastgelegd in artikel 2.1.5 van de

Omgevingsverordening. In dit artikel is bepaald dat gemotiveerd moet worden dat een voorziene ontwikkeling past binnen de vastgestelde ontwikkelingsperspectieven. In de Handreiking Kwaliteitsimpuls zonnevelden geeft de provincie al aan dat de waar-vraag in veel gevallen geen belemmeringen oplevert. Zonnevelden zijn op voorhand nergens uitgesloten. Het ligt echter niet voor de hand om zonnevelden te realiseren binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS). Het plangebied ligt niet in NNN-gebied.

Wonen en werken in een kleinschalig landschap.

Het plangebied van de kleinschalige zonneweide behoort tot het ontwikkelingsperspectief 'Wonen en werken in het kleinschalige mixlandschap'. Van de ruimtelijke kwaliteitsambities staat in dit ontwikkelingsperspectief de ambitie 'Voortbouwen aan de kenmerkende structuren van de agrarische cultuurlandschappen voorop'. Daarnaast gelden – net als voor alle andere ontwikkelingsperspectieven – de ruimtelijke kwaliteitsambities:

- zichtbaar en beleefbaar mooi landschap;
- sterke ruimtelijke identiteiten als merken voor Overijssel;
- continu en beleefbaar watersysteem.

Het ontwikkelingsperspectief 'Wonen en werken in het kleinschalige mixlandschap' richt zich op het in harmonie met elkaar ontwikkelen van de diverse functies in het buitengebied. Aan de ene kant melkveehouderij, akkerbouw en opwekking van hernieuwbare energie als belangrijke vormen van landgebruik. Aan de andere kant gebruik voor natuur, recreatie, wonen en andere bedrijvigheid.

De ontwikkelingsmogelijkheden voor de landbouw, maar ook die voor de andere sectoren, wil de provincie in dit ontwikkelingsperspectief nadrukkelijk verbinden met behoud en versterking van cultuurhistorische, natuurlijke en landschapselementen. Het waterbeheer richt zich op optimale condities voor de lokaal aanwezige functies, rekening houdend met de klimaatopgave en de kenmerken van het watersysteem.

Schaalvergroting in de landbouw en opwekking van hernieuwbare energie krijgen ruimte in dit ontwikkelingsperspectief, onder de voorwaarde van zorgvuldige inpassing in het kleinschalige landschap. Ruimte kan verdiend worden door te investeren in kwaliteitsvoorwaarden.

Met het voorliggende plan wordt duurzame energie opgewekt in een zonneweide. Deze (tijdelijke) functie is niet beperkend voor andere bestaande functies. De zonneweide wordt landschappelijk ingepast, waarbij de landschapskenmerken van het plangebied en de omgeving worden versterkt. Het watersysteem in en rond het plangebied wordt niet aangetast. Het voorliggende plan past daarmee binnen het geldende ontwikkelingsperspectief.

3. Gebiedskenmerken (hoe-vraag)

In het provinciale beleid zijn voor alle gebieden gebiedskenmerken aangegeven. Het beleid voor deze gebiedskenmerken is vastgelegd in artikel 2.1.5 van de provinciale verordening. Hierin is bepaald dat inzichtelijk moet worden gemaakt dat voldaan wordt aan dit beleid. Wanneer in het beleid normerende en/of richtinggevende uitspraken worden gedaan, voorziet het ruimtelijke plan (voor zover deze uitspraken zich daarvoor lenen) in een regeling conform deze normerende en/of richtinggevende uitspraken.

De gebiedskenmerken zijn opgenomen in verschillende lagen; de natuurlijke laag, de agrarische cultuur laag, de stedelijke laag en de laag van beleving. Op basis van deze kenmerken is er

ingezoomd op het plangebied en gekeken welke specifieke kwaliteitsvoorwaarden en opgaven (normerend en richtinggevend) voor ruimtelijke ontwikkelingen van toepassing zijn.

Natuurlijke laag

De natuurlijke laag is ontstaan doordat abiotische en biotische processen inwerken op de ondergrond van bodem en geologie. Van oudsher bestaat er een sterke samenhang tussen het natuur- en watersysteem. Vervolgens heeft de natuurlijke laag plek en betekenis gekregen in het menselijke occupatieproces. Lange tijd is de natuurlijke laag sturend geweest voor een groot deel van de ruimtelijke ontwikkelingen. Mensen vestigden zich op de droge plekken en wegen werden aangelegd bij goed doorwaadbare plekken in de beek. Pas de laatste eeuw is deze samenhang door technische mogelijkheden verminderd en zijn de kwaliteiten van de natuurlijke laag aangetast. Het beter afstemmen van de ruimtelijke ontwikkelingen op de natuurlijke laag, kan voorkomen en er voor zorgen dat natuurlijke kwaliteiten weer medebepalend worden. Het plangebied ligt in een Rivierengebied: 'oeverwallen' (zie figuur 8).

Figuur 8: Weergave kaart gebiedskenmerken, natuurlijke laag, ter hoogte van het plangebied (bron: Omgevingsvisie Overijssel)

Normerende uitgangspunten:

- De rivieren, uiterwaarden, rivierdalen en directe omgeving van insnijdende rivieren krijgen een beschermende bestemmingsregeling, gericht op instandhouding van een robuust watersysteem, de waterkwaliteit, ruimte voor water en de natuurkwaliteit.
- De duinen langs met name de Vecht krijgen een beschermende bestemmingsregeling, gericht op instandhouding van het kenmerkende reliëf en waar relevant de natuurkwaliteit.

Richtinggevende uitgangspunten:

- Als ontwikkelingen plaats vinden op de oeverwallen, dan dragen deze bij aan herstel van de natuurlijke variatie: bos op de hogere delen, open ruigte langs de voet van de oeverwal.
- Als ontwikkelingen plaats vinden in het winterbed, dan dragen deze bij aan vergroting van de ruimte voor de rivier, de rivier--dynamiek, hermeandering en/of vast houden van water en aan het versterken van een open en afwisselend dynamisch landschap van geulen of meanders, open vlaktes en zachthoutoibos.

Zonneweide Overkamp is niet gelegen in een rivier, uiterwaarde of op een duin. Met de inrichting van de zonneweide kan er een meerwaarde worden bereikt door aan de sluiten bij de karakteristieken van het Oeverwallenlandschap. Door de zonneweide landschappelijk in te passen, door o.a. de windhagen en een struweelsingel aan te planten wordt de ruimtelijke én bovendien visuele impact voor de omgeving beperkt. Het kleinschalig landschapspatroon van de zonneweide wordt versterkt met karakteristieke beplantingselementen. Op deze wijze gaat de ontwikkeling van zonneweide Overkamp gepaard met een investering in ruimtelijke kwaliteit en wordt een bijdrage geleverd aan de energiedoelstellingen.

Laag van het agrarisch cultuurlandschap

In het agrarisch cultuurlandschap gaat het er om dat de mens inspeelt op de natuurlijke omstandigheden en die ten nutte maakt. Vanuit de nederzettingen zijn de omliggende gronden ooit ontgonnen, daardoor is er een sterke ruimtelijke en functionele relatie met het omringende landschap ontstaan. Afhankelijk van de stand van de techniek en de beschikbaarheid van meststoffen is door de eeuwen heen een geschakeerd patroon van akkers, weiden, hooiland en bebouwing gegroeid. Dit verschil in tijd geeft mede richting aan de ontwikkeling van deze gebieden. Binnen de regionale landschappen is er vaak op korte afstand sprake van verschillen: de es, de flank en het beekdal. Het plangebied ligt in 'oeverwallenlandschap' (zie figuur 9).

Figuur 9: Weergave kaart gebiedskenmerken, laag van het agrarische cultuurlandschap, ter hoogte van het plangebied (bron: Omgevingsvisie Overijssel)

Normerende uitgangspunten:

- Het winterbed krijgt een beschermende bestemmingsregeling, gericht op doorstroming van de rivier en instandhouding en versterking van natuur- en agrarische cultuurwaarden. In het winterbed zijn geen, danwel plaatselijk zeer beperkte, aangepaste bebouwingsmogelijkheden.
- Handhaven dijk en wielen als scherpe grens tussen het domein van de rivier en de omliggende gebieden als monumentaal ruimtelijk element.

Richtinggevende uitgangspunten

- Als ontwikkelingen plaats vinden in het winterbed, dan dragen deze bij aan een dynamisch landschap van hoofdgeul en nevengeulen en aan recreatieve toegankelijkheid.
- Als ontwikkelingen plaats vinden op de oeverwallen, dan dragen deze bij aan behoud en versterking van het gevarieerde patroon van lanen, wallen, agrarische percelen, afgewisseld met boomgaarden en bebouwing.
- Als ontwikkelingen plaats vinden in de kommen, dan dragen deze bij aan behoud en versterking van het open karakter.

De zonneweide Overkamp is niet gelegen in een winterbed of tegen een dijk. Met de inrichting van de zonneweide kan er een meerwaarde worden bereikt door aan de sluiten bij de karakteristieken van het Oeverwallenlandschap. Door de zonneweide landschappelijk in te passen, door o.a. de windhagen en een struweelsingel aan te planten wordt de ruimtelijke én bovendien visuele impact voor de omgeving beperkt. Het kleinschalig landschapspatroon van de zonneweide wordt versterkt met karakteristieke beplantingselementen. Op deze wijze gaat de ontwikkeling van zonneweide Overkamp gepaard met een investering in ruimtelijke kwaliteit en wordt een bijdrage geleverd aan de energiedoelstellingen.

Stedelijke laag

In de stedelijke laag is de koppeling van de sociale en fysieke dynamiek van de stedelijke functies aan het verbindende netwerk van wegen, paden, spoorwegen en kanalen een belangrijk ordenend principe. Efficiëntie en nabijheid zijn belangrijke vestigingsoverwegingen. Daarbij wordt kwaliteit, eigenheid en onderscheidend vermogen van de regio steeds belangrijker. Het plangebied is gekenmerkt als 'Verspreide bebouwing'. Als ontwikkelingen plaats vinden in de verspreide bebouwing, dienen de ontwikkelingen van nieuwe erven bij te dragen aan behoud en ontwikkeling van de ruimtelijke kwaliteit overeenkomstig de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving. Aangezien in het plangebied geen nieuw erf wordt gerealiseerd, gelden hier geen relevante, specifieke normerende of richtinggevende uitgangspunten. Ook de typering 'informele trage netwerk' is van toepassing. Ook gelden hier geen relevante, specifieke normerende of richtinggevende uitgangspunten.

Laag van de beleving

De laag van de beleving betreft de dimensie van het welbehagen, het plezier, de trots en de beleving toe. Deze laag is het domein van de beleving, betekenis en identiteit. Deze laag voegt eigen kenmerken toe, zoals landgoederen, recreatieparken en recreatieve routes, maar benut vooral de kwaliteiten van de andere drie lagen. Het stelt kwaliteiten zoals de natuur, de productielandschappen en de steden in een ander daglicht en maakt ze beleefbaar en tot een beleving. Voor het voorliggende plangebied gelden de aanduidingen 'Donkerte' en 'IJssellinie inundatieveld'. Met het plan wordt geen verlichting aangelegd. De laag van de beleving heeft geen rechtstreekse doorwerking op het voorliggende plan.

3.3.4 Conclusie provinciaal beleid

Voor de kleinschalige zonneweide Overkamp kan er een meerwaarde worden bereikt door aan te sluiten bij de karakteristieken van het Oeverwallenlandschap. Daarbij dient de ontwikkeling van een kleinschalige zonneweide een maatschappelijk provinciaal doel, namelijk de opwekking van duurzame energie. Door de zonneweide landschappelijk in te passen worden de ruimtelijke én visuele impact voor de omgeving beperkt. In dit geval wordt de zonneweide landschappelijk ingepast doormiddel van o.a. een struweelsingel en een windhaag. Op deze wijze gaat de ontwikkeling van de zonneweide Overkamp gepaard met een investering in ruimtelijke kwaliteit en wordt een bijdrage geleverd aan de energiedoelstellingen.

3.4 Gemeentelijk beleid

3.4.1 Raadsakkoord 2018-2022

In het Raadsakkoord is opgenomen dat de gemeente het belangrijk vindt dat de gemeente, samen met inwoners en ondernemers, bijdraagt aan het verder voorkomen van een opwarming van de aarde en de klimaatverandering. Daarom stimuleert, faciliteert en ondersteunt de gemeente het duurzaam vormgeven van nieuwe ontwikkelingen, op het gebied van energiebesparing en het opwekken van duurzame energie in het kader van de energietransitie. De gemeente ondersteunt en stimuleert het proces om vanuit de samenleving te komen tot initiatieven voor het lokaal besparen, grootschalig opwekken en opslaan van energie. De gemeente streeft uiteindelijk naar volledig energieneutrale kernen en buurtschappen.

De gemeente neemt verantwoordelijkheid om de energieopwekking zoveel mogelijk binnen de eigen gemeentegrenzen te realiseren. Grootschalig opwekken van energie, zoals zonne- en windenergie in de gemeente, vindt bij voorkeur plaats door inwoners en lokale bedrijven voor 100% eigenaar van een zonnepark of windturbine te laten zijn. De opbrengst komt ten goede aan de inwoners en de bedrijven in onze gemeente.

De gemeente geeft in de komende raadsperiode verder vorm aan overheids- en burgerparticipatie en intensiveert de samenwerking met (groepen) inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties om het beleid en de uitvoering daarvan ambitieus te kunnen oppakken.

Het voorliggende plan, waarbij Stichting IJssellandschap een kleinschalige zonneweide realiseert, sluit aan op de gestelde doelen zoals weergegeven in het Raadsakkoord 2018-2022.

3.4.2 Structuurvisie Olst-Wijhe

De gemeente Olst-Wijhe heeft de Structuurvisie Olst-Wijhe vastgesteld. De structuurvisie beschrijft in hoofdlijnen de gewenste ruimtelijke ontwikkeling voor de gemeente voor de komende jaren. Hierin gaat het over zaken als gebouwen, wegen, landschap, groen, water, enzovoort. Alle plannen voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen worden straks aan deze visie getoetst.

De hoofdpunten uit de visie zijn:

1. Aantrekkelijk en veilig wonen voor jong en oud met passende toekomstbestendige maatschappelijke voorzieningen en mogelijkheden om te werken in en om de dorpen en buurtschappen.
2. Evenwicht tussen leefkwaliteit, bereikbaarheid en mobiliteit.
3. Vrijtijdsbesteding als impuls voor de lokale economie met de aantrekkelijke IJsselzone en 'IJsselfront Olst-Wijhe' als integrale gebiedsontwikkeling.
4. Versterken van toekomstbestendige landbouw en landgoederen.
5. Inzetten op het duurzaam vormgeven van nieuwe ontwikkelingen, op duurzame energie en energiebesparing in het kader van de energietransitie.
6. Samenwerken aan circulaire economie, aan vestigingsmogelijkheden voor lokale ondernemers en daar waar mogelijk innovatie bevorderen.

Het voorliggende plan sluit aan op punten 4 en 5. De gemeente wil ruimte bieden aan het opwekken van zonne-energie, zoals in het voorliggende plan. De opbrengsten die gegenereerd worden uit de zonneweide, zet IJssellandschap in voor onderhoud van natuur en landschap.

3.4.3 Programma Samen Duurzaam

Op 26 oktober 2015 is door de raad het Programma "Samen Duurzaam" 2016-2020 vastgesteld. Met het programma wordt voor de komende vier jaar een koers ingezet naar Samen Duurzaam op weg in de gemeente Olst-Wijhe. Het is een vervolg op het Duurzaamheidsprogramma 2011-2015 en geeft inhoud aan de in 2010 door de raad vastgestelde Duurzaamheidsvisie. Het programma kent zes programmalijnen:

1. Energie: lokaal energie opwekken en besparen.
2. Mobiliteit: naar duurzame vormen van vervoer.

3. Onderwijs: samen duurzaam op scholen.
4. Afval: op weg naar een afval loze samenleving.
5. Economie: duurzame bedrijven.
6. Voedsel: lokale duurzame voedselproductie.

De gemeente moet nog grote stappen moeten maken om de ambities in 2020 (opwekking van 20% duurzame energie) te realiseren en dit verlangt een koerswijziging van de gemeente. Deze koerswijziging is vertaald naar een Koersdocument grootschalige duurzame energie Olst-Wijhe. Dit document is op 19 juni 2017 door de raad vastgesteld. Een koerswijziging op het gebied van grootschalige duurzame energie in Olst-Wijhe houdt in dat de rol van de gemeente wordt gewijzigd op de volgende twee punten:

1. gemeente als ruimtelijk regisseur;
2. gemeente als facilitator van lokale initiatieven.

Het voorliggende plan draagt bij aan de doelstelling van de gemeente. Het faciliteren van dit initiatief past dan ook binnen het gemeentelijke beleid.

3.4.4 Beleidsnota kleinschalige zonne-energie in de gemeente Olst-Wijhe

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Olst-Wijhe heeft de 'Beleidsnota kleinschalige zonne-energie in de gemeente Olst-Wijhe' vastgesteld. Dit beleid is op 21 maart 2018 in werking getreden. Net als in andere gemeenten is zonne-energie in de gemeente Olst-Wijhe de laatste jaren sterk in opkomst. Steeds meer burgers, ondernemers en overheden spannen zich in om de energievoorziening te verduurzamen. Ook de gemeente Olst-Wijhe wil de opwekking en het gebruik van duurzame energie stimuleren. Energie kan op grootschalige wijze worden opgewekt, bijvoorbeeld door zonnenvelden of grote windmolens. Voor de grootschalige opwekking volgt de gemeente een apart traject.

Er komen ook steeds meer initiatieven voor kleinschalige energieopwekking. Er zijn nu al veel mogelijkheden om op een kleinschalige wijze zonnepanelen te plaatsen, bijvoorbeeld op daken, erven of in het landelijk gebied. Hier wordt steeds meer gebruik van gemaakt en daar is de gemeente natuurlijk blij mee. Naast de ambitie die de gemeente heeft op het gebied van duurzaamheid, heeft de gemeente ook de ambitie om de landschappelijke waarden duurzaam te beschermen. In onze visie heeft duurzaamheid dan ook niet alleen betrekking op de energie, maar ook op de ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving. De aanleiding voor dit beleid is de ambitie om kleinschalige zonne-energie mogelijk te maken zonder de ruimtelijke kwaliteit te schaden. De opgave is om beide ambities met elkaar te verenigen, zodat een meerwaarde wordt bereikt voor de leefomgeving.

De gemeente Olst-Wijhe hanteert het principe van duurzaam ruimtegebruik. Dit houdt in dat meerdere functies zoveel mogelijk worden gecombineerd op één locatie. Op deze manier wordt de impact op de ruimtelijke omgeving zoveel mogelijk beperkt. Dit betekent dat plaatsing van zonnepanelen op daken van gebouwen (van woningen of bedrijfsgebouwen) de voorkeur heeft. Als de zonnepanelen op de grond worden geplaatst, dan moet er altijd sprake zijn van een goede ruimtelijke plaatsing en inpassing van de zonnepanelen. Dit geldt zowel voor het stedelijk als het landelijk gebied.

In principe worden de zonnepanelen binnen het bouwvlak geplaatst. Alleen met een goede motivering kunnen de panelen wellicht buiten het bouwvlak worden geplaatst. Een voorwaarde is dan wel dat de panelen aansluitend aan het bouwvlak worden geplaatst. Tevens is een goede landschappelijke inpassing belangrijk. Hierbij moet worden aangesloten bij het Landschapsontwikkelingsplan.

De gemeente hanteert de volgende regels als voorwaarde om medewerking te verlenen aan het plaatsen van zonnepanelen op het erf of op de grond:

- Houd rekening met de kenmerken van het landschap, zoals de verkaveling, beplanting en hoogteverschillen. Raadpleeg hiervoor het landschapsontwikkelingsplan (LOP);
- Plaats de panelen binnen het bouwvlak. Alleen met een goede schriftelijke motivatie kan hiervan worden afgeweken;
- Plaats de panelen op enige afstand van de gebouwen op het achtererf of het zij-erf;
- Rangschik de panelen in een regelmatig patroon en beperk de hoogte (maximaal 1,5 meter boven maaiveld, tenzij anders in het bestemmingsplan is aangegeven);
- Positioneer de panelen logisch in het ontwerp van de tuin, en maak gebruik van elementen die bij het landschap passen, zoals een heg, een houtwal, een talud of juist verdiept aanleggen om de zonnepanelen aan het zicht te onttrekken.

Stichting IJssellandschap zet een fors programma op t.a.v. de beperking van energieverlies in haar panden, in samenwerking met haar huurders en pachters (investering in duurzaamheid van haar panden). In aanvulling hierop stelt IJssellandschap een beperkt areaal beschikbaar (of koopt dit aan) voor de realisatie van zonneweides. De vraag naar grond voor zonnepanelen of andere vormen van grondgebonden energie productie is zeer actueel en dringend. Bovendien levert het financieel rendement op die grond een mogelijk nieuwe verdienmogelijkheid die IJssellandschap vervolgens inzet als fonds voor verdere ontwikkeling en beheer.

De voorliggende kleinschalige zonneweide ligt, in afwijking van dit specifieke beleid, niet óp of aansluitend aan een bouwvlak. In die zin wijkt het plan af van dit specifieke beleid (deze mogelijkheid is niet expliciet benoemd). De realisatie van een zonneweide óp of aansluitend aan het bouwvlak Diepenveenseweg 2 is qua functie, oppervlakte en landschappelijke inpassing geen optie. Het plangebied op bijbehorende gronden, aan het spoor, is dat wel. Het plangebied ligt in de dorpsrand. Het gebied is daarnaast grotendeels omringt door stevige groenstructuren en een spoorlijn. De zonneweide kent relatief weinig omwonenden, en de omwonenden wonen op relatief grote afstand. Doordat de zonneweide wordt ingepast met stevige groene rand, is de impact op de omgeving daarmee beperkt. Met de gekozen landschappelijke inpassing wordt aangesloten op de karakteristieken van het landschap. Zo wordt met dit plan de schaal van het landschap verkleind, en wordt gebruikt gemaakt van inheemse beplanting. De panelen komen maximaal 1,8 meter boven het maaiveld, wat hier goed landschappelijk inpasbaar is. Een lagere opstelling is economisch geen optie, ook om ruimte aan de onderkant van de panelen (tot de grond) te houden (op deze wijze ontstaat geen gesloten oppervlak verharding).

3.4.5 Ruimtelijke visie Duurzame Energie

Op 20 mei 2019 heeft de gemeenteraad van Olst-Wijhe het besluit genomen om de ontwerp-Ruimtelijke Visie Duurzame Energie ter inzage te leggen. Deze visie is het resultaat van anderhalf

jaar in gesprek zijn met inwoners over de energietransitie in de gemeente Olst-Wijhe en hoe deze ruimtelijk mogelijk kan worden gemaakt.

Zonnevelden van 2 hectare of minder, worden in deze ruimtelijke visie gezien als kleinschalige zonnevelden. In het ontwerp is opgenomen dat zonnevelden met een omvang van minder dan 2 hectare worden beoordeeld als lokale, erf- of bedrijfsgebonden ontwikkelingen die niet onder de landschappelijke beoordeling in de planMER vallen. In het verlengde van agrarische bouwblokken en bedrijfslocaties worden hiervoor goede mogelijkheden gezien. Ook voor zonnevelden met een omvang tot 2 hectare moet een landschappelijk inpassingsplan worden opgesteld. Voor het voorliggende plan is dit landschappelijke inpassingsplan opgesteld en separaat bijgevoegd.

3.4.5 Landschapsontwikkelingsplan Salland

Het Landschapsontwikkelingsplan (LOP) Salland is vastgesteld in 2008 en zet in op het benutten van gebiedsdynamiek om de verschillende landschapstypen te versterken. Het gaat daarbij in eerste plaats om landbouw, waarbij ook schaalvergroting een 'motor' kan zijn. Ook waterbeheer, natuurontwikkeling, recreatie en 'rood' in het landelijk gebied kunnen aanleidingen bieden voor kwaliteitsverbetering.

Het plangebied ligt in het oeverwallenlandschap. De visie vanuit het LOP op het plangebied is als volgt: De oeverwallen worden van oudsher gekenmerkt door een kleinschalige opbouw die bestaat uit bebouwingskernen, enken, boomgaarden, erven met erfbepanting en kavelgrensbepantingen. Veel boomgaarden zijn gerood en kavelgrensbepanting is verdwenen. Het landschapsbeleid is gericht op het versterken van de ruimtelijke structuur en de eigen identiteit van de oeverwallen. Het gewenste landschapsbeeld bestaat uit een ruimtelijk verdicht 'mozaïek' met een relatief kleinschalige opbouw. Hierdoor zal het verschil in karakter tussen de meer verdichte oeverwallen en de open komgronden en uiterwaarden vergroot worden.

Met de inrichting van de zonneweide wordt zo goed mogelijk aangesloten op de gebiedskenmerken. Door de zonneweide landschappelijk in te passen met inheemse soorten, door o.a. de struweelsingel en windhaag, wordt de ruimtelijke én bovendien visuele impact voor de omgeving beperkt. In dit geval wordt ook het landschap verkleind (wat passend is in dit gebied). Op deze wijze gaat de ontwikkeling van de zonneweide gepaard met een investering in ruimtelijke kwaliteit en wordt een bijdrage geleverd aan de energiedoelstellingen.

3.4.6 Nota Ruimtelijke kwaliteit

In de Omgevingsvisie van de provincie Overijssel is de "Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving" (KGO) opgenomen. De gemeente Olst-Wijhe heeft dit overgenomen en uitgewerkt in de "Nota Ruimtelijke Kwaliteit", welke door de gemeenteraad is vastgesteld op 24 februari 2014. Uitgangspunt van dit beleid is dat aan een plan dat niet binnen het geldende bestemmingsplan past, planologische medewerking kan worden verleend bij verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Bij het bepalen van de ruimtelijke kwaliteitswinst speelt het plan zelf, de schaal en impact op de omgeving een grote rol evenals de belangen en reikwijdte van de doelen die ermee gediend worden. Hierbij spelen onderstaande vragen:

- Is het een gebiedseigen of gebiedsvreemde functie?
- Wat is de schaal en impact op de omgeving?

- Wat zijn de effecten op bestaande waarden in de omgeving?
- Speelt alleen eigen belang of wordt ook een maatschappelijk belang gediend?

Elk ruimtelijke plan dat niet binnen het geldende bestemmingsplan past moet voldoen aan dit beleid. Bij het uitwerken van het voorliggende plan is rekening gehouden met dit beleid. Hoewel de functie (opwekken duurzame energie) in beginsel gebiedsvreemd is, is de schaal en impact op de omgeving relatief klein. De kleinschalige zonneweide ligt in de dorpsrand. Het gebied is daarnaast grotendeels omringt door stevige groenstructuren en een spoorlijn. De zonneweide kent relatief weinig omwonenden, en de omwonenden wonen op relatief grote afstand. Doordat de zonneweide wordt ingepast met stevige groene rand, is de impact op de omgeving daarmee beperkt. Met de gekozen landschappelijke inpassing wordt aangesloten op de karakteristieken van het landschap. Zo wordt met dit plan de schaal van het landschap verkleind, en wordt gebruikt gemaakt van inheemse beplanting. Er worden geen waarden in het plangebied en de directe omgeving aangetast. Met dit initiatief wil IJssellandschap zelf bijdragen aan duurzaamheid. De opbrengsten die gegenereerd worden uit de zonneweide, zet IJssellandschap in voor onderhoud van natuur en landschap.

De conclusie is dat met de gehele ontwikkeling daadwerkelijk kwaliteit wordt toegevoegd.

3.4.6 Conclusie gemeentelijk beleid

Het voorgenomen plan sluit aan op de doelstelling van de gemeente Olst-Wijhe om meer energie duurzaam op te wekken, en de zonneweide wordt op zorgvuldige wijze landschappelijk ingepast, passend bij de landschapskenmerken in het gebied.

3.5 Conclusie

Uit de voorgaande beleidstoets is gebleken dat de voorgenomen ontwikkeling past binnen het nationale, provinciale en gemeentelijk beleid.

4

WAARDENTOETS

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de impact van de ontwikkeling op de verschillende waarden beschreven. Hieronder vallen flora & fauna, archeologie, cultuurhistorie en water. Er wordt beschreven wat er is onderzocht en welke resultaten hieruit zijn gekomen. Vervolgens wordt hier een conclusie uit getrokken met betrekking tot de ontwikkeling.

4.2 Natuurwaarden

Bescherming in het kader van de natuur wet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Bij gebiedsbescherming heeft men te maken met de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur/Natuurnetwerk Nederland. Bij soortenbescherming heeft speelt de Flora- en faunawet een belangrijke rol. Per 1 januari 2017 zijn de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en Faunawet vervangen de door nieuwe Wet Natuurbescherming.

De voorgenomen ontwikkeling is getoetst aan de Wet Natuurbescherming. Hiertoe is een Toetsing Wet Natuurbescherming uitgevoerd. Het onderzoek is als separaat document toegevoegd bij deze ruimtelijke onderbouwing. De belangrijkste resultaten van het onderzoek zijn hierna beschreven.

Soortenbescherming

Het plangebied biedt een potentieel habitat voor een aantal beschermde soorten. Hoewel er geen gerichte en uitgebreide veldinventarisatie heeft plaatsgevonden, is op basis van de beschikbare literatuurgegevens en eenmalig veldbezoek vastgesteld dat het terrein mogelijk van belang is voor enkele algemeen beschermde soorten met een landelijke vrijstelling. Met de volgende soorten (soortgroepen) dient rekening te worden gehouden:

Broedvogels

Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. In veel situaties kan dit voorkomen worden door verstorende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Verder dient er bij de werkzaamheden rekening gehouden te worden met nesten van vogels en de algemene zorgplicht.

Vleermuizen

Ondanks dat het plangebied geen essentiële functie heeft voor vleermuizen of andere nachttactieve zoogdieren, wordt geadviseerd om de verlichting tot het uiterste minimum te beperken. Met het voorliggende plan wordt geen verlichting toegepast.

Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden betreffen een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/43/EEG) en de gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Deze gebieden worden in Nederland op grond van de Natuurbeschermingswet 1998, inmiddels (Wet Natuurbescherming) beschermd. De Ecologische Hoofdstructuur (EHS)/ Natuurnetwerk Nederland (NNN) betreft een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen.

Het omhakken of rooien van bossen is niet zomaar toegestaan in de Wet natuurbescherming. Dit geldt ook bij het rooien of het verrichten van handelingen die de dood of ernstige beschadiging van bomen tot gevolg hebben. Hieronder valt ook beschadiging door vee. Onder bos wordt verstaan:

- alleen bossen die buiten de 'bebouwde kom Boswet' liggen;
- alle beplantingen van bomen die groter zijn dan 10 are (1.000 m²);
- bomen in een rijbeplanting, als de rij uit meer dan 20 bomen bestaat.

Natura 2000-gebieden

Niet stikstof-gerelateerde effecten

Op circa 1 km afstand ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied; Rijntakken. De aard van de voorgenomen werkzaamheden en ontwikkeling maakt dat de effecten uitsluitend tot het plangebied of in de zeer directe zone eromheen beperkt blijven. Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden, de invulling van de tussenliggende gebieden en de voorgenomen werkzaamheden is er derhalve geen reden om aan te nemen dat er kans is op een belemmering van de kernopgaven van het Natura 2000-gebied, zij het door een rechtstreekse invloed, cumulatieve invloed of externe werking. Een toetsing op grond van de Wet natuurbescherming wordt ten aanzien van 'niet stikstof-gerelateerde effecten' daarom niet noodzakelijk geacht.

Stikstof-gerelateerde effecten

Ten behoeve van dit aspect is een notitie opgesteld: 'Bescherming gebieden: Onderbouwing stikstofdepositie' welke separaat is bijgevoegd. In de notitie wordt geconcludeerd dat de aangewezen habitattypen, habitatsoorten, broedvogels en niet-broedvogels voor dit Natura 2000-gebied, bij verstoring niet gevoelig zijn voor vermisting of verzuring door stikstofdepositie uit de lucht. De kleinschaligheid van de te realiseren zonneweide, waarbij beperkt materieel noodzakelijk is voor korte duur en de aanrijroute geen Natura 2000-gebied kruist, zorgt ervoor dat de effecten van stikstofdepositie gedurende de aanlegfase zeer beperkt blijven.

Daarnaast wordt de beperkte stikstofdepositie van de aanlegfase en van de ontmantelingsfase ruim gecompenseerd doordat in de nieuwe (permanente) situatie, de belasting van het perceel aanzienlijk wordt verminderd door de bewerking, productie (oogst) en bemesting achterwege te laten en een extensief beheer toe te passen. Op basis daarvan is er geen sprake van een significant

negatief effect op het dichtstbijzijnde gelegen Natura 2000-gebied Rijntakken, deelgebied Uiterwaarden IJssel.

Houtopstanden

Er worden binnen het plangebied geen bomen gekapt die vallen onder houtopstanden. Er worden in de toekomst wel enkele kaprijpe bomen (voornamelijk populieren) gekapt in de strook aan de westzijde van het plangebied. Deze bomen maken echter geen deel uit van houtopstanden. Een nadere melding houtopstanden is niet noodzakelijk. Wel is de gemeentelijke kapverordening van toepassing.

Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied en de directe omgeving maken geen onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het NNN kent ook geen externe werking. Een toetsing aan het NNN-beleid wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Conclusie

Het voorgenomen plan is betreffende het aspect natuurwaarden, in relatie tot wet- en regelgeving, uitvoerbaar.

4.3 Archeologische waarden

Begin 1992 ondertekende Nederland het Verdrag van Valletta/Malta. Daarmee heeft de zorg voor het archeologisch erfgoed een prominentere plaats gekregen in het proces van de ruimtelijke planvorming. Uitgangspunten van het verdrag zijn het vroegtijdig betrekken van archeologische belangen in de planvorming, het behoud van archeologische waarden in situ (ter plaatse) en de introductie van het zogenaamde 'veroorzakerprincipe'. Dit principe houdt in dat degene die de ingreep pleegt, financieel verantwoordelijk is voor behoudsmaatregelen of een behoorlijk onderzoek van eventueel aanwezige archeologische waarden. De uitgangspunten van het verdrag hebben hun beslag gekregen in de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz, 1 september 2007).

In 2016 zijn alle verschillende wetten en regels voor behoud en beheer van cultureel erfgoed samengegaan in één nieuwe wet: de Erfgoedwet. Met de Erfgoedwet beschermt de overheid het cultureel erfgoed in Nederland.

Het plangebied maakt onderdeel uit van het bestemmingsplan 'Buitengebied', welke is vastgesteld op 21 mei 2012 (en 'Buitengebied eerste herziening' en 'Buitengebied tweede herziening'). Hierin zijn de archeologische verwachtingswaarden per gebied aangegeven, door middel van dubbelbestemmingen. Alleen aan de noordwestzijde van het plangebied geldt de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie – 1'. Wanneer in het gebied van 'Waarde - Archeologie 1' (hoge archeologische verwachting) de gronden over een oppervlakte van 2500 m² of meer én een diepte van 50 cm of meer worden geroerd, is archeologisch onderzoek noodzakelijk.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

In het gebied wordt een kleinschalige zonneweide gerealiseerd. Hierbij wordt de grond geroerd op de volgende punten:

- er worden palen voor de constructie van zonnepanelen) de grond ingebracht. De bodemverstoring zal circa 3,5 m² per hectare bedragen;
- er wordt een compactstation van maximaal 10 m² gerealiseerd
- er wordt een kabeltracé aangelegd. Hiervoor worden sleuven gegraven van maximaal 0,60 meter breed, met een diepte van circa 1 meter.
- tot slot wordt er nog een hekwerk geplaatst en worden de randen van het park landschappelijk ingepast.

De totale oppervlakte bodemverstoring blijft, in het gebied met de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie – 1', ruim beneden een oppervlakte van 2500 m² én diepte van 50 cm of meer. Nader archeologisch onderzoek is dan ook niet noodzakelijk.

4.4 Cultuurhistorie

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening moeten naast de in de grond aanwezige of te verwachten monumenten, ook cultuurhistorische waarden in het plangebied worden meegewogen bij een afwijkingsbesluit in het kader van de Wro.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

In het plangebied bevinden zich geen rijks- of gemeentelijke monumenten. Er worden, met de realisatie van de zonneweide, geen cultuurhistorische waarden in het geding gebracht.

4.5 Water

De toelichting van een omgevingsvergunning dient, conform artikel 3.1.6, lid 1 onder b van het Besluit ruimtelijke ordening, een beschrijving te bevatten van de wijze waarop in het plan rekening is gehouden met de gevolgen voor de waterhuishouding. In deze paragraaf wordt eerst ingegaan op het voor dit plan relevante waterbeleid. Vervolgens is de huidige en toekomstige waterhuishoudkundige situatie van het plangebied beoordeeld.

Europees beleid

De Europese Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG) is op 22 december 2000 in werking getreden en is bedoeld om in alle Europese wateren de waterkwaliteit chemisch en ecologisch verder te verbeteren. De Kaderrichtlijn Water omvat regelgeving ter bescherming van het binnenlandse oppervlaktewater, overgangswateren (waaronder estuaria worden verstaan), kustwateren en grondwater. Streefdatum voor het bereiken van gewenste waterkwaliteit is 2015. Eventueel kan er, mits goed onderbouwd, uitstel (derogatie) verleend worden tot uiteindelijk 2027. Voor het uitwerken van de doelstellingen worden er op (deel)stroomgebied plannen opgesteld. In deze (deel) stroomgebied beheersplannen staan de ambities en maatregelen beschreven voor de verschillende (deel)stroomgebieden. Met name de ecologische ambities worden op het niveau van de deelstroomgebieden bepaald.

Rijksbeleid

Het Nationaal Waterplan 2016-2021 is op 10 december 2015 vastgesteld. Dit Nationaal Waterplan geeft de hoofdlijnen, principes en richting van het nationale waterbeleid in de planperiode 2016-2021, met een vooruitblik richting 2050. Het kabinet speelt proactief in op de verwachte klimaatveranderingen op lange termijn, om overstromingen te voorkomen. Binnen de planperiode gaan realistische maatregelen in uitvoering die een antwoord bieden op de opgaven voor de korte termijn en voldoende mogelijkheden openlaten om op langere termijn verdere stappen te zetten. Het kabinet sluit daarmee aan bij de resultaten van het Deltaprogramma. Met deze handelwijze is Nederland koploper en toonaangevend voorbeeld in de wereld. Met dit Nationaal Waterplan zet het kabinet een volgende ambitieuze stap in het robuust en toekomstgericht inrichten van ons watersysteem, gericht op een goede bescherming tegen overstromingen, het voorkomen van wateroverlast en droogte en het bereiken van een goede waterkwaliteit en een gezond ecosysteem als basis voor welzijn en welvaart.

Provinciaal beleid

De provincie werkt nauw samen met Waterschappen om haar ambities te realiseren. Hiervoor hebben de waterschappen eigen regionale waterbeheerplannen opgesteld. De Provinciale Staten hebben de wettelijke bevoegdheid tot het instellen en opheffen van waterschappen, tot regeling van hun gebied, taken, inrichting, samenstelling van hun bestuur en tot de verder reglementering van waterschappen. De manier waarop de waterschappen hun taak uitoefenen is onderhevig aan provinciaal toezicht doordat het waterbeheerplan de goedkeuring van Gedeputeerde Staten behoeft. Dus de provincie stelt de regels en de waterschappen doen verder de uitvoering van het waterbeheer.

Waterschap Drents Overijsselse Delta

Voor het plangebied is het Waterbeheersplan 2016 – 2021 van het waterschap Drents Overijsselse Delta van toepassing. Daarnaast is de Keur van het waterschap een belangrijk regelstellend instrument waarmee in ruimtelijke plannen rekening moet worden gehouden.

Voorkeursbeleid hemel- en afvalwater

Bij de afvoer van overtollig hemelwater is het landelijk beleid dat het afstromend hemelwater ter plaatse in het milieu moet worden gebracht, dat wil zeggen lozen in de bodem (infiltratie) of in het oppervlaktewater. Het waterschap heeft de voorkeur om het hemelwater, daar waar mogelijk, te het infiltreren in de bodem. Oppervlakkige afvoer naar de infiltratievoorziening en infiltratie via wadi's geniet daarbij de voorkeur. Als oppervlakkige infiltratie niet mogelijk is, is ondergrondse infiltratie door middel van bijvoorbeeld een infiltratieriool (IT-riool) of infiltratiekragen een optie. Als infiltratie niet mogelijk is, kan hemelwater via een bodempassage worden geloosd op oppervlaktewater. Schoon hemelwater (bijvoorbeeld vanaf dakoppervlakken) kan direct worden afgevoerd naar oppervlaktewater. Speciale aandacht wordt besteed aan duurzaam bouwen en een duurzaam gebruik van de openbare ruimte om een goede kwaliteit van het afgekoppelde hemelwater te garanderen.

Watertoets

De initiatiefnemer heeft het plan met het waterschap Drents Overijsselse Delta afgestemd. Hierbij is de digitale watertoets uitgevoerd. Hieruit bleek de conclusie dat er geen waterbelangen gelden.

Gevolgen plan voor de waterhuishouding

Alleen aan de zuidzijde van het plangebied ligt een watergang van het waterschap. De functie van deze watergang moet te allen tijde worden gegarandeerd. De beheerzone van 5 meter wordt in het voorliggende plan gerespecteerd.

Het voorliggende plan heeft geen negatieve gevolgen voor de waterhuishouding. Onder de zonnepanelen wordt geen gesloten verharding aangelegd, waardoor het regenwater vrij kan infiltreren. Compensatie van verharding is daardoor ook niet aan de orde. De toename van verhard oppervlak is aanmerkelijk minder dan de grens van 1500 m². De panelen en de constructie wordt uitgevoerd met niet-uitloogbare materialen. Er komt geen afvalwater vrij. Het plan heeft dan ook geen schadelijke gevolgen voor de waterkwaliteit en ecologie.

Overstromingsrisicoparagraaf

Het plangebied ligt in 'overstroombaar gebied'. Ruimtelijke plannen die betrekking hebben op het 'Overstroombaar gebied', voorzien alleen in nieuwe stedelijke functies binnen deze gebieden als in het desbetreffende plan zodanige voorwaarden worden gesteld dat de veiligheid ook op lange termijn voldoende is gewaarborgd. De toelichting op ruimtelijke plannen die betrekking hebben op deze gebieden, voorzien in een overstromingsrisicoparagraaf die inzicht biedt in:

- de risico's bij overstroming;
- de maatregelen en de voorzieningen die worden getroffen om deze risico's te voorkomen dan wel te beperken.

Dit plan betreft de realisatie van een zonneweide. In en rond de zonneweide verblijven niet permanent mensen, maar alleen heel af en toe (bij onderhoud). Daarnaast is de locatie vanaf een toegangsweg goed te bereiken, waardoor bereikbaarheid en zelfredzaamheid bij calamiteiten verzekerd is. Extra maatregelen en/of voorzieningen zijn dan ook niet noodzakelijk.

4.6 Conclusie

Met de voorgenomen ontwikkeling worden de aanwezige waarden niet aangetast. Het voornemen is dan ook uitvoerbaar ten aanzien van de bestaande waarden in het plangebied.

5

MILIEUASPECTEN

5.1 Inleiding

Nieuwe initiatieven hebben te maken met milieuaspecten. Een aantal van deze milieuaspecten zijn ruimtelijk relevant. In dit hoofdstuk wordt achtereenvolgens ingegaan op:

- Bodem
- Geluid
- Luchtkwaliteit
- Externe veiligheid
- Bedrijven en milieuzonering
- Verkeer en parkeren
- Vormvrije m.e.r.-beoordeling
- Leidingen
- Lichtreflectie
- Elektromagnetische straling

5.2 Bodem

Sinds 1 januari 2008 is in het Besluit Bodemkwaliteit (Bbk) vastgelegd hoe we in Nederland omgaan met het hergebruik van schone en licht verontreinigde grond en de bescherming van de bodem. Bij de verlening van een omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan dient te worden bepaald of de aanwezige bodemkwaliteit past bij het toekomstige gebruik.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

In het plangebied zijn geen bodemverontreinigingen bekend. Gezien het grondgebruik is ook de verwachting dat de grond geschikt is voor het gebruik als zonneweide. Er wordt geen verblijfsruimte gerealiseerd. De panelen en de constructie wordt uitgevoerd in niet-uitloogbare materialen.

Met betrekking tot het aspect bodem wordt de voorgenomen ontwikkeling uitvoerbaar geacht.

5.3 Geluid

Voor de beoordeling van het onderdeel geluid moet in algemene zin aan de volgende punten worden voldaan:

- de normen uit de Wet geluidhinder worden in acht genomen;
- bedrijven in de omgeving worden niet in hun bedrijfsvoering belemmerd;
- op en rond het plangebied blijft sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Wet geluidhinder

Per 1 januari 2007 is de gewijzigde Wet geluidhinder (Wgh) in werking getreden. Hierin staat dat inzichtelijk moet worden gemaakt welke geluidsbronnen in het gebied aanwezig zijn en wat de geluidsbelasting is voor woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen zoals onderwijsgebouwen, ziekenhuizen en verpleeghuizen. Op basis van de Wet geluidhinder (Wgh) zijn er drie geluidsbronnen waarmee bij nieuwe ruimtelijke plannen rekening gehouden dient te worden: wegverkeer-, railverkeer- en industrielawaai. Artikel 76 Wgh verplicht er toe om bij ruimtelijke ontwikkelingen die betrekking hebben op gronden binnen een geluidzone terzake van de geluidsbelasting van de gevel van geprojecteerde geluidsgevoelige bestemmingen de grenswaarden uit de Wgh in acht te nemen.

Op deze locatie wordt geen geluidsgevoelige bestemming toegevoegd. De zonneweide hoeft dan ook niet beschermd te worden tegen geluidsoverlast. Ook is er geen sprake van industrielawaai vanuit de nieuw te realiseren zonneweide. In het plangebied worden zonnepanelen geplaatst. Deze zonnepanelen produceren geen geluid. Daarnaast worden er ook geen installaties opgenomen die een wezenlijke geluidsemisatie veroorzaken waardoor nader onderzoek noodzakelijk is. Het compactstation en het klantstation worden niet dichtbij omwonenden gesitueerd. Deze liggen op ruime afstand (meer dan 30 meter) van de dichtstbijzijnde woningen. Daarnaast is er, vanwege de hellende positie van de panelen, geen wezenlijke reflectie van omgevingsgeluid. Door de hellende positie kaatst geluid omhoog. Een akoestisch onderzoek is dan ook niet noodzakelijk.

Bedrijven in de omgeving

Binnen het plangebied wordt geen nieuwe geluidgevoelige bestemming gerealiseerd. Bestaande bedrijven worden niet extra belemmerd.

Woon- en leefklimaat

Het compactstation en het klantstation hebben een bronvermogen van respectievelijk maximaal 2500 kVA en 1750 kVA, en omvormers, die ook nog enig geluid kunnen produceren, hebben een bronvermogen van maximaal 100 kW. In de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' valt dit onder de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven met transformatorvermogen tot 10 MVA'. Voor deze activiteit is in de richtafstanden tabel voor het aspect geluid 30 meter opgenomen. Dit betekent dat wordt geadviseerd om, op basis van een goede ruimtelijke ordening, een afstand van minimaal 30 meter aan te houden met geluidsgevoelige functies (zoals woningen). Het compactstation en het klantstation worden op aanmerkelijk grotere afstand van de bestaande burgerwoningen gesitueerd. Ook de omvormers worden op een afstand van minimaal 30 meter gesitueerd. Met betrekking tot geluid blijft dan ook een aanvaardbaar woon- en leefklimaat aanwezig.

5.4 Luchtkwaliteit

Het wettelijk kader met betrekking tot de luchtkwaliteit is sinds 2007 vastgelegd in hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer (Wm) en in de algemene maatregel van bestuur: 'Niet in betekenende mate bijdragen' (Besluit NIBM) en de ministeriële regeling NIBM (Regeling NIBM). In titel 5.2 van de Wm is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) geregeld. In dit programma staat onder andere beschreven wanneer en hoe overschrijding van luchtkwaliteitsnormen moet worden aangepakt. In het programma wordt rekening gehouden met nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

Ontwikkelingen die binnen het programma passen hoeven niet te worden getoetst aan de luchtkwaliteitsnormen.

Voor ontwikkelingen die niet in betekende mate bijdragen aan luchtverontreiniging, hoeft geen onderzoek te worden gedaan naar de luchtkwaliteit.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Op grond van de NIBM-tool is een ontwikkeling 'in betekende mate' bij een toename van het aantal verkeersbewegingen met ruim 800 per dag (met 5% aandeel vrachtverkeer). De voorgenomen ontwikkeling betreft de realisatie van een zonneweide. De verkeersbewegingen die de ontwikkeling van een zonneweide met zich mee brengt, zijn alleen tijdens de aanlegfase merkbaar. In deze fase zal er tijdelijk sprake zijn van een grotere toename van verkeersbewegingen. Nadat de bouw van het park is afgerond daalt het aantal verkeersbewegingen weer naar de oude situatie.

Zelfs tijdens de bouwperiode zal het aantal verkeersbewegingen ruimschoots onder de 800 per dag blijven. Daardoor leidt de ontwikkeling niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit én kan de ontwikkeling niet als 'niet in betekende mate' worden gezien.

Gelet op het voorgaande wordt gesteld dat nader onderzoek naar het aspect luchtkwaliteit niet noodzakelijk is.

5.5 Externe veiligheid

Algemeen

Externe veiligheid richt zich op het beheersen van risico's bij onder meer productie, opslag, transport en gebruik van gevaarlijke stoffen. Dergelijke activiteiten leggen beperkingen op aan de omgeving. Door maatregelen kunnen de afstanden worden verkleind. Er wordt onderscheid gemaakt tussen plaatsgebonden risico en groepsrisico. Het groepsrisico heeft een oriënterende waarde, voor het plaatsgebonden risico geldt een grenswaarde voor kwetsbare objecten en een richtwaarde voor beperkt kwetsbare objecten. De grenswaarde mag niet worden overschreden.

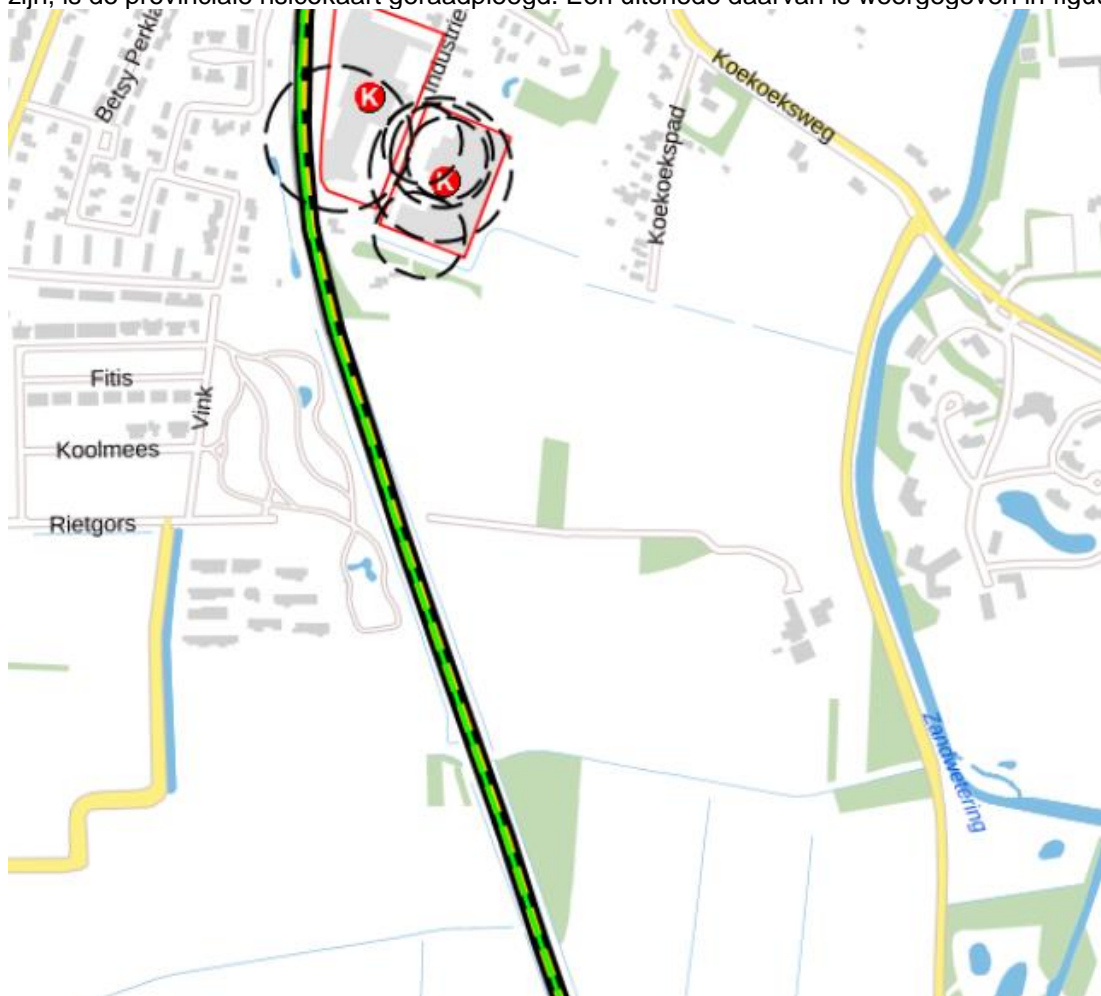
Voor de oriënterende waarde en richtwaarde geldt dat afwijken alleen met een dergelijke motivering is toegestaan. Het aspect externe veiligheid betreft het risico op een ongeval waarbij een gevaarlijke stof aanwezig is. Deze gevaarlijke stoffen kennen twee verschillende bronnen. Dit zijn de stationaire (chemische fabriek, lpg-tankstation) en de mobiele (tankwagen, gasleidingen) bronnen.

Er wordt getoetst aan de volgende wet- en regelgeving:

- Voor inrichtingen (bedrijven) wordt getoetst aan het besluit Externe veiligheid inrichtingen (BEVI) en de bijbehorende regeling.
- Voor transportroutes over weg, water en spoor wordt getoetst aan het Besluit externe veiligheid transportroutes (BEVT).
- Voor buisleidingen wordt getoetst aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen (BEVB).

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Om in beeld te brengen of er in het plangebied of in de nabijheid daarvan risicobronnen aanwezig zijn, is de provinciale risicokaart geraadpleegd. Een uitsnede daarvan is weergegeven in figuur 10.

Figuur 10: Uitsnede risicokaart Nederland

Uit de risicokaart blijkt dat in het plangebied geen risicovolle inrichtingen, transportassen (spoor, weg, water) of transportleidingen aanwezig zijn. Wel ligt aan de westzijde van het plangebied een spoorlijn. Deze spoorlijn maakt onderdeel uit van het 'Basisnet'.

Het aantal personen binnen het plangebied neemt niet significant toe. Alleen tijdens de aanleg- en ontmantelingsfase zullen hier een aantal mensen aanwezig zijn, en tijdens de beheersfase zal dit incidenteel zijn. Met betrekking tot externe veiligheid zijn dan ook geen belemmeringen aan de orde en kan aanvullend onderzoek achterwege blijven.

Een zonneweide betreft op zichzelf ook geen gevoelig object of inrichting die formeel een veiligheidscontour kent. Wel betreft een zonneweide een inrichting die energie in de vorm van elektriciteit opwekt en op het elektriciteitsnet levert. Om de veiligheid te waarborgen komt er een (transparant) hek rondom de zonneweide. Dit hekwerk is 1,80 meter hoog, waardoor personen niet bij de zonnepanelen kunnen. Daarnaast wordt de zonneweide niet openbaar toegankelijk. Het veld met panelen kan enkel middels een afgesloten poort worden betreden ten behoeve van regulier

beheer en onderhoud. Daarnaast wordt het veld met panelen geaard en worden elektriciteitskabels ondergronds aangelegd.

5.6 Bedrijven en milieuzonering

Zowel de ruimtelijke ordening als het milieubeleid stellen zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurt onder andere door milieuzonering. Onder milieuzonering verstaan we het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen enerzijds en milieugevoelige functies als wonen en recreëren anderzijds. De ruimtelijke scheiding bestaat doorgaans uit het aanhouden van een bepaalde afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. Die onderlinge afstand moet groter zijn naarmate de milieubelastende functie het milieu sterker belast. Milieuzonering heeft twee doelen:

- het voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinder en gevaar bij woningen en andere gevoelige functies;
- het bieden van voldoende zekerheid aan bedrijven dat zij hun activiteiten duurzaam onder aanvaardbare voorwaarden kunnen uitoefenen.

Voor het bepalen van de aan te houden afstanden wordt in eerste instantie doorgaans de VNG-uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering' uit 2009 gehanteerd, waarin richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar zijn opgenomen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De voorgenomen inrichting van de betrokken gronden als zonneweide levert geen hinder of gevaar op voor omliggende gevoelige functies. Het compactstation en het klantstation hebben een bronvermogen van maximaal 10,0 MVA, en omvormers, die ook nog enig geluid kunnen produceren, hebben een bronvermogen van maximaal 100 kW. In de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' valt dit onder de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven met transformatorvermogen tot 10 MVA'. Voor deze activiteit is in de richtafstanden tabel voor het aspect geluid 30 meter opgenomen. Dit betekent dat wordt geadviseerd om, op basis van een goede ruimtelijke ordening, een afstand van minimaal 30 meter aan te houden met geluidsgevoelige functies (zoals woningen). Het compactstation en het klantstation worden op aanmerkelijk grotere afstand van de bestaande burgerwoningen gesitueerd. Ook de omvormers worden op een afstand van minimaal 30 meter gesitueerd. Met betrekking tot geluid blijft dan ook een aanvaardbaar woon- en leefklimaat aanwezig.

Anderzijds betreft een zonneweide geen gevoelige functie. Een zonneweide hoeft qua milieuzonering niet beschermd te worden tegen eventuele milieubelastende functies in het omliggende gebied.

5.7 Verkeer en parkeren

De ontwikkeling van een zonneweide heeft geen grote gevolgen voor het verkeer en parkeren. De zonneweide moet voornamelijk in de aanlegfase en in de ontmantelingsfase bereikt worden via de ontsluiting aan de Diepenveenseweg, en daarnaast alleen op heel beperkte schaal ten behoeve van het beheer. De zonneweide is niet openbaar toegankelijk.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De zonneweide kan op een veilige manier worden ontsloten. Het betreft een bestaande kleinschalige rechtstreekse ontsluiting op de Diepenveenseweg, ter hoogte van het erf Diepenveenseweg 2, die past bij de schaal van de ontwikkeling. In plangebied is ruimte voldoende voor parkeren, ten behoeve van het beheer en onderhoud van de zonneweide.

5.8 Vormvrije m.e.r.-beoordeling

Op 1 april 2011 is het gewijzigde Besluit milieueffectrapportage in werking getreden. Een belangrijke wijziging betreft het indicatief maken van de drempelwaarden in onderdeel D (betreft de m.e.r.-beoordeling) van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage. Concreet betekent dit dat het bevoegd gezag zich er nog steeds van moet vergewissen of activiteiten geen aanzienlijke milieugevolgen kunnen hebben ook wel genoemd de 'vergewisplicht'. Het komt er op neer dat voor elk besluit of plan dat betrekking heeft op activiteiten die voorkomen op de D-lijst, deze geeft aan of er voor activiteiten en projecten beoordeeld moet worden of er een m.e.r. gemaakt moet worden. Voor projecten of activiteiten die beneden de drempelwaarden vallen moet een toets worden uitgevoerd of belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen worden uitgesloten. Voor deze toets wordt de term vormvrije m.e.r.-beoordeling gehanteerd. Deze vormvrije m.e.r.-beoordeling kan tot twee conclusies leiden:

- belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten: er is geen m.e.r. beoordeling noodzakelijk;
- belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn niet uitgesloten: er moet een m.e.r.-beoordeling plaatsvinden of er kan direct worden gekozen voor m.e.r.

De toetsing in het kader van de vormvrije m.e.r.-beoordeling dient te geschieden aan de hand van de selectiecriteria in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling. In deze bijlage staan drie hoofdcriteria centraal:

- de kenmerken van het project;
- de plaats van het project;
- de kenmerken van de potentiële effecten.

Het project maakt een functiewijziging naar een zonneweide mogelijk. De voorgenomen ontwikkeling is niet opgenomen in de D-lijst van het Besluit m.e.r. De zonneweide betreft bijvoorbeeld geen landinrichtingsproject (D9). Er is geen sprake van een landinrichting als bedoeld in de Wet inrichting landelijk gebied. De ontwikkeling van een zonneweide valt pas onder deze categorie als deze onderdeel uitmaakt van een groter landinrichtingsproject.

Daarnaast geldt dat voor de oprichting, wijziging of uitbreiding van een industriële installatie (D22.1) bestemd voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water, een drempelwaarde geldt van een vermogen van 200 megawatt (thermisch) of meer (voor een elektriciteitscentrale) en, indien het een wijziging of uitbreiding betreft:

- 1°. het vermogen met 20% of meer toeneemt, of
- 2°. de inzet van een andere brandstof tot doel heeft.

Het voorliggende project betreft een zonneweide met ruim minder opgewekt vermogen en er wordt geen stoom en warm water geproduceerd.

Voor het voorgenomen plan is geen m.e.r.-beoordeling of vormvrije m.e.r. benodigd. De zonneweide valt niet onder het Besluit milieueffectrapportage.

De zonneweide wordt aangelegd met respect voor de bodem en door de open cultuur is hier geen schade te verwachten. De constructie wordt zodanig aangelegd dat er geen schade ontstaat en het systeem makkelijk demontabel is. De locatie is onderzocht op het gebied van aanwezige ecologische en archeologische waarden. Hieruit blijkt dat het gebied wel een archeologische verwachtingswaarde kent, maar geschikt is voor planontwikkeling. De locatie is niet gelegen in een Natura 2000-gebied, Natuur Netwerk Nederland-zonering of andere beschermde gebieden. Het realiseren van een zonneweide op de planlocatie is goed onderzocht in het kader van de onderzoeken welke deel uit maken van de voorliggende ruimtelijke onderbouwing. Resumerend zullen er zowel tijdens de aanlegfase, als tijdens de gebruiksfase, als tijdens de ontmantelingsfase, geen significante negatieve effecten bestaan voor het milieu.

Gelet op de kenmerken van het project, en de kenmerken van de potentiële effecten zullen geen belangrijke negatieve milieugevolgen optreden. Eén en ander blijkt tevens uit dit hoofdstuk waarbij uitgebreid is ingegaan op de milieu- en omgevingsaspecten.

5.9 Lichtreflectie

Van lichtreflectie is geen sprake. De panelen worden maximaal 1,80 meter hoog (boven maaiveld) en in een oost-westopstelling geplaatst. De huidige kwalitatieve zonnepanelen zijn daarbij voorzien van een anti reflectie coating of folie. Dit zal hinderlijke reflectie voorkomen tijdens normale weersituaties. Daarnaast wordt de zonneweide aan het zicht onttrokken door een stevige groenstrook.

5.10 Electromagnetische straling

Zowel bij de omvormers als de transformatoren zullen extreem laagfrequente elektromagnetische velden (ELF) vrijkomen. Ten aanzien van elektromagnetische straling bij hoogspanningsmasten hanteert de overheid een voorzorgprincipe waarbij een grens wordt aangehouden van 0,4 micro Tesla (μT). De GGD-en adviseren om ook bij ander bronnen van ELF-EM velden, zoals onderstations en transformatorhuisjes, dit voorzorgsprincipe te hanteren.

Vandaar het advies om dit voorzorgsprincipe ook te hanteren bij de ontwikkeling van een zonneweide door de afstand van een zonneweide tot woningen en gevoelige bestemmingen zodanig te laten zijn dat de magnetische veldsterkte bij de gevoelige bestemmingen niet boven de advieswaarde van 0,4 μT komt. Gezien de relatief grote afstand van zowel omvormers als het compactstation en het klantstation tot de dichtstbijzijnde burgerwoningen gebeurt dat hier niet.

5.11 Conclusie

In dit hoofdstuk zijn alle relevante milieuaspecten beschreven. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling geen milieubelemmeringen met zich meebrengt.

6

UITVOERBAARHEID

6.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de uitvoerbaarheid van het te ontwikkelen plan. De ruimtelijke uitvoerbaarheid, de maatschappelijke uitvoerbaarheid en de economische uitvoerbaarheid wordt beschreven.

6.2 Ruimtelijke uitvoerbaarheid

In voorgaande hoofdstukken is beschreven hoe het voorgenomen project past binnen het van toepassing zijnde overheidsbeleid. Geconstateerd is dat er geen omgeving- en milieukundige belemmeringen zijn. Ruimtelijk is de voorgenomen ontwikkeling daarmee uitvoerbaar.

6.3 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Omgevingsproces

Omwonenden (oostelijk van de spoorlijn) die mogelijk een direct zicht hebben op de locatie zijn op de hoogte gesteld van het initiatief. Dit geldt ook voor eigenaren en pachters (voor zover bekend) van de omliggende percelen grond. Met een aantal omwonenden en pachters zijn ook concrete gesprekken gevoerd over het initiatief. Tevens wordt een inloopavond georganiseerd, voordat de ontwerp omgevingsvergunning voor 6 weken ter inzage wordt gelegd.

Vooroverleg

Het Rijk

Geoordeeld is dat dit ruimtelijke plan geen nationale belangen schaadt. Daarom is afgezien van het voeren van vooroverleg met het Rijk.

Provincie Overijssel

Het voorgenomen plan is afgestemd met de provincie Overijssel. Het provincie Overijssel heeft geen inhoudelijke opmerkingen en kan instemmen met het plan.

Waterschap Drents Overijsselse Delta

Het plan is afgestemd met het waterschap. Het waterschap heeft geen inhoudelijke opmerkingen, behoudens dat de beschermingszone van de watergang (gelegen aan de zuidzijde van het plangebied) gerespecteerd moet worden.

Veiligheidsregio IJsselland

Het plan is afgestemd met de Veiligheidsregio IJsselland. De Veiligheidsregio IJsselland heeft geen inhoudelijke opmerkingen, behoudens dat de zonneweide, met o.a. de omvormers, goed bereikbaar moet zijn voor de brandweer. Deze bereikbaarheid is met de toegangsweg en de ruimte tussen de rijen panelen geborgd.

Zienswijzen

De ontwerp omgevingsvergunning wordt voor de duur van zes weken voor zienswijzen ter inzage gelegd. Na deze termijn wordt het resultaat van de terinzagelegging in deze ruimtelijke onderbouwing weergegeven.

6.4 Economische uitvoerbaarheid

Kostenverhaal gemeente

Met de initiatiefnemer wordt een overeenkomst gesloten, waarin onder andere het verhalen van eventuele planschade wordt geregeld. De vaststelling van een exploitatieplan is niet noodzakelijk.

Financiering zonneweide

De ontwikkeling van de zonneweide wordt gedaan door Stichting IJssellandschap. Hierbij wordt SDE+ subsidie aangevraagd die voor dit type projecten is bedoeld.

6.5 Conclusie

Uit de voorgaande paragrafen blijkt dat het voorgenomen plan ruimtelijk, maatschappelijk, en economisch uitvoerbaar is. De voorgenomen ontwikkeling kan dus worden gerealiseerd.

Kleinschalige zonneweide Overkamp

Inrichtingsplan

Juli 2019

INHOUD

1.	Overkamp	4
2.	Relevant ruimtelijk beleid	8
3.	Landschap oeverwallen	14
4.	Kleinschalige zonneweide in landschap	20
5.	Kwaliteitsimpuls door zonneveld	26

Opdrachtgever:

Stichting IJssellandschap

Contactpersoon: Rudi Nieuwenhuizen

in samenwerking met: Escozon

Contactpersoon: Frank Middelkoop

Opdrachtnemer:

Eelerwoude

Mossendamsdwarsweg 3

7472 DB Goor

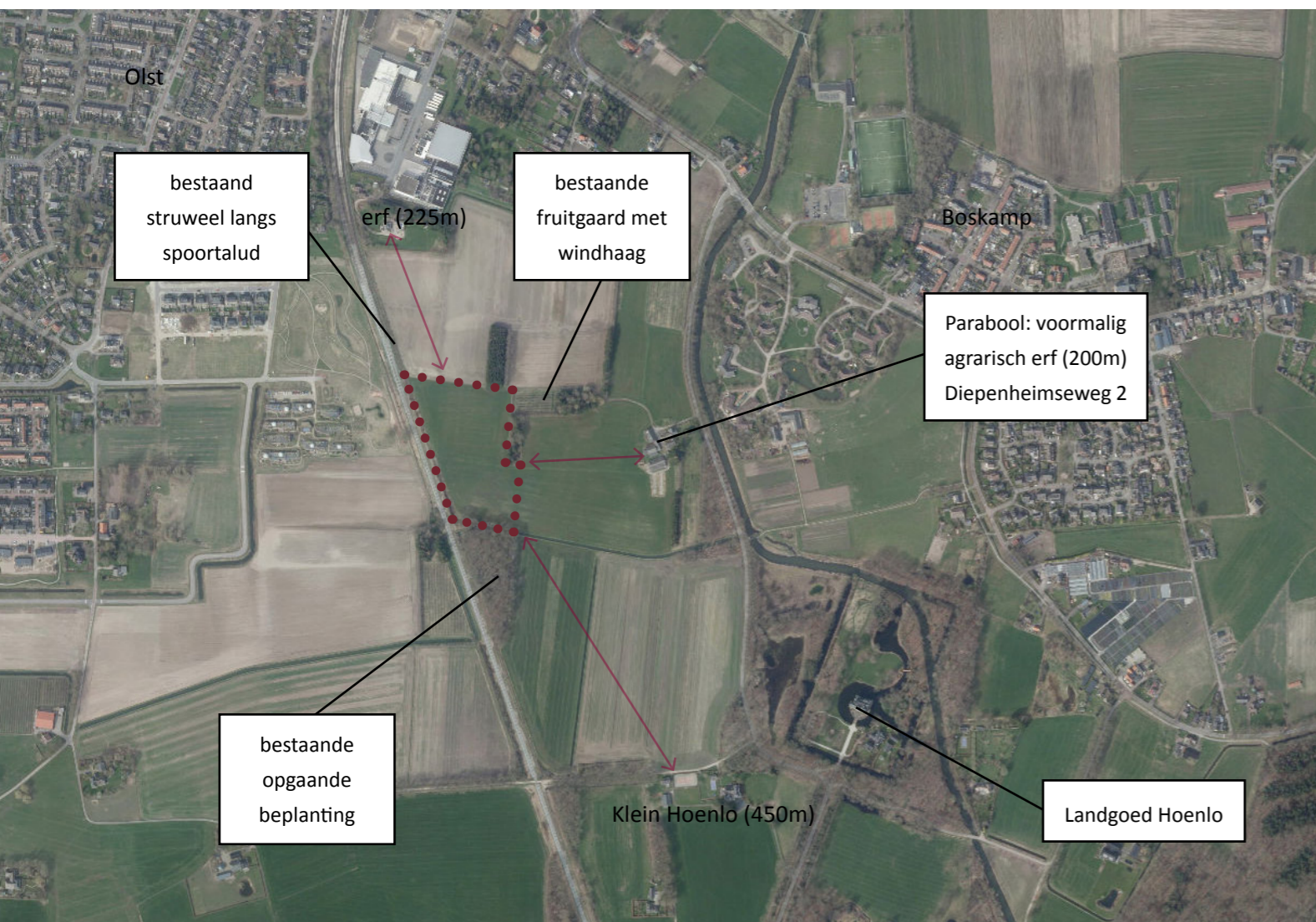
088-1471100

info@eelerwoude.nl

www.eelerwoude.nl

Projectnummer: 9556

Datum: 9 juli 2019

Afbeelding 1. Luchtfoto met kaders van het plangebied langs het spoor in de nabijheid van landgoed Hoenlo

Afbeelding 2. Impressie open plangebied met omliggende spoorlijn en beplanting (zuid) voor watergang

1.1 Bijdrage leveren aan energietransitie

Stichting IJssellandschap wil een bijdrage leveren aan het oplossen van de energieopgave, zover dat binnen de mogelijkheden past. IJssellandschap is voornemens om met de volgende acties aan de slag te gaan de aankomende jaren:

- Het opzetten van een fors programma op t.a.v. de beperking van energieverlies in haar panden in samenwerking met de huurders en pachters (investering in duurzaamheid van onze panden).
- IJssellandschap streeft naar een sterke beperking van energiegebruik door isolatie en uitgekiend gebruik en door de inzet van alternatieve bronnen. Om dit handen en voeten te geven voert IJssellandschap een studie uit die haar vervolg krijgt in concrete plannen en investeringen.
- In de discussie over het gebruik van grond voor alternatieve energievormen zal IJssellandschap een beperkt areaal beschikbaar stellen of daartoe areaal aankopen. De vraag naar grond voor zonnepanelen of andere vormen van grondgebonden energie productie is zeer actueel en dringend. Bovendien levert het financieel rendement op die grond een mogelijk nieuwe verdienmogelijkheid die IJssellandschap vervolgens in kunnen zetten als fonds voor verdere ontwikkeling en beheer.
- IJssellandschap stelt een concreet plan op om dit te realiseren.

1.2 Ontwikkeling kleinschalige zonneweide Overkamp

Het beleid van IJssellandschap is dat een klein gedeelte van haar totale eigendomsareaal beschikbaar wordt gesteld voor de opwekking van duurzame energie, mits dit goed kan worden ingepast in het landschap. Belangrijk is dat er voldoende grond beschikbaar blijft voor de landbouw en de natuur. IJssellandschap heeft afgewogen welke gronden binnen haar bezit in aanmerking komen voor de realisatie van zonneweides, binnen de kaders die IJssellandschap hiervoor heeft vastgesteld.

Medio 2018 heeft Stichting IJssellandschap 12 hectare landbouwgrond verworven van het voormalig erf "Steenbruggen", Diepenveenseweg 2 in het gebied Overkamp. Het grootste gedeelte van dit areaal wordt in pacht uitgegeven voor uitoefening van biologische landbouw. Voor een klein gedeelte van de gekochte grond is IJssellandschap

Afbeelding 3. Impressie open plangebied met omliggende spoorlijn, beplanting (noord) en enkele woningen

van plan om hier een kleinschalige zonneweide (2 hectare), in samenwerking met Escozon, te ontwikkelen en zelf te exploiteren. Deze gronden zijn op korte termijn beschikbaar voor realisatie van een kleinschalig zonneweide. De zonneweide is landschappelijk en natuurlijk goed in te passen. De locatie is gelegen dichtbij de dorpsrand en het plan is op deze locatie financieel uitvoerbaar.

Op deze wijze wil IJssellandschap zelf bijdragen aan duurzaamheid. De opbrengsten die gegenereerd worden uit de zonneweide, zet IJssellandschap in voor onderhoud van natuur en landschap.

1.3 Inrichtingsplan voor zonneweide

Dit document zet uitgangspunten en randvoorwaarden naast kansen voor zowel winning van energie als landschappelijke versterking uiteen. Met als doel het landschap van de oeverwallen permanent te versterken.

Afbeelding 4. Impressie plangebied met beplanting langs spoor talud (west) en ontsluiting naar erf Diepenveenseweg

Afbeelding 5. Impressie randen plangebied met watergang (zuid) en forse beplanting (oost en noord)

RELEVANT RUIMTELIJK BELEID

2.1 Overijsselse Zonneladder

Bij de ontwikkeling van zonnevelden is de Overijsselse zonneladder van toepassing. Deze ladder geeft de voorkeursvolgorde aan voor het opwekken van zonne-energie:

- Trede 1: in bestaand bebouwd gebied op daken, dan wel in bestaand bebouwd gebied op bedrijventerreinen en braakliggende gronden, dan wel in de Groene Omgeving op bestaande bouwvlakken.
- Trede 2: aanvullend in de Groene Omgeving, niet zijnde natuur.

De ontwikkeling van zonneweide Overkamp staat op trede 2, een zonneveld in de Groene Omgeving. Hiertoe heeft de provincie Overijssel in 2017 een handreiking opgesteld. Deze handreiking kent dezelfde werkwijze als het Uitvoeringsmodel uit de Omgevingsvisie.

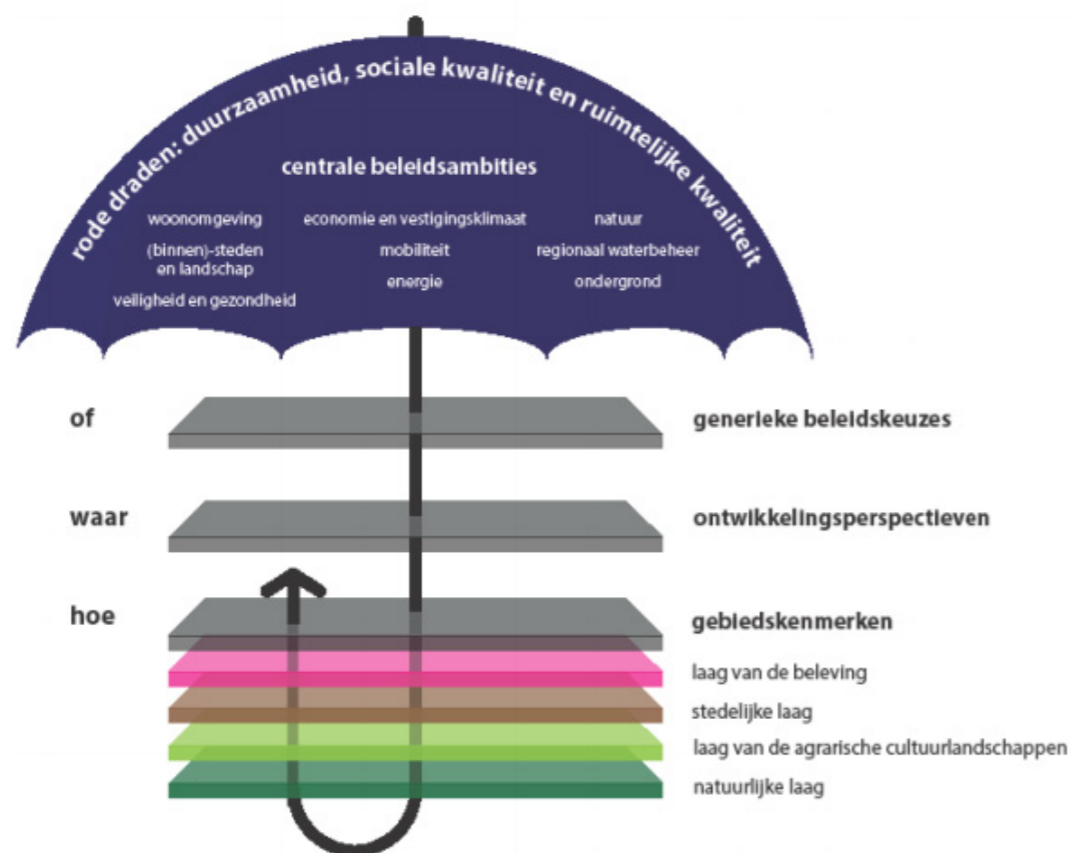
2.2 Omgevingsvisie Overijssel

De provincie Overijssel heeft in haar Omgevingsvisie en -verordening aangegeven ontwikkelingen te stimuleren die een bijdrage leveren aan de ruimtelijke kwaliteit. Deze kwaliteit zit voor de provincie in het zorgvuldig gebruikmaken van de ruimte, het behouden en waar mogelijk versterken van de kernkwaliteiten en het waarborgen van de kwaliteit van het milieu en de fysieke leefomgeving. Om de opgaven, kansen, beleidsambities en ruimtelijke kwaliteitsambities van de provincie waar te maken bevat de Omgevingsvisie een uitvoeringsmodel. Dit model is gebaseerd op drie verschillende niveaus. Aan de hand van deze drie niveaus kan worden bepaald of er een ruimtelijke ontwikkeling mogelijk is en er behoefte aan is, waar het past in de Omgevingsvisie én hoe het uitgevoerd kan worden. De volgende niveaus komen aan de orde.

- Generieke beleidskeuzes;
- Ontwikkelingsperspectieven;
- Gebiedskenmerken.

Tijdelijkheid zonneveld op agrarische grond

De provincie ziet goede innovatieve mogelijkheden voor toepassing van zonnepanelen op agrarische bestemmingen, rekening houdend met gebiedskenmerken. In de revisie van de Omgevingsvisie (2017) wordt nadrukkelijk de kwaliteitsambitie voor een duurzame energiehuishouding uitgesproken. De provincie wil in zetten op het vergroten

Afbeelding 6. Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel

van het aandeel energie uit o.a. zon. In 2023 moet 20% van de energie uit hernieuwbare bronnen bestaan. Omdat met zonnepanelen op daken slechts in een deel van de opgave voor zonne-energie kan worden voorzien, biedt de provincie de mogelijkheid om in de groene omgeving tijdelijke zelfstandige opstellingen van zonnepanelen te realiseren. Het gaat daarbij om opstellingen van zonnepanelen voor een periode van 25 jaar op een wijze die omkeerbaar is en waarbij de oorspronkelijke bestemming gehandhaafd blijft.

Investing in ruimtelijke kwaliteit gewenst

Gelet op de impact die (ook tijdelijke) veldopstellingen van zonnepanelen kunnen hebben op hun omgeving, zal niet alleen de maatschappelijke meerwaarde van het initiatief moeten worden aangetoond, maar moet het verlies van ecologische en/of landschappelijke waarden ook in voldoende mate worden gecompenseerd door investeringen ter versterking van de ruimtelijke kwaliteit in de omgeving.

2.2.1 Generieke beleidskeuzes (of-vraag)

Generieke beleidskeuzes vloeien voort uit keuzes van Europa, Rijk of de provincie. Deze keuzes kunnen bepalen of een ontwikkeling mogelijk is of niet. Het uitvoeringsmodel vraagt bij een nieuwe ontwikkeling dus eerst te kijken naar het niveau van generieke beleidskeuzes. Hierbij gaat het om de ‘of-vraag’: is de voorziene ontwikkeling mogelijk op basis van het provinciale beleid.

Het voorgenomen plan voldoet aan de rijks-, provinciale- en gemeentelijke doelstellingen op het gebied van duurzame energie. In de Handreiking Kwaliteitsimpuls zonnevelden geeft de provincie onder andere aan dat zolang er niet aan de energiedoelen is voldaan, de óf-vraag positief beantwoord wordt: er is immers sprake van een noodzaak. Daarnaast moet het plan ook voldoen aan de normen van o.a. Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS), externe veiligheid, ligging in het grondwaterbeschermingsgebied, waterveiligheid etc. Geconstateerd wordt dat dit plan aangaande deze generieke beleidskeuzes niet op belemmeringen stuit (zie hiertoe ook de separaat bijgevoegde Ruimtelijke Onderbouwing). Hiermee wordt de ‘of-vraag’ met ‘ja’ beantwoord. Dit plan voldoet aan het generieke beleid.

2.2.2 Ontwikkelingsperspectieven

De Omgevingsvisie Overijssel kent zes verschillende ontwikkelingsperspectieven. De opgaven, kansen, beleidsambities en ruimtelijke kwaliteitsambities voor de provincie zijn geschetst in deze ontwikkelingsperspectieven. Met de ontwikkelingsperspectieven wordt de ruimtelijke ontwikkelingsvisie van de provincie vormgegeven. Het beleid stelt dat gemotiveerd moet worden dat een voorziene ontwikkeling past binnen de vastgestelde ontwikkelingsperspectieven. In de Handreiking Kwaliteitsimpuls zonnevelden geeft de provincie al aan dat de waar-vraag in veel gevallen geen belemmeringen oplevert. Zonnevelden zijn op voorhand nergens uitgesloten. Het ligt echter niet voor de hand om zonnevelden te realiseren binnen het Natuurnetwerk Nederland. Het voorliggende plangebied ligt niet in NNN-gebied.

Wonen en werken in het kleinschalig mixlandschap

Van de ruimtelijke kwaliteitsambities staat in dit ontwikkelingsperspectief de ambitie ‘Voortbouwen aan de kenmerkende structuren van de agrarische cultuurlandschappen voorop’. Daarnaast gelden – net als voor alle andere ontwikkelingsperspectieven – ruimtelijke kwaliteitsambities:

- Zichtbaar en beleefbaar mooi landschap;
- Sterke ruimtelijke identiteiten als merken voor Overijssel;
- Continu en beleefbaar watersysteem.

Het ontwikkelingsperspectief ‘Wonen en werken in het kleinschalige mixlandschap’ richt zich op het in harmonie met elkaar ontwikkelen van de diverse functies in het buitengebied. Aan de ene kant melkveehouderij, akkerbouw en opwekking van hernieuwbare energie als belangrijke vormen van landgebruik. Aan de andere kant gebruik voor natuur, recreatie, wonen en andere bedrijvigheid.

De ontwikkelingsmogelijkheden voor de landbouw, maar ook die voor de andere sectoren, wil de provincie in dit ontwikkelingsperspectief nadrukkelijk verbinden met behoud en versterking van cultuurhistorische, natuurlijke en landschapselementen. Het waterbeheer richt zich op optimale condities voor de lokaal aanwezige functies, rekening houdend met de klimaatopgave en de kenmerken van het watersysteem. Schaalvergroting in de landbouw en opwekking van hernieuwbare energie krijgen ruimte, onder de voorwaarde van zorgvuldige inpassing in het kleinschalige landschap. Ruimte kan verdiend worden door te investeren in kwaliteitsvoorwaarden.

Met dit plan wordt duurzame energie opgewekt in een zonneweide. Deze (tijdelijke) functie is niet beperkend voor andere bestaande functies. De kleinschalige zonneweide wordt landschappelijk ingepast, waarbij de landschapskenmerken van het plangebied en de omgeving worden versterkt. Het watersysteem in en rond het plangebied wordt niet aangetast. Dit plan past daarmee binnen het geldende ontwikkelingsperspectief.

2.2.3 Gebiedskenmerken

In het provinciale beleid zijn voor alle gebieden gebiedskenmerken aangegeven.

In het beleid worden normerende en richtinggevende uitspraken gedaan. De gebiedskenmerken zijn opgenomen in verschillende lagen; de natuurlijke laag, de agrarische cultuurlaag, de stedelijke laag en de lust- en leisurelaag. Op basis van de kenmerken is nader bekeken welke specifieke kwaliteitsvoorwaarden en opgaven (normerend en richtinggevend) voor de voorgestane ruimtelijke ontwikkeling van toepassing zijn.

Natuurlijke laag: oeverwal

Op het plangebied van toepassing zijnde, richtinggevende uitgangspunten, zijn:

- Ontwikkelingen dragen bij aan herstel van de natuurlijke variatie;
- Op de oeverwallen dragen ontwikkelingen bij aan het verdichten van de schaal van het landschap.

Laag van het agrarisch cultuurlandschap: oeverwal

Op het plangebied van toepassing zijnde, richtinggevende uitgangspunten, bij deze laag gaan uit van het aansluiten op de structuren in de omgeving:

- Ontwikkelingen op de oeverwal dragen bij aan behoud en ontwikkeling van het gevarieerde patroon van lanen, wallen, agrarische percelen, afgewisseld met boomgaarden en bebouwing;
- Ontwikkelingen in het hoevenlandschap dragen bij aan behoud en accentuering van de dragende structuren en aan de samenhangende karakteristieke verschillen tussen de landschapselementen.

Stedelijke laag

In de stedelijke laag is de koppeling van de sociale en fysieke dynamiek van de stedelijke functies aan het verbindende netwerk van wegen, paden, spoorwegen en kanalen een belangrijk ordenend principe. Efficiëntie en nabijheid zijn belangrijke vestigingsoverwegingen. Daarbij wordt kwaliteit, eigenheid en onderscheidend vermogen van de regio steeds belangrijker. Het plangebied is gekenmerkt als 'Verspreide bebouwing'. Als ontwikkelingen plaats vinden in de verspreide bebouwing, dienen de ontwikkelingen van nieuwe erven bij te dragen aan behoud en ontwikkeling van de ruimtelijke kwaliteit overeenkomstig de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving. Aangezien in het plangebied geen nieuw erf wordt gerealiseerd, gelden hier geen relevante, specifieke normerende of richtinggevende uitgangspunten. Ook de typering 'informele trage netwerk' is van toepassing. Ook gelden hier geen relevante, specifieke normerende of richtinggevende uitgangspunten.

Laag van de beleving

De laag van de beleving betreft de dimensie van het welbehagen, het plezier, de trots en de beleving. Deze laag is het domein van de beleving, betekenis en identiteit. De laag van de beleving heeft geen rechtstreekse doorwerking op het voorliggende plan.

2.1.4 Conclusie provinciaal beleid

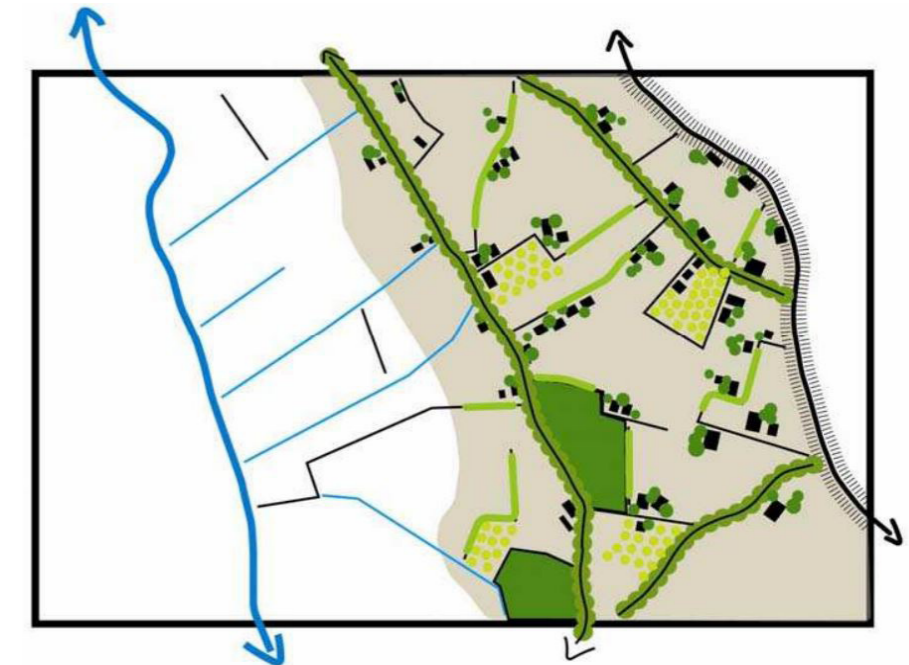
Voor de kleinschalige zonneweide Overkamp kan er een meerwaarde worden bereikt door aan te sluiten bij de karakteristieken van het oeverwallenlandschap. Daarbij dient de ontwikkeling van een kleinschalig zonneweide een maatschappelijk provinciaal doel, namelijk de opwekking van duurzame energie. Door de zonneweide landschappelijk in te passen worden de ruimtelijke én visuele impact voor de omgeving beperkt. Op deze wijze gaat de ontwikkeling van de zonneweide Overkamp gepaard met een investering in ruimtelijke kwaliteit en wordt een bijdrage geleverd aan de energiedoelstellingen.

2.3 Gemeentelijk beleid (LOP)

In het Landschapsontwikkelingsplan wordt een nadere detaillering gegeven op de uitgangspunten vanuit het provinciaal landschapsbeleid als richting voor toekomstige ontwikkelingen. Het plangebied ligt in het oeverwallenlandschap. De visie vanuit het LOP op het plangebied is als volgt: De oeverwallen worden van oudsher gekenmerkt door een kleinschalige opbouw die bestaat uit bebouwingskernen, enken, boomgaarden, erven met erfbeplanting en kavelgrensbeplantingen. Veel boomgaarden zijn geroid

en kavelgrensbeplanting is verdwenen waardoor het landschap een andere uitstraling heeft gekregen.

Het landschapsbeleid is gericht op het versterken van de ruimtelijke structuur en de eigen identiteit van de oeverwallen. Het gewenste landschapsbeeld bestaat uit een ruimtelijk verdicht 'mozaïek' met een relatief kleinschalige opbouw. Hierdoor zal het verschil in karakter tussen de meer

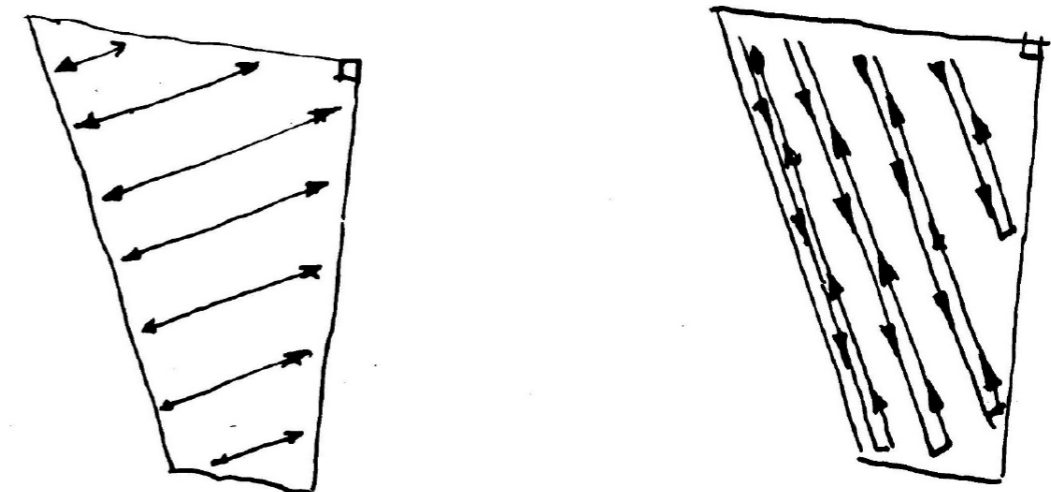

Afbeelding 7. Visie op het oeverwallenlandschap (LOP)

verdichte oeverwallen en de open komgronden en uiterwaarden vergroot worden. In onderstaande afbeelding is een gewenst toekomstbeeld geschetst van het landschap van de oeverwallen en het kommenlandschap.

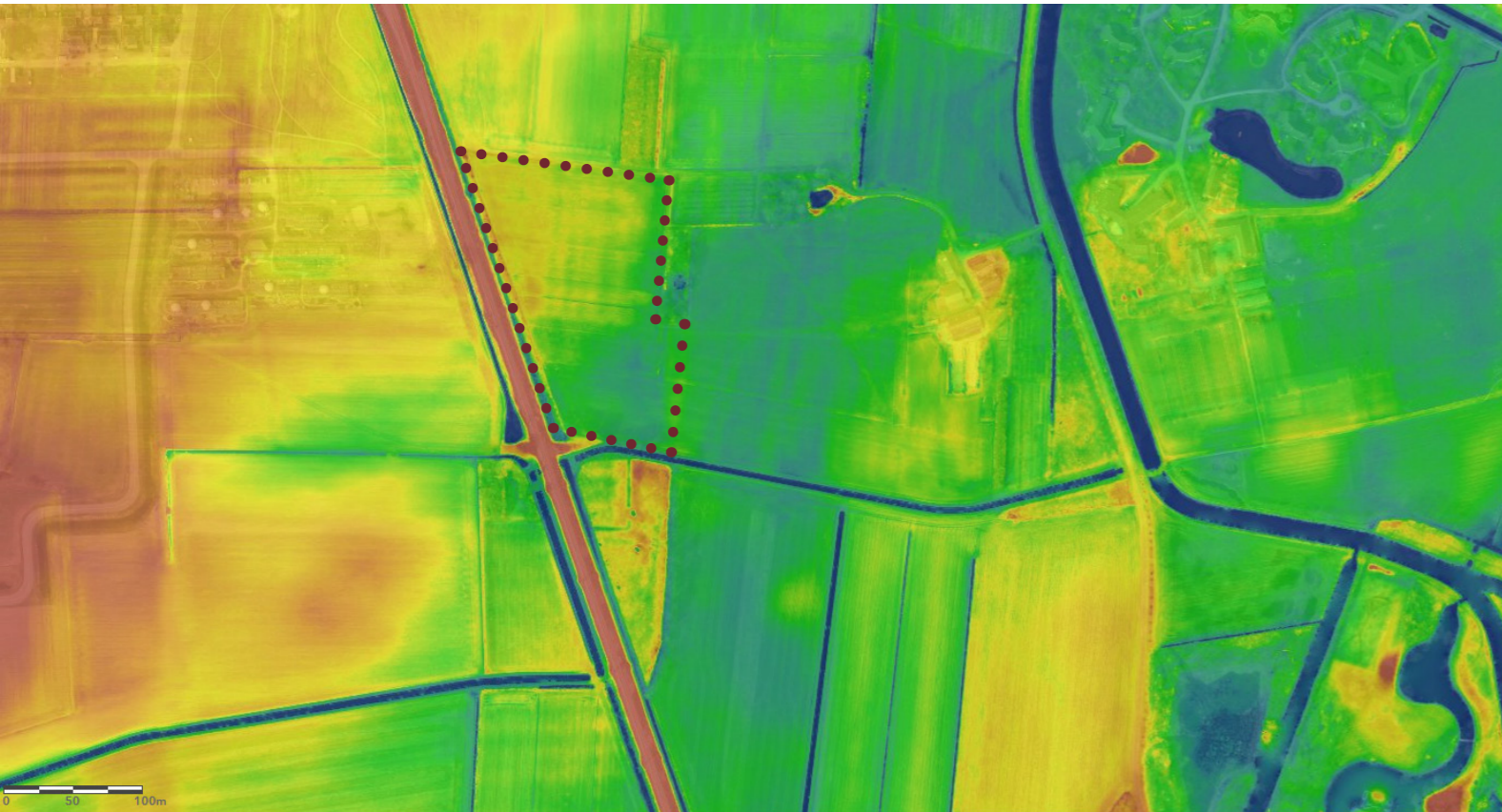
2.4 Aandachtspunten rondom spoorwegen

Het is van belang dat de zonneweide niet binnen de 11 meter vanaf het hart van het spoor komt te liggen. Een ander aandachtspunt is de schittering van de zonnepanelen voor de treinmachinist. De huidige zonnepanelen hebben allemaal een antireflectie coating en bij een hoek van 10-15°, en de landschappelijke inpassing, is hinderlijke schittering voor de machinist niet aan de orde. Voor de solarkabels is het van belang deze haaks op het spoor aan te leggen (afbeelding links) zodat er geen probleem is voor een mogelijke beïnvloeding van de systemen van en bij het spoor. Als de solarkabels toch parallel gelegd moeten worden, dan een heengaande kabel en direct daarna een teruggaande kabel en daarmee nul (afbeelding rechts). Kabels mogen niet gebundeld worden waarbij de stroom allemaal dezelfde kant op gaat.

Afbeelding 8. Aandachtspunten (ProRail) bij leggen van solarkabels op de locatie langs het spoor

LANDSCHAP OEVERWALLEN

Afbeelding 9. Hoogtekaart: microreliëf zichtbaar in het plangebied en doorkruising van percelen met spoorstalud

Afbeelding 10. Kaart 1900: kleinschalig landschap en beplanting op de perceelsranden met toponiem 'Overkamp'.

3.1 Natuurlijke ondergrond voor ontwikkeling

Het plangebied ligt in een landschap dat onder invloed van de rivieren en natuurlijke processen eeuwenlang is gevormd. Binnen het plangebied geldt het landschapstype 'rivieroeverwal'. Het betreft relatief hoger gelegen langgerekte ruggen in het landschap, aangrenzend aan lagere delen, de riviervlaktes (met ten dele verspoelde dekzanden).

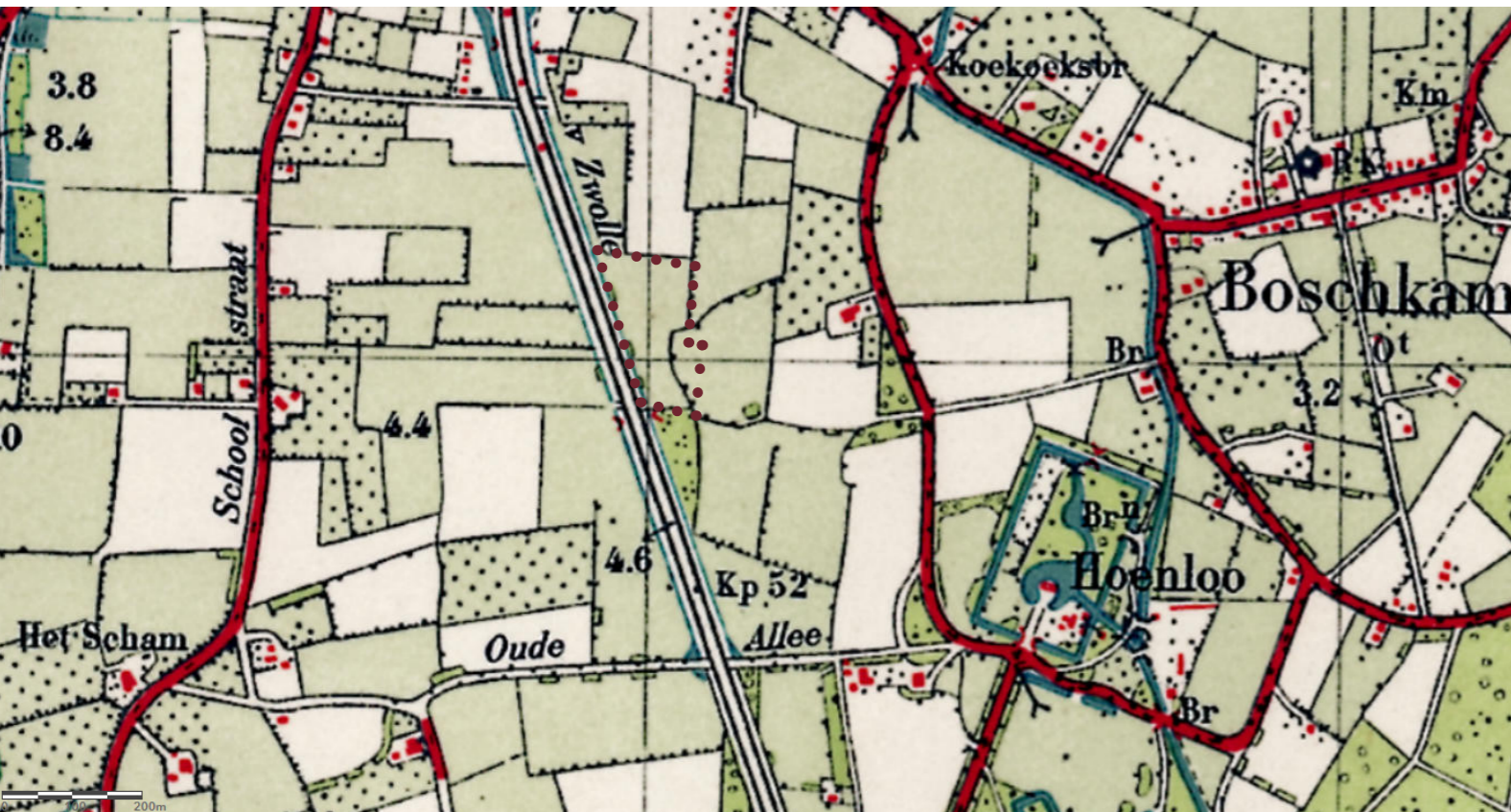
De bodem en waterhuishouding zijn bepalend voor welke beplanting zich ter plekke van het plangebied van nature zou ontwikkelen: de 'potentieel natuurlijke vegetatie'. Ter plekke bestaat de bodem uit Kalkhoudende Poldervaaggrond (Rn66A zavel en lichte klei, profielverloop 3, of 3 en 4, of 4). De grondwatertrap is VI. De potentieel natuurlijke vegetatie die hierbij hoort is die van het Essen-Iepenbos (PNV21). Bomen die hier van nature voorkomen zijn es en gladde iep. Struweel en struikvormers zijn: Aalbes, egelantier, Gelderse roos, hazelaar, hondsroos, kardinaalsmuts, kers, rode kornoelje, sleedoorn, Spaanse aak, wegendoorn, zomereik.

De hoogtekaart geeft daarnaast een nauwkeuriger beeld van het reliëf van de omgeving. Het terrein kent een licht reliëf wat ook in de afgelopen eeuwen sturend is geweest voor het landgebruik. Het aanwezige hoogteverschil is ongeveer 50 centimeter. Het spoorstalud, waar vanaf het plangebied voornamelijk wordt beleefd, ligt circa 1,5 meter hoger dan het maaiveld.

3.2 Landschap gevormd door agrarische activiteiten

Zoals tevens blijkt uit de provinciale Omgevingsvisie en het gemeentelijke LOP is het landschap rond het plangebied door eeuwen van agrarische activiteiten gevormd. Dit is tevens te zien op de historische kaarten. Wat hierbij opvalt is dat de karakteristieke perceelsrandbeplanting en houtwallen in de afgelopen decennia verdwenen zijn (zie de historische kaarten). Tevens hebben bovenlokale infrastructuur en schaalvergroting in de landbouw ertoe geleid dat oorspronkelijke perceelsvormen zijn veranderd of onherkenbaar zijn geworden.

Daarnaast heeft de aanwezigheid van landgoed Hoenlo er tevens voor gezorgd dat er (monumentale) en forse ingrepen zijn gedaan in het nabije landschap, dat heeft geresulteerd in een stelsel van groen, water en infrastructuur rond de bebouwing. In hoofdzaak waardevol met in detail kansen voor landschapsversterking.

Afbeelding 11. Kaart 1950 met verdwijnen van landschapelementen en komst van fruitgaarden

Afbeelding 12. Huidige situatie met grootschalige woningbouw, infrastructuur en minder herkenbare oeverwallen

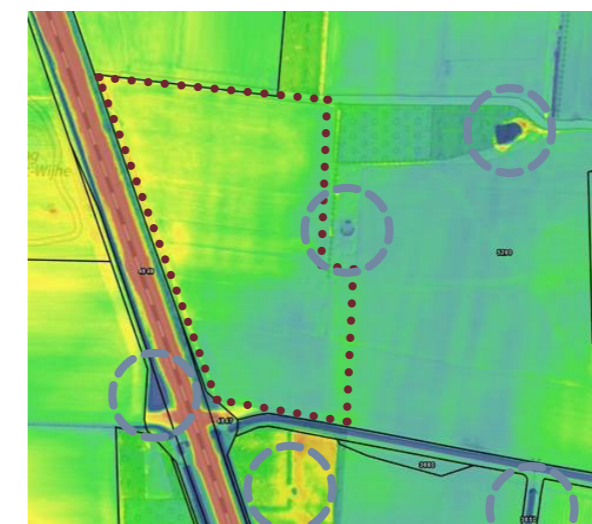
3.3 Beleving

Het plangebied is in de huidige situatie vanuit de trein te beleven en ook vanuit enkele erven op ruime afstand te zien. Deze erven liggen op meer dan 200 meter van het plangebied. De bestaande landschappelijke beplanting en het spoortalud neemt het zicht op het plangebied, voornamelijk aan de oost- en westzijde, helemaal weg.

3.4 Aandachtspunten flora en fauna

Uit ervaring met eerdere plannen en op basis van de Toetsing Wet natuurbescherming in het plangebied (welke separaat is bijgevoegd) volgen enkele uitgangspunten voor de inrichting en het beheer:

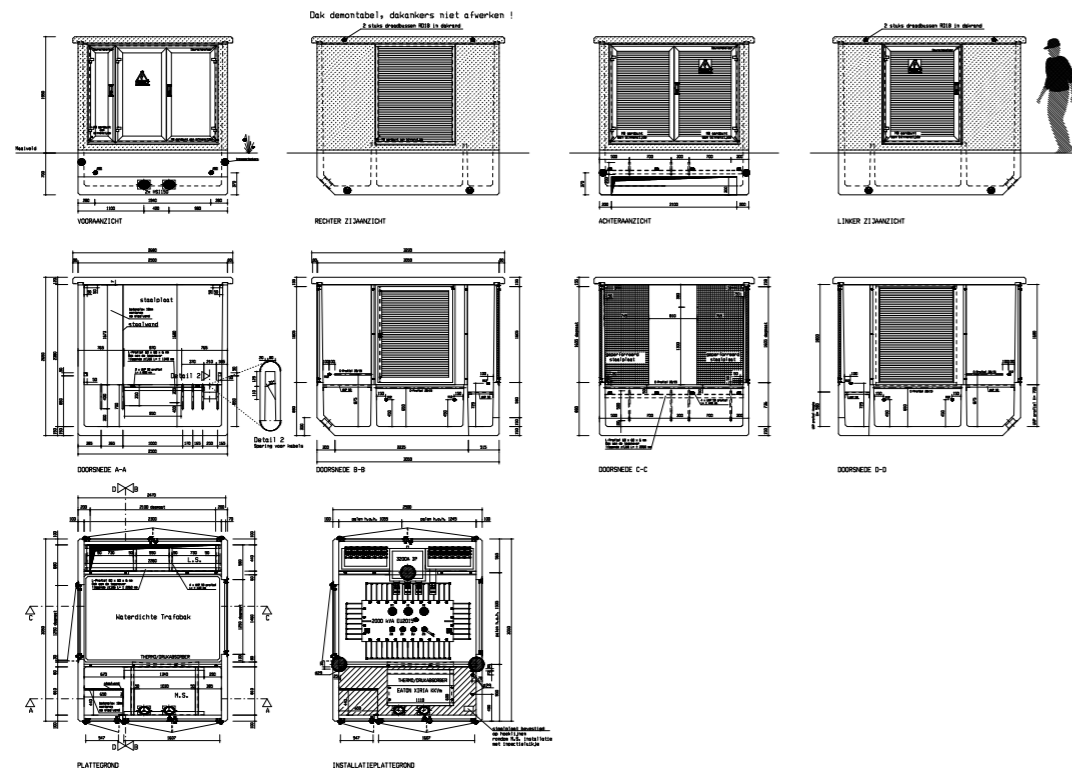
- In de omgeving zijn in het verleden meerdere poelen gegraven als voortplantingsbiotoop voor de kamsalamander. De salamander is daarnaast gebaat bij opgaande beplantingsstructuren als landbiotoop. Dit is verder te versterken door passief beheer en aanleg van takkenrillen.
- Dubbelgebruik met bijvoorbeeld begrazing of extensief kruidenrijk grasland / weide (nectar) draagt positief bij aan de beleving van het perceel.
- Bij de keuze van plantsoorten moet uit meerdere soorten worden gekozen. In geval van ziekte wordt daarmee voorkomen dat ineens de gehele landschappelijke inpassing vervalt.
- Er moet gekozen worden voor een mix van streekeigen soorten in een 'los' struweel (struiken en enkele boomvormers). Hierdoor krijgen de randen een landschappelijk, natuurlijk karakter en komen de planten tot bloei en vruchtzetting wat een meerwaarde geeft voor de natuurlijke rijkdom van het gebied.
- Mogelijk dubbelgebruik van begrazing van het plangebied geeft een meerwaarde aan de beleving en kan mogelijk goed bijdragen aan het extensieve beheer van het terrein. Voor flora en fauna is maaibeheer interessanter. De opgedane ervaringen kunnen worden gedeeld met derden en daarmee bijdragen aan de bredere discussie hierover. Vrijwilligers kunnen monitoren in nauwe samenwerking met IJssellandschap op het vlak van natuurbeheer.

Afbeelding 13. Mogelijk voortplantingsbiotoop kamsalamander om zonneveld

Afbeelding 14. Referentie omvormers onder de zonnepanelen toepassen

Afbeelding 15. Technische tekening nieuwe compactstation

3.5 Aandachtspunten voor realisatie

Aanvullend op de basisinspanning dient er geïnvesteerd te worden in aanvullende ruimtelijke kwaliteit. Bijvoorbeeld door het ontnemen van het zicht vanuit de omgeving op de zonneweide. Hierbij gaat het vooral ook over de kwaliteit die op termijn wordt gegenereerd. Het ontwerp moet landschappelijk robuust zijn en bijdragen aan een mozaïek, passend bij het landschap, dat na verwijdering van de panelen op zichzelf een waardevolle aanvulling blijft.

Deze ontwikkeling maakt op die manier onderdeel uit van het vervullen van de ambitie vanuit Stichting IJssellandschap en het gemeentelijke LOP en blijft een prettige plek om in te wonen en naar te kijken.

Naast de zonnepanelen hebben de overige bouwwerken (zoals het compactstation) impact op de ruimtelijke kwaliteit van het terrein (ondanks dat ze relatief klein zijn).

Onderstaande uitgangspunten zijn hierbij van belang:

- Het compactstation moet worden gesitueerd aan de binnenzijde van de landschappelijke inpassing zodat deze vanuit de omgeving zo min mogelijk in het zicht staan;
- Ten behoeve van onderhoud door de netbeheerder dient het compactstation eenvoudig toegankelijk te zijn. Het compactstation dient vanaf de openbare weg bereikbaar te zijn en wordt daarom buiten het hekwerk geplaatst.
- De route naar de zonneweide dient voor de brandweer in geval van calamiteiten voldoende draagkracht te beschikken en minimaal 4,5 meter breed zijn.
- Begin als eerste, gelijk met het aanleggen van het hek, met aanplant van de landschappelijke inpassing, aangezien deze tijd nodig heeft om te groeien. Ook neemt deze het zicht op het plangebied weg ten tijde van realisatie.
- Plaats de panelen op één hoogte (ten opzichte van het maaiveld). Dus voorkom hoogteverschillen op kleine afstand. Dit zorgt voor een rustig en eenvoudig beeld van het panelenveld waardoor het minder in het oog springt.

4

KLEINSCHALIGE ZONNEWEIDE IN LANDSCHAP

Het inrichtingsplan voor Zonneweide Overkamp bestaat uit verschillende onderdelen. De informatie uit voorgaande hoofdstukken heeft ten grondslag gelegen aan het inrichtingsplan. Hierna wordt dit per onderwerp toegelicht aan de hand van drie schaalniveaus, die aansluiten bij de Handreiking Kwaliteitsimpuls Zonnevelden.

4.1 Schaal van het landschap

De schaal en maat van het plangebied is de laatste decennia groter en opener geworden. Met name door het verdwijnen van kavelgrensbeplanting. In het LOP wordt de ambitie uitgesproken het verschil tussen de verschillende landschapstypen te versterken. Hier betekent dit het verdichten van het landschap zodat de zonneweide beter binnen het mozaïek van de oeverwallen wordt ingepast. Dit biedt tevens ecologische meerwaarde voor flora en fauna in de sterk door agrarische activiteiten gedomineerde omgeving.

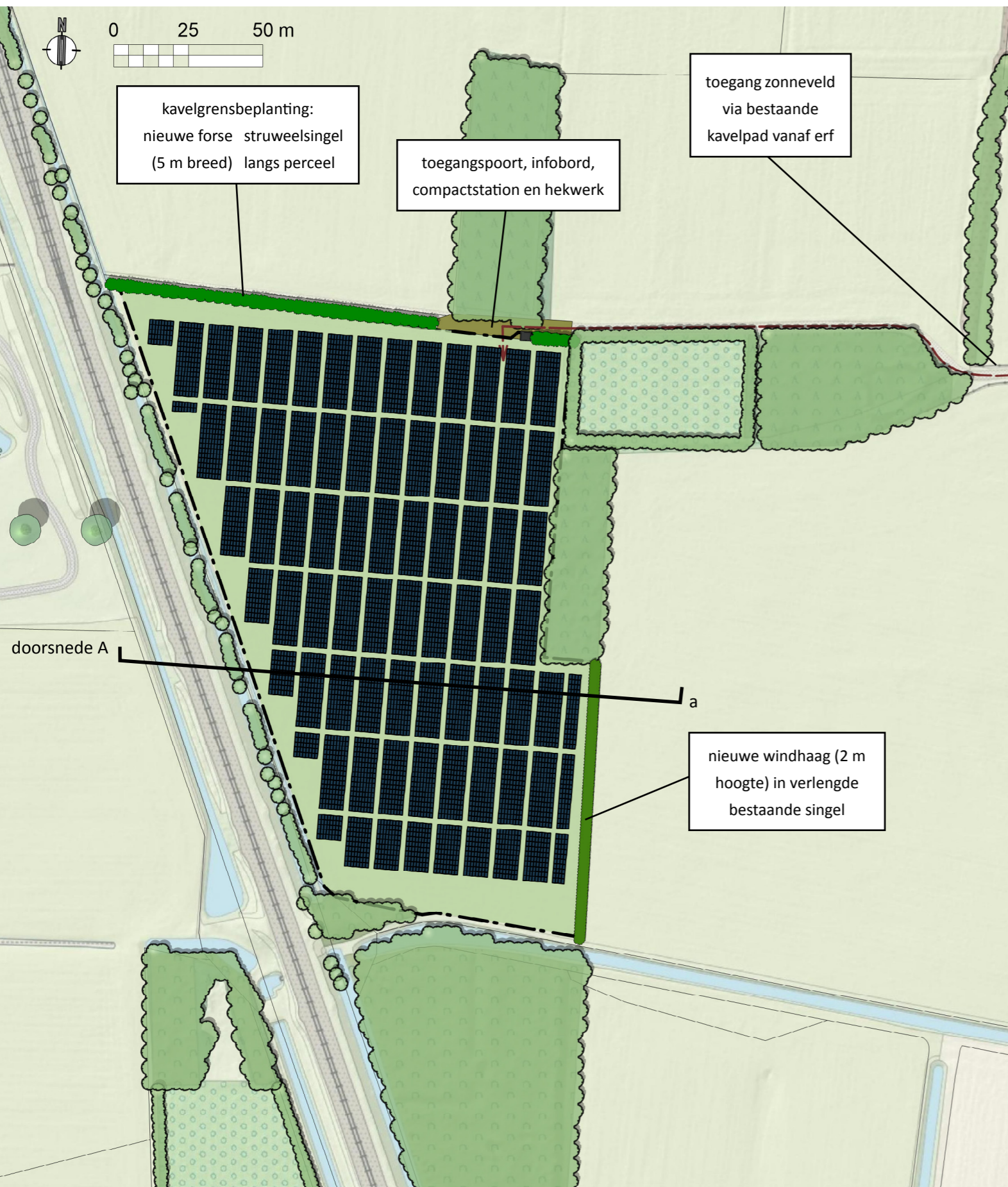
Bestaande singel noord- en oostzijde

Aan de noord- en oostzijde liggen twee bestaande struweelsingels. Langs de oostgrens wordt, buiten het plangebied en buiten dit plan, de gedeeltelijk aanwezige beplanting versterkt door middel van beheer een diverser (loof)sortiment te realiseren. Het gesnoeid en gerooid hout dient op takkenrillen opgebracht te worden ten behoeve van de kamsalamander en overige flora en fauna.

Nieuwe struweelsingel noordzijde

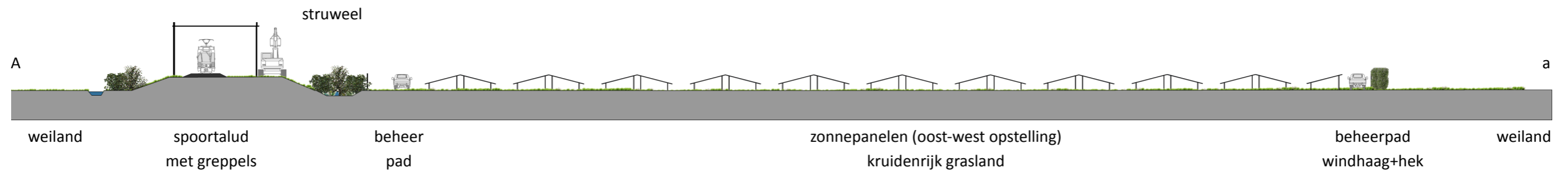
Zoals in het van toepassing zijnde provinciale en gemeentelijke beleid staat, dienen de verschillen in het landschap leesbaar te blijven en waar mogelijk te worden versterkt. Eén manier om dit te doen is door te kiezen voor beplanting die past bij de bodem en waterhuishouding. Een bijkomend voordeel is dat deze beplanting vitaler zal zijn en beter groeit.

Op de schaal van het landschap betreft een nieuwe struweelsingel (5 meter breed). Een grote en stevige ingreep waarmee tevens de schaal van het landschap wordt verkleind en gehoor wordt gegeven aan de ambitie vanuit het LOP. Door te kiezen voor een divers sortiment van snel groeiende soorten en langzamer groeiende soorten, wordt snel en blijvend resultaat behaald. Het kan tevens dienst doen als landbiotoop voor de kamsalamander. Plantsoorten bestaan uit een selectie van de gebiedseigen inheemse

Afbeelding 16. Inrichtingsplan met landschappelijke inpassing van de zonnepanelen binnen bestaande groenelementen

Afbeelding 17. Doorsnede plangebied van west naar oost met spoortalud, zonneveld en nieuwe windhaag

Afbeelding 18. Referentie gebiedseigen forse struweelsingel van gemengd struweel en zoomvegetatie

Afbeelding 19. Vrijhouden beheerpad waterschap (5 meter) aan zuidzijde langs bestaande watergang

soorten met ecologische meerwaarde (elke soort 15%): Aalbes, egelantier, Gelderse roos, hazelaar, rode kornoelje, sleedoorn, Spaanse aak, wegendoorn.

De plantafstand tussen de struiken is 1,5 meter. Door de verschillende plantsoorten in groepen van 3 tot 5 stuks aan te planten wordt voorkomen dat één soort gaat domineren en blijft het geheel gesloten bij het gefaseerde beheer. Ten noorden van dit element wordt door beheer een mantel- en zoomvegetatie met heesters en kruiden gerealiseerd met ecologische meerwaarde.

4.2 Schaal van de directe omgeving

Afstand tot de omgeving

In dit inrichtingsplan is zoveel mogelijk rekening gehouden met het zicht van omwonenden op de zonneweide. Met de situering van de poort in het hek, waar met name tijdens de bouw enige verkeersbewegingen zullen zijn, zal de overlast minimaal zijn want het bestaande erf wat de toegang vormt staat momenteel leeg. Toekomstige ontwikkeling van het erf met een zorgfunctie zal nauwelijks overlast veroorzaken voor beide initiatieven.

Langs de zuidgrens van het plangebied loopt een watergang met beheerpad die behouden en toegankelijk blijft voor het waterschap. In de toekomst kan hier mogelijk aansluiting worden gezocht bij initiatieven uit de omgeving om ommetjes te realiseren.

Windhaag oostrand

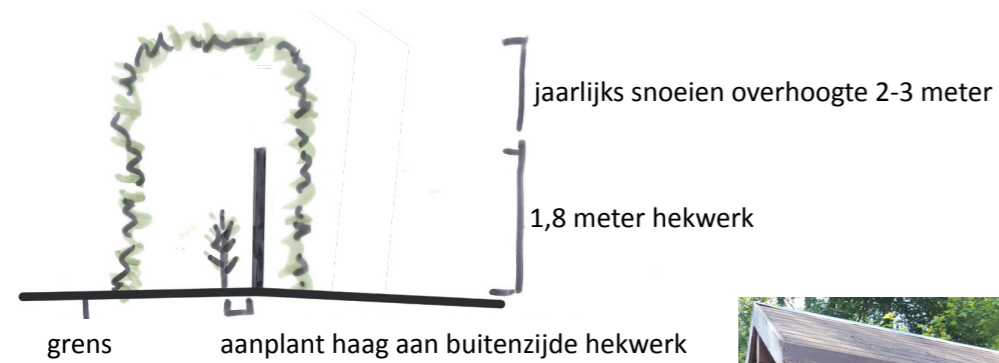
Daarnaast wordt er een windhaag (2-3 meter hoogte) geplaatst van zwarte elzen om de zonneweide landschappelijk in te passen op een gebiedseigen manier. Langs deze groenstructuur kan de kamsalamander eenvoudiger tevens migreren naar de poelen in het omliggende landschap.

De haag wordt aan de buitenzijde van het hekwerk geplaatst. Zodra het eindbeeld is bereikt, wordt de haag 1 keer per jaar gesnoeid tot een hoogte van tenminste 2 meter. De haag worden op een landschappelijke manier beheerd. De plantafstand tussen de elzen is 0,5 meter.

4.3 Schaal van de zonneweide

Hekwerk

Rondom het perceel komt een hekwerk (schapengaas met houten palen) van 1,8 meter hoogte wat aansluit bij het landelijke karakter. Deze wordt aan de binnenkant van de haag en in het struweel geplaatst op enkele decimeters van de grond (zodat kleine

Afbeelding 20. Principe van aanplant windhaag die hekwerk overgroeit

Afbeelding 23. Referentie windhaag met ecologische meerwaarde

Afbeelding 25. Informatiebord

Afbeelding 24. Bestaande landschapselementen passen zonneveld in (d.m.v. beheer naaldhout eruit)

Afbeelding 22. Hek van gaas en houten palen

Afbeelding 21. Kruidenrijk grasland binnen de hekken

zoogdieren en eventueel reeën het hek kunnen passeren).

Panelen, hoogte en oriëntatie

Om het perceel zo efficiënt mogelijk te benutten is door de initiatiefnemer gekozen voor een oost-west opstelling onder een hellingshoek van 15°. Tussen de rijen panelen wordt 2 meter ruimte gehouden voor beheer en daglichttoetreding ten behoeve van de bodemgesteldheid. De zonnepanelen zijn voornamelijk vanuit de trein te zien en het is van belang dat de panelen langs het spoor zijn uitgelijnd op afstand van de perceelsgrens om een helder beeld te bewerkstelligen. De constructie wordt maximaal 1,8 meter hoog en begint op 0,77 meter boven maaiveld zodat beheer met schapen mogelijk is.

Transformator en compactstation

Er wordt met omvormers gewerkt. Een omvormer combineert de stroomopbrengst van zonnepanelen en zet deze om naar wisselstroom. Ze worden op metalen rekken onder de zonnepanelen gemonteerd en vallen daardoor nagenoeg niet op. De kleur is wit / lichtgrijs. Overige bouwwerken zijn ook gesitueerd aan de binnenzijde van de landschappelijke inpassing. Ten behoeve van onderhoud door de netbeheerder dient het compactstation eenvoudig toegankelijk te zijn. Het compactstation is vanaf de openbare weg bereikbaar. Het klantstation komt langs de Diepenveenseweg te staan.

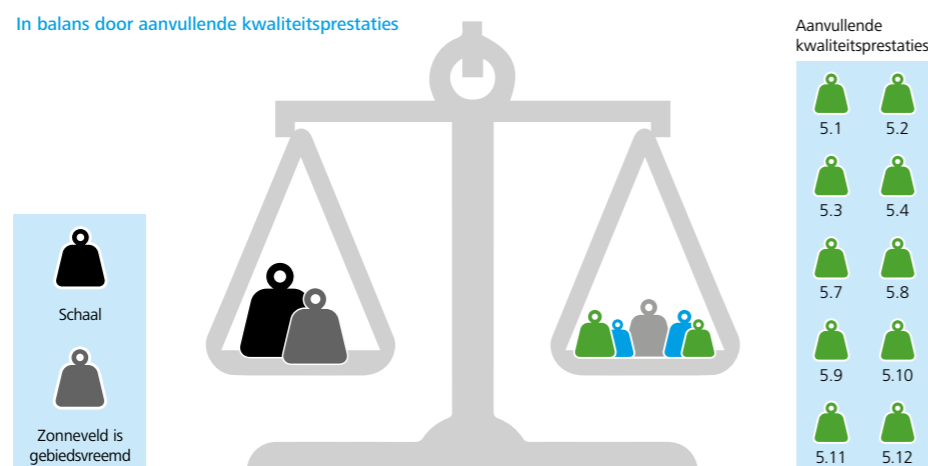
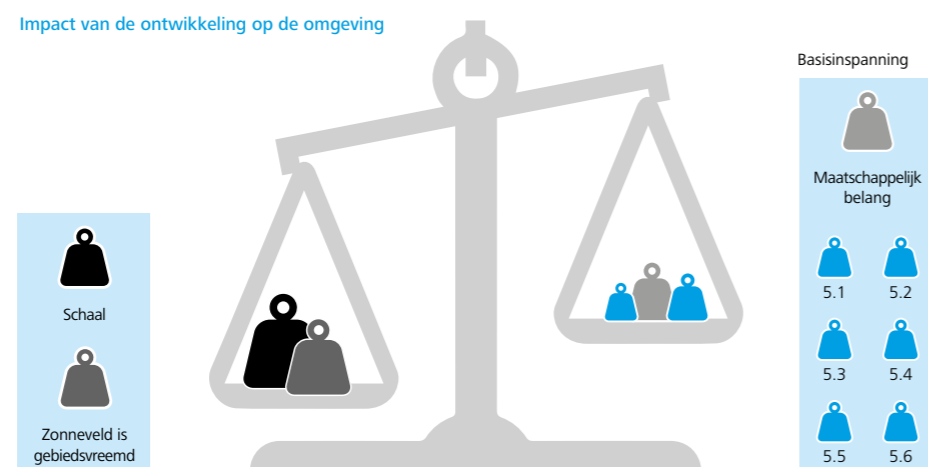
Kruidenrijk grasland en beheerpad

Door bemesting te stoppen en kruidenrijk grasland (tussen de hekken) in te zaaien zal het gras onder de zonneweide meer ecologische meerwaarde krijgen. Binnen het hekwerk liggen tevens enkele beheerpaden waar ook kruidenrijk grasland komt. De stroken worden ingezaaid met een kruidenrijkmengsel (Mengsel voor ruderaal gronden 'B1' van de Cruydhoeck of vergelijkbaar). Doordat wordt gestopt met reguliere bemesting is een kruidenrijke begroeiing kansrijker. Het beheer van de ondergrond is bepalend voor het resultaat en de meerwaarde voor de biodiversiteit. Enigszins afhankelijk van de voedselrijkdom, is het op termijn voldoende om 1 á 2 keer per jaar te maaien. In het begin zal twee keer per jaar maaien en afvoeren van het maaisel nodig zijn. Door laat in de winter te maaien (februari) blijft er bedekking en voedsel staan voor fauna. Omdat het nu nog niet duidelijk is hoe de vegetatie zich zal ontwikkelen onder de panelen moet het beheer regelmatig worden bijgesteld om daarmee vegetatiegroei en het bodemleven te stimuleren. Eventueel kan een natuurlijke vorm van bemesting (schapen) hieraan kan bijdragen.

Interactie met de omgeving

Bij de ingang van het terrein komt een informatiebord. Langs het beheerpad aan de noordkant komt een plek waar vandaan zicht is op de zonneweide. Dit zodat het onderdeel blijft uitmaken van de beleving van het gebied.

KWALITEITSIMPULS DOOR ZONNEVELD

Afbeelding 26. Visuele weergave van de balans uit de Handreiking Kwaliteitsimpuls Zonnevelden

In aanvulling op de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving is er door de provincie Overijssel 'De Handreiking Kwaliteitsimpuls Zonnevelden' opgesteld. Dit helpt initiatiefnemers en gemeenten om samen met omwonenden en andere belanghebbenden een goede balans te bepalen tussen de ruimte voor ontwikkeling en de mate van aanvullende kwaliteitsprestaties, specifiek voor zonnevelden. De methodiek van deze handreiking is gebruikt voor de toelichting van het ontwerp. Dit betreft de opdeling in drie schaalniveaus, op elk schaalniveau spelen andere thema's. Deze worden hierna beknopt samengevat:

- Het omringende landschap;
- De directe omgeving;
- Het zonneveld zelf.

5.1 Goede ruimtelijke inpassing

Het omringende landschap

Voor de inpassing van de beoogde zonneweide, is gebruik gemaakt van de Catalogus Gebiedskenmerken en de gemeentelijke beleidsplannen. De uitgangspunten uit het LOP zijn meegenomen in de landschappelijke inpassing. Er is getracht de gebiedskenmerken zo veel mogelijk te respecteren en beplantingselementen en soorten te gebruiken die passen bij de ondergrond.

De directe omgeving

Het compleet aan het zicht onttrekken van de zonneweide staat niet gelijk aan een goede inpassing. Met gebiedseigen elementen wordt de zonneweide juist zo goed mogelijk in de ruimtelijke structuur gevoegd (basisinspanning). Naast een windhaag, wordt ruimte gereserveerd voor een houtsingel van struweel om het plangebied en kruidenrijk grasland in het plangebied. Deze combinatie is van grotere toegevoegde waarde voor de biodiversiteit dan één en dezelfde inpassing.

De zonneweide zelf

De landschappelijke inpassing wordt aan de buitenkant rondom de zonneweide en (om) het hekwerk geplaatst. Door een faunapasseerbaar hek kunnen kleine zoogdieren onverhinderd op het terrein komen, waardoor de impact op ecologie wordt verminderd en op onderdelen zelfs verbeterd ten opzichte van de huidige situatie. Er ontstaat rust

op de zonneweide zelf door het extensiever landgebruik en door meer ruimte voor biodiversiteit in de randen.

5.2 Aanvullende kwaliteitsprestaties

Naast de basisinspanning kan er sprake zijn van aanvullende kwaliteitsprestaties. De mate hiervan is afhankelijk van de impact op landschappelijke en ecologische waarden. Gezien de huidige situatie van het plangebied is de impact minimaal. Nu is het een weiland. Straks wordt er op diverse plekken meer ruimte geboden aan flora en fauna, en in de vorm van beschutting, voedsel en nestgelegenheid aan insecten, kleine zoogdieren en vogels. Een gebied waar mogelijk de kamsalamder voorkomt (struweel) wordt ongemoeid gelaten met de ontwikkeling van de zonneweide.

De grootste meerwaarde is dat de revenuen van de zonneweide worden ingezet voor landschapsbehoud in een veel groter gebied door de stichting zonder winstoogmerk.

Colofon

Dit rapport is een uitgave van Eelerwoude.
Eelerwoude heeft vestigingen in Goor, Diever, Culemborg en Wassenaar.

© Eelerwoude 2019, niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/
of openbaar gemaakt worden zonder schriftelijke toestemming van Eelerwoude,
Mossendamsdwarsweg 3, 7470DB Goor.

www.eelerwoude.nl

Toetsing Wet natuurbescherming

Diepenveenseweg 2, Olst

Eelerwoude
kleurt het landelijk gebied

The logo for Eelerwoude features a stylized green and blue shape above the text. The text 'Eelerwoude' is in a bold, green, sans-serif font, and the tagline 'kleurt het landelijk gebied' is in a smaller, black, sans-serif font below it.

Toetsing Wet natuurbescherming

Diepenveenseweg 2, Olst

Opdrachtgever

St. IJsselandschap
Haereweg 4
8121 PJ Olst

Opdrachtnemer

Eelerwoude
Mossendamsdwarsweg 3
7470 AB Goor
088-1471100
info@eelerwoude.nl
www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: P9556
Datum: 11-7-2019
Projectleider: M. Elshof
Opgesteld: M. Hoofd
Gecontroleerd: V. de Lenne

Onderzoek van Eelerwoude voldoet aan de eisen die het bevoegd gezag stelt. Eelerwoude is lid van het Netwerk Groene Bureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte. Het Netwerk heeft een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbende een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd, conform de geldende wet- en regelgeving ten aanzien van flora en fauna. Desondanks zal nooit een 100% volledig beeld van de aanwezige flora en fauna gegeven kunnen worden. Natuur is dynamisch, situaties kunnen veranderen.

INHOUD

1	INLEIDING.....	4
1.1	Aanleiding	4
2	HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING	5
2.1	Huidige situatie.....	5
2.2	Voorgenomen ontwikkeling.....	5
3	NATUURWETGEVING EN -BELEID.....	9
3.1	Inleiding	9
3.2	Bescherming van soorten.....	9
3.3	Bescherming van gebieden	9
3.4	Bescherming van houtopstanden.....	11
3.5	Natuurnetwerk Nederland.....	12
4	METHODE.....	14
4.1	Bureauonderzoek	14
4.2	Terreinbezoek	14
5	BESCHERMDE SOORTEN	16
5.1	Planten.....	16
5.2	Zoogdieren.....	16
5.2.1	Vleermuizen	16
5.2.2	Overige zoogdieren	19
5.3	Vogels.....	20
5.4	Reptielen.....	22
5.5	Amfibieën.....	22
5.6	Vissen	23
5.7	Ongewervelden	23
6	CONCLUSIE.....	24
6.1	Bescherming soorten	24
6.1.1	Broedvogels.....	24
6.1.2	Vleermuizen	24
6.2	Bescherming gebieden.....	24
6.3	Bescherming houtopstanden	25
6.4	Natuurnetwerk Nederland.....	25
6.5	Geldigheid rapport.....	25
	LITERATUURLIJST	26
	BIJLAGE 1 WETTELIJK KADER NATUURWETGEVING	27

1

INLEIDING

1.1 Aanleiding

De opdrachtgever is voornemens om een zonneweide van circa 2 ha te realiseren op landbouwgronden in de gemeente Olst-Wijhe.

In verband met deze voorgenomen ontwikkeling is een toetsing van de plannen aan de natuurwetgeving en het natuurbeleid noodzakelijk. Met deze toetsing moet duidelijk worden hoe de ontwikkeling gerealiseerd kan worden binnen de kaders van de natuurbescherming.

Eerste stap in deze toetsing is het uitvoeren van een verkennend onderzoek. Op basis van een bureauonderzoek en een veldbezoek wordt aan de hand van aanwezige terreintypen en toevallige waarnemingen van soorten zo goed mogelijk ingeschat welke beschermde gebieden en plant- en diersoorten aanwezig (kunnen) zijn. Op basis daarvan worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ontwikkeling en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen. Voorliggende rapportage gaat hier verder op in.

2

HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING

2.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt in de gemeente Olst-Wijhe, nabij de kern Olst (afbeelding 1). Olst tussen Deventer en Zwolle, langs de IJssel. De omgeving betreft een kleinschalig landschap.

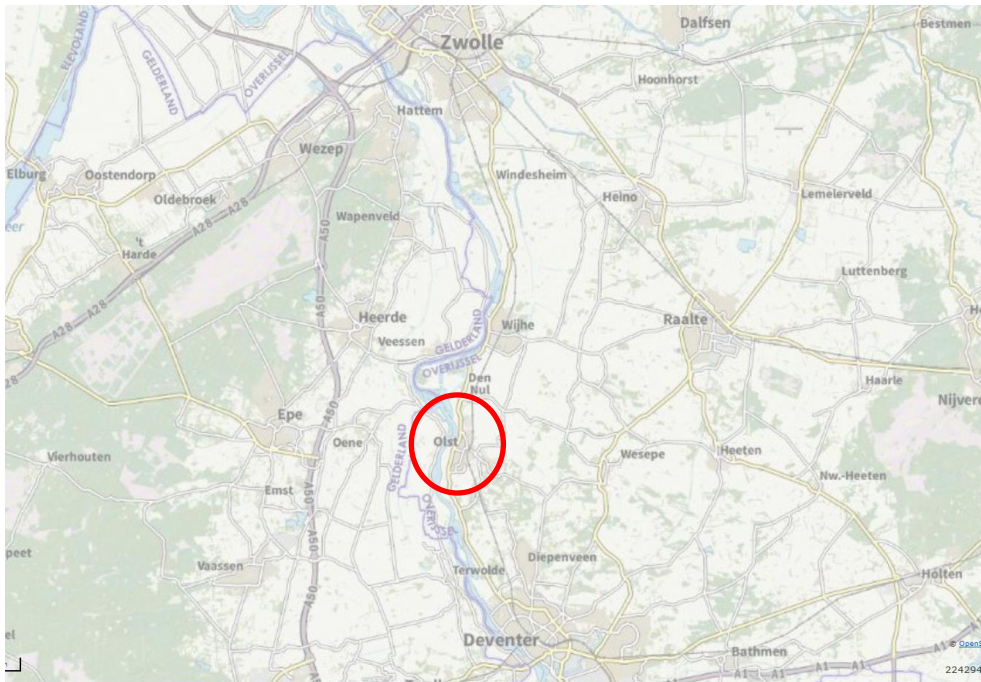
Het plangebied betreft een agrarisch perceel, achter de woning aan de Diepenveenseweg 2, en bestaat uit intensief gebruik agrarisch grasland (afbeelding 2). Het plangebied grenst aan de westelijke zijde aan de spoorlijn, aan de noordelijke zijde aan agrarisch grasland en naaldbos, aan de oostelijke zijde aan een boomgaard en een bosje en aan de zuidelijke zijde aan agrarisch grasland en bos.

Bebouwing, verlichting en waterelementen zijn in het plangebied afwezig. Ten zuiden van het plangebied ligt wel een sloot, deze is in beheer bij Waterschap Drents Overijsselse Delta.

2.2 Voorgenomen ontwikkeling

De opdrachtgever is voornemens om een zonneweide van circa 2 ha te realiseren. De panelen worden in een oost-west opstelling met een dakconstructie geplaatst. Deze constructie heeft een breedte van 7,72 meter. De ruimte tussen de rijen wordt 2 meter. De constructie wordt maximaal 1,80 meter hoog en begint op 0,77 meter boven maaiveld.

In verband met het zicht vanaf woningen in de omgeving wordt aan de noordzijde en aan de zuidoostzijde van het plangebied struweel ingeplant. Aan de overige zijden is reeds beplanting aanwezig. De inrichting sluit aan bij het kleinschalige landschap waarin het plangebied is gelegen. Verlichting zal tot een minimum beperkt blijven. Er wordt een mengsel voor kruidenrijk grasland ingezaaid en het beheer wordt gericht op het realiseren van kruidenrijke vegetatie.

Afbeelding 1. Globale ligging van het plangebied (in rode cirkel).

Afbeelding 2. Luchtfoto plangebied (bron: ESRI, 2019).

Afbeelding 3. Impressie plangebied, situatie op 18 juni 2019.

3

NATUURWETGEVING EN -BELEID

3.1 Inleiding

De Wet natuurbescherming bestaat uit drie onderdelen: de bescherming van soorten, de bescherming van gebieden en de bescherming van houtopstanden. De kern van het natuurbeleid wordt gevormd door het Natuurnetwerk Nederland, dat een samenhangend netwerk vormt van natuurgebieden. De provincies zijn het bevoegd gezag en alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid is het Rijk het bevoegd gezag. In dit hoofdstuk wordt kort ingegaan op de relevante wetgeving en het natuurbeleid voor het plangebied.

3.2 Bescherming van soorten

Het uitgangspunt bij het onderdeel soortenbescherming is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. De wet kent een drietal beschermingsregimes; beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn, beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn en beschermingsregime “andere soorten”. Daarnaast zijn landelijk van een aantal vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd. Elk beschermingsregime heeft zijn eigen verbodsbepalingen.

Voor ieder ruimtelijk plan is het verplicht om te toetsen of deze leidt tot overtreding van de betreffende verbodsbepalingen. Wanneer er sprake is van een overtreding dient er onderzocht te worden of er een vrijstelling geldt. Indien dit niet mogelijk blijkt, is het nodig om na te gaan of een ontheffing kan worden verkregen. Bijlage 1 gaat verder in op het wettelijk kader bij toetsing aan de Wet natuurbescherming, onderdeel soortenbescherming.

Gevolgen plangebied

De bescherming van soorten is overal en altijd van toepassing bij ontwikkelingen. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de aanwezigheid van beschermde soorten en welke effecten de voorgenomen ontwikkeling heeft op deze soorten.

3.3 Bescherming van gebieden

Met het onderdeel gebiedenbescherming worden binnen de Wet natuurbescherming de Natura 2000-gebieden beschermd. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Voor alle gebieden gelden

instandhoudingsdoelstellingen. De kern van de bescherming is dat deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar mogen worden gebracht.

Activiteiten mogen geen negatieve effecten hebben op de waarden waarvoor het gebied is aangewezen. Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden.

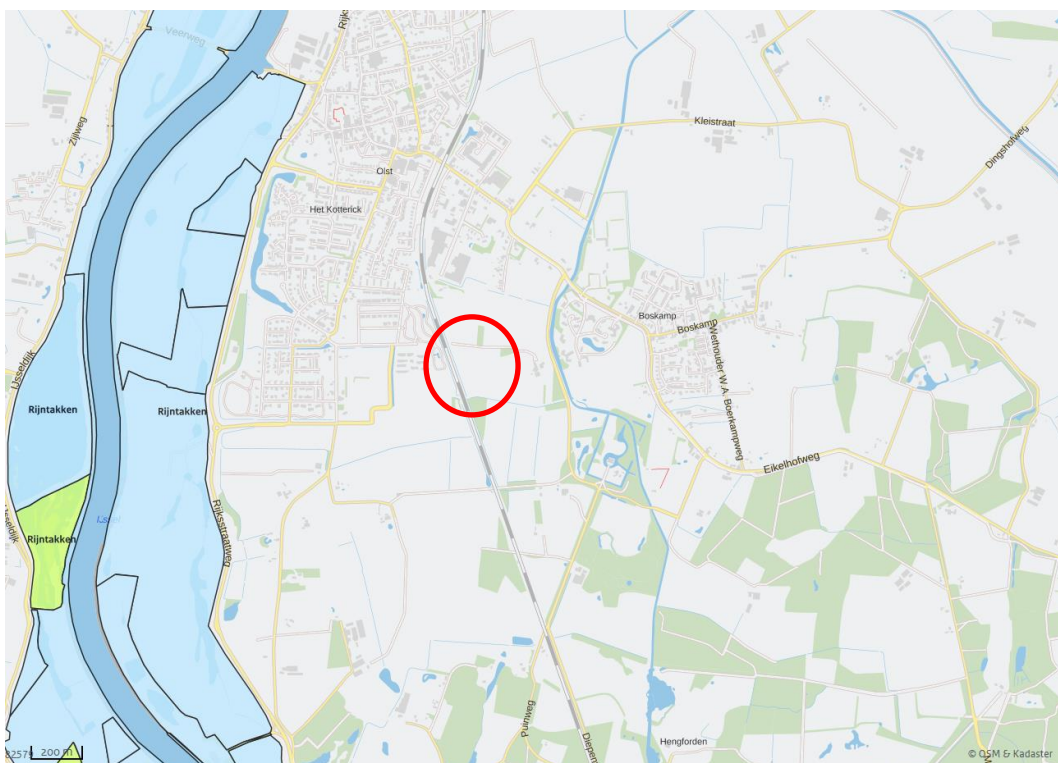
Gevolgen plangebied

Niet stikstof-gerelateerde effecten:

Op circa 1 km afstand ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied; Rijntakken. De aard van de voorgenomen werkzaamheden en ontwikkeling maakt dat de effecten uitsluitend tot het plangebied of in de zeer directe zone eromheen beperkt blijven. Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden, de invulling van de tussenliggende gebieden en de voorgenomen werkzaamheden is er derhalve geen reden om aan te nemen dat er kans is op een belemmering van de kernopgaven van het Natura 2000-gebied, zij het door een rechtstreekse invloed, cumulatieve invloed of externe werking. Een toetsing op grond van de Wet natuurbescherming wordt ten aanzien van 'niet stikstof-gerelateerde effecten' daarom niet noodzakelijk geacht.

Stikstof-gerelateerde effecten

Bij de aanleg van de zonneweide zal tijdens de werkzaamheden stikstof worden uitgestoten door de machines. In de gebruiksfase zal geen stikstofuitstoot plaatsvinden. Om een beeld te krijgen van de stikstof-gerelateerde effecten van de aanleg van de zonneweide is een AERIUS-berekening uitgevoerd. Hiervoor zijn de rekengegevens gebruikt uit een vergelijkbaar project. De berekening geeft aan dat er geen natuurgebieden zijn met rekenresultaten hoger dan de drempelwaarde. Bovendien zal er geen mest meer worden uitgereden op het perceel wanneer het in gebruik is als zonneweide, waardoor de stikstofuitstoot tijdens de gebruiksfase lager zal zijn dan in de huidige situatie.

Afbeelding 4. Ligging plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebied Rijntakken (bron: AERIUS Calculator).

3.4 Bescherming van houtopstanden

Het omhakken of rooien van bossen is niet zomaar toegestaan in de Wet natuurbescherming. Dit geldt ook bij het rooien of het verrichten van handelingen die de dood of ernstige beschadiging van bomen tot gevolg hebben. Hieronder valt ook beschadiging door vee. Onder bos wordt verstaan:

- alleen bossen die buiten de ‘bebouwde kom Boswet’ liggen;
- alle beplantingen van bomen die groter zijn dan 10 are (1.000 m²);
- bomen in een rijbeplanting, als de rij uit meer dan 20 bomen bestaat.

De gemeente stelt de grenzen van de ‘bebouwde kom Boswet’ bij besluit vast. Deze grenzen kunnen afwijken van de ‘bebouwde kom Verkeerswet’. Het besluit wordt door de provincie goedgekeurd. De grenzen zijn bij de gemeente na te vragen.

De bescherming van houtopstanden kent twee belangrijke instrumenten: meldingsplicht en herplantplicht. Een kapmelding is verplicht bij de kap van bomen buiten de bebouwde kom indien kap plaatsvindt in een houtopstand. Veelal geldt een 1 op 1 herplantplicht. Provincies bepalen welke gegevens bij een melding moeten worden aangeleverd. Voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel is er geen herplantplicht.

De voorgenomen kap van een houtopstand hoeft niet gemeld te worden als het gaat om:

- houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- houtopstanden op erven of in tuinen;
- fruitbomen en windschermen om boomgaarden;

- naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- kweekgoed;
- uit populieren of wilgen bestaande:
  - wegbeplantingen;
  - beplantingen langs waterwegen, en
  - eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- het dunnen van een houtopstand;
- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
  - ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
  - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
  - zijn aangelegd na 1 januari 2013.
- het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel;
- het vellen van houtopstanden voor de aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen;
- het vellen van houtopstanden en herbepplanten op een wijze die is beschreven in een goedgekeurde gedragscode.

De provincie kan een kapverbod opleggen. Mag er wel worden gekapt, dan moeten er meestal ook nieuwe bomen worden aangeplant. De provincie kan een ontheffing of vrijstelling verlenen. Dit hangt ervan af of er hiervoor een provinciale verordening is opgesteld. Mogelijk is ook een omgevingsvergunning nodig. Het aanvragen van deze vergunning en het indienen van een kapmelding moet apart van elkaar uitgevoerd worden.

Gevolgen plangebied

Met het voorliggende plan worden geen bomen gekapt. Het plan voldoet aan de wet- en regelgeving op het gebied van bescherming van houtopstanden.

3.5 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. In de wet heet dit de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Provincies hebben hiervoor soms een andere benaming.

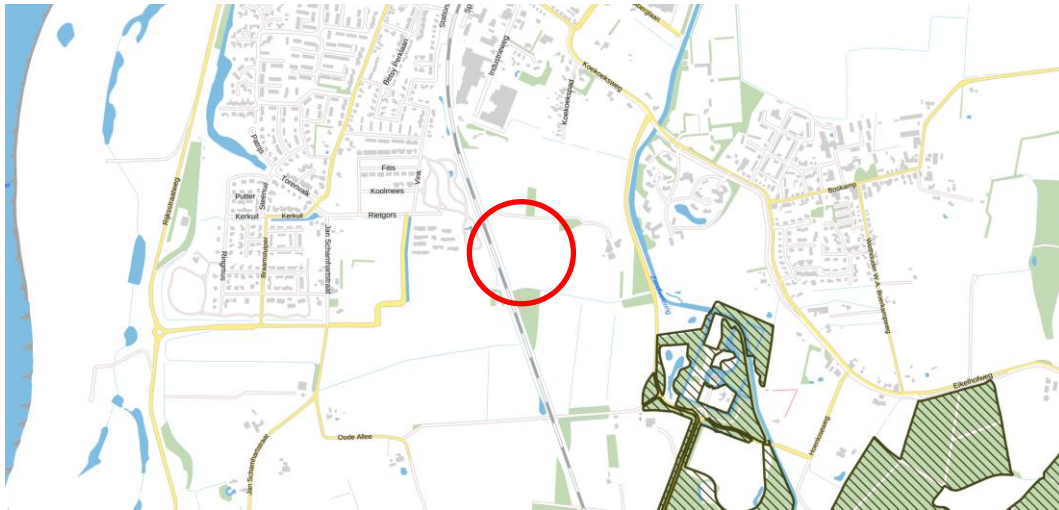
Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Het Natuurnetwerk is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. In of in de directe nabijheid van het NNN geldt het 'nee, tenzij'- principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Wanneer bij een ontwikkeling mogelijke effecten op het NNN denkbaar zijn, is het noodzakelijk een NNN-toetsing uit te voeren.

Gevolgen plangebied

Het plangebied en de directe omgeving maken geen onderdeel uit van het NNN (afbeelding 5). Het NNN kent ook geen externe werking. Een toetsing aan het NNN-beleid wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Afbeelding 5. Ligging plangebied (in rode cirkel) ten opzichte van het NNN (groen gestreept).

4

METHODE

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van bestaande inventarisatiegegevens en een verkennend veldbezoek.

4.1 Bureauonderzoek

Voor het bureauonderzoek is indien beschikbaar gebruik gemaakt van landelijke, provinciale en regionale verspreidingsinformatie;

- De landelijke verspreidingsinformatie uit atlassen, die deels gedateerd is, is gebruikt om na te gaan of nabij het plangebied in het verleden beschermde soorten zijn aangetroffen. Exacte locaties of data van de waarnemingen waren daarbij veelal niet bekend. Deze gegevens hebben vaak betrekking op atlasblokken (5x5 kilometer) en kunnen daardoor betrekking hebben op waarnemingen buiten het plangebied.
- De flora- en faunadatabase van Eelerwoude is eveneens geraadpleegd. Eelerwoude heeft meerder onderzoeken in de nabije omgeving uitgevoerd. De data van deze onderzoeken zijn opgeslagen in deze database.

4.2 Terreinbezoek

Op basis van een eenmalig veldbezoek is de geschiktheid van het plangebied (onderzoeksgebied) voor de verwachte soorten en/of soortgroepen beoordeeld. Het veldbezoek is overdag door M. Hoofd uitgevoerd, ecologisch adviseur bij Eelerwoude (zie kader). Het veldbezoek is uitgevoerd op 18 juni 2019 bij 24°C, licht bewolkt weer en windkracht 2 Bft. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten genoteerd.

Kader – ecologisch deskundige

De veldmedewerkers van Eelerwoude beschikken over een uitgebreide ervaring met de betreffende soortgroepen en voldoen aan de criteria van 'ecologisch deskundige'. Met een ecologisch deskundige wordt bedoeld een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dienen te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- *op HBO- dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of*
- *op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of*
- *als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of*
- *zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk Gebied; en/of*
- *zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.*

5

BESCHERMDE SOORTEN

Dit hoofdstuk beschrijft de tijdens het veldbezoek waargenomen soorten, al dan niet aangevuld met gegevens uit de literatuur en andere informatiebronnen. Vervolgens worden eventuele effecten beschreven als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling.

5.1 Planten

Voorkomen en functie

Er is gericht gezocht naar het voorkomen van beschermde planten. Daarnaast is er een deskundigenbeoordeling van de potentiële aanwezigheid van beschermde planten in het plangebied uitgevoerd op basis van een biotoopanalyse.

Het plangebied bestaat uit intensief gebruikte grond, momenteel in gebruik als grasland. Om het plangebied heen zijn diverse bosjes aanwezig, langs het spoor staat ruigte met soorten als wilg, braam en brandnetel en in het noordoosten grenst het plangebied aan een met haagbeuk omzoomde boomgaard.

Gelet op de aanwezige terreintypen, het beheer, en de functie van het plangebied, is het niet waarschijnlijk dat binnen het plangebied beschermde plantensoorten voorkomen. Veel van de beschermde soorten komen nagenoeg uitsluitend voor in natuurgebieden.

Effecten en ontheffing

In het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Deze worden op basis van het aanwezige biotoop ook niet verwacht. Nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor beschermde flora niet noodzakelijk.

5.2 Zoogdieren

5.2.1 Vleermuizen

Voorkomen en functie

In het plangebied is tijdens het dagbezoek beoordeeld of de locatie geschikt is voor vleermuizen. Hierbij is onderscheid gemaakt in: verblijfplaats, vliegroute en foerageergebied. In het plangebied kunnen de volgende vleermuissoorten voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, watervleermuis en gewone grootoorvleermuis.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen maken gedurende het jaar gebruik van een netwerk van vaste rust- en verblijfplaatsen. Deze verblijfplaatsen kunnen de volgende functies hebben:

- kraamverblijfplaats;
- zomerverblijfplaats;
- paar- en/of baltsverblijfplaats;
- winterverblijfplaats.

In het plangebied zijn geen bomen of gebouwen aanwezig. Verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen derhalve worden uitgesloten.

Kader - vleermuisverblijfplaatsen

Onder de vleermuizen zijn gebouw bewonende en/of boom bewonende soorten aanwezig. Gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn hoofdzakelijk gebouw bewonend. Rosse vleermuis en watervleermuis zijn voornamelijk boom bewonende en gewone grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis bewonen zowel bomen als gebouwen. Voorbeelden van verblijfplaatsen in gebouwen zijn ruimtes in spouwmuren en achter boeiboorden en gevelbetimmering. Holten en spleten in bomen en ruimtes achter loszittend schors zijn voorbeelden van verblijfplaatsen in bomen.

Vanuit de verschillende functies van de verblijfplaats worden weer andere eisen gesteld aan bijvoorbeeld het klimaat, de toegankelijkheid en de expositie van het verblijf ten opzichte van de zon. Als kraamverblijfplaats worden meestal gebouwen en/of bomen uitgekozen waarbinnen een constant klimaat heerst. Bij gebouwen zijn dit voornamelijk woningen met een spouwmuur of een geïsoleerd dak. Sommige vleermuizen hebben aan een opening van 1-2 cm voldoende om naar binnen te kruipen. Bij bomen gaat het meestal om dikke, oude bomen met een dikke restwand.

Foerageergebied

Het plangebied is matig geschikt als foerageergebied. Langs de bosranden is geschikt foerageergebied aanwezig, maar in het open veld heeft de wind vrij spel en zijn maar weinig insecten, waardoor deze plekken waarschijnlijk geen functie hebben als foerageergebied voor vleermuizen.

Vliegroutes

Vleermuizen gebruiken lijnvormige elementen om langs te vliegen van hun verblijfplaatsen naar geschikte foerageergebieden. De landschapselementen die om het plangebied heen aanwezig zijn kunnen een onderdeel vormen van een vliegroute. In het plangebied zelf zijn geen elementen aanwezig die als vliegroute kunnen dienen.

Kader - Foerageergebieden en vliegroutes

Foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd indien bij het verdwijnen ook een verblijfplaats ongeschikt wordt. Bijvoorbeeld door het onderbreken van een vliegroute wordt een foerageergebied onbereikbaar, waardoor de vleermuizen onvoldoende voedsel kunnen vinden. Bij het verdwijnen van foerageergebieden of vliegroutes wordt derhalve onderzocht of er voldoende bereikbare alternatieven zijn.

Vleermuizen maken gebruik van lijnvormige landschapselementen zoals bomenrijen en singels om zich langs te verplaatsen. Een aaneengesloten kronendak heeft hierbij de voorkeur. Van vleermuizen is bekend dat onderbrekingen in de lijnstructuur maximaal 100 tot 200 meter mogen bedragen (kleinere en langzaam vliegende soorten 50 meter). Wanneer de onderbrekingen groter zijn dan deze afstand kunnen sommige soorten deze afstand niet overbruggen en zullen ze uitwijken naar alternatieve vliegroutes en foerageergebieden.

Effecten en ontheffing

Alle vleermuissoorten zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming met beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn. Het opzettelijk verstoren, vangen en doden van individuen van beschermde soorten, alsmede het beschadigen of vernielen van vaste verblijfplaatsen, inclusief de functionele leefomgeving, is verboden vanuit de Wet natuurbescherming. De functionaliteit van de verblijfplaatsen van vleermuizen gegarandeerd te blijven.

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen zijn afwezig. Negatieve effecten op verblijfplaatsen zijn uitgesloten.

Foerageergebied

Het plangebied is in de huidige situatie matig geschikt als foerageergebied. Het voedsel en de luwte om in te jagen is vooral afkomstig van de beplanting om het plangebied heen. Deze beplanting blijft behouden en wordt versterkt. Negatieve effecten op eventueel foerageergebied van vleermuizen worden dan ook niet verwacht.

Vliegroutes

Potentiële vliegroutes zijn alleen langs de randen van het plangebied aanwezig. Door de aanplant van struweel worden deze mogelijke vliegroutes versterkt. Negatieve effecten op vliegroutes worden dan ook uitgesloten.

Verlichting

Voor nachtactieve dieren, zoals vleermuizen, is verlichting een belangrijk aspect. Enkele soorten vleermuizen hebben baat bij verlichting omdat zij foerageren op de insecten die door het licht worden aangetrokken, maar de meeste vleermuizen zijn lichtschuw. Het plangebied is momenteel vrijwel onverlicht. Alleen strooilicht van de huizen aan de overkant van het spoor en de twee erven in de omgeving kan het plangebied bereiken. Ook vindt enige verstoring plaats door de trein (westzijde plangebied). Ondanks dat het plangebied geen essentiële functie heeft voor vleermuizen wordt geadviseerd om de verlichting tot het minimum te beperken (zie kader verlichting).

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor vleermuizen niet noodzakelijk. Geadviseerd wordt om de verlichting tot het minimum te beperken.

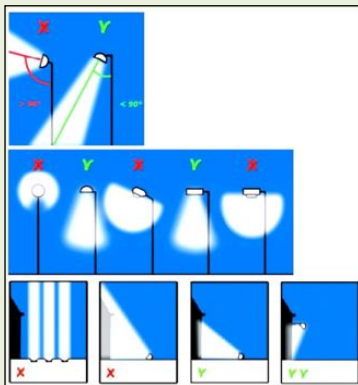
Kader – Verlichting

Een aantal nachtactieve dieren, zoals vleermuizen, uilen en marters, zijn gevoelig voor verlichting. Er zijn soorten die kunstlicht zoveel mogelijk vermijden, zoals de watervleermuis, en er zijn soorten die (in beperkte mate) rond lantaarnpalen jagen, zoals de rosse vleermuis. Bij het plaatsen van verlichting bij in- en/of uitvliegopeningen, vliegroutes en foerageergebieden kunnen barrières ontstaan waardoor de vleermuizen van de verblijfplaatsen, vliegroute en/of foerageergebied afzien.

Er dient te allen tijde rekening gehouden te worden met verlichting, door verlichting tot een minimum te beperken en directe belichting van de omgeving en onverlichte gebiedsdelen te voorkomen. Om lichthinder te voorkomen en het gebied aantrekkelijker te maken voor vleermuizen kunnen verschillende maatregelen getroffen worden:

- verlichting alleen plaatsen waar het echt nodig is;
- verlichting alleen aan op momenten wanneer het nodig is (dynamische verlichting);
- verlaag de hoogte van de lichtmasten zodat boomkronen onverlicht blijven;
- beperk verstrooiing het licht tot een minimum door gebruik van aangepaste armatuur;
- geen verlichting plaatsen bij in- en/of uitvliegopeningen en vliegroutes.

Hieronder staan enkele voorbeelden om lichtverstrooiing te voorkomen.

5.2.2 Overige zoogdieren

Voorkomen en functie

Op basis van het aanwezige biotoop, sporen, literatuurgegevens en expertise zijn onder andere de volgende algemeen voorkomende zoogdieren binnen het plangebied aanwezig of te verwachten: vos, ree, haas, konijn, egel en diverse algemene muizen. Deze soorten kunnen het plangebied gebruiken als (onderdeel van hun) leef- en foerageergebied. Deze soorten zijn opgenomen in de Wet natuurbescherming en vallen onder het beschermingsregime “andere soorten”. In de provincie Overijssel is voor deze soorten bij een ruimtelijke inrichting een vrijstelling van de ontheffingsplicht opgesteld.

Een aantal strenger beschermde soorten dat in of rond het plangebied voor kan komen zijn de das, de steenmarter en de eekhoorn.

Das

Das is een zeldzame maar steeds algemener wordende soort. Rond Deventer is een populatie dassen aanwezig die zich langzaam richting het noorden aan het uitbreiden is. Er zijn geen verspreidingsgegevens bekend van dassen rond het plangebied en tijdens het veldbezoek zijn ook geen sporen van dassen aangetroffen in het plangebied en de bosjes die er omheen liggen.

Steenmarter

Steenmarter komt in de oostelijke helft van Nederland algemeen voor en is met een opmars richting het westen bezig. De soort heeft verblijfplaatsen in bebouwde omgeving en kan tot in het centrum van steden worden aangetroffen. Verblijfplaatsen in het buitengebied bestaan doorgaans uit oude, verlaten schuren en takkenhopen. Dergelijke potentiële verblijfplaatsen zijn in het plangebied niet aanwezig.

Eekhoorn

Eekhoorn komt in de omgeving voor, maar is voor wat betreft verblijfplaatsen en foerageergebied gebonden aan bossen.

Wezel, bunzing, hermelijn en egel

Deze soorten zijn vanaf 1 januari 2020 niet meer vrijgesteld van de ontheffingsplicht. Dit betekent dat bij aantasting van de nestlocatie of de functionele leefomgeving een ontheffing noodzakelijk is.

Wezel, bunzing, hermelijn en egel zijn gebonden aan kleinschalige landschapselementen. Het plangebied vormt daarom geen geschikt leefgebied voor deze soorten. De aanleg van extra landschapselementen is positief voor deze soorten.

Effecten en ontheffing

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een verlies van leefgebied van de genoemde (algemeen) voorkomende zoogdieren met het beschermingsregime "andere soorten". Voor deze beschermde soorten is bij een ruimtelijke inrichting door de provincie Overijssel een vrijstelling van de ontheffingsplicht opgesteld.

Voor das, steenmarter, eekhoorn, wezel, bunzing, hermelijn en egel geldt dat er in het plangebied geen verblijfplaatsen aanwezig zijn en essentieel foerageergebied ontbreekt. Er worden geen negatieve effecten verwacht op deze soorten.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor grondgebonden zoogdieren niet noodzakelijk.

5.3 Vogels

Voorkomen en functie

Alle vogels zijn als soort beschermd in de Wet natuurbescherming. Onderscheid kan gemaakt worden tussen broedvogels en vogels met jaarrond beschermde nesten. Vogels

met jaarrond beschermde nesten komen elk jaar terug bij hun nest. Dit nest mag dus ook niet buiten het broedseizoen verwijderd worden.

Broedvogels

De aangetroffen vogels binnen en direct rondom het plangebied vallen onder de algemene broedvogels agrarisch gebied. Onder andere de volgende vogelsoorten kunnen gebruik maken van het plangebied; ekster, houtduif, holenduif, witte kwikstaart, zwarte kraai en scholekster.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Op de Informatiemarkt Soortenbescherming van 19 juni 2019 heeft de provincie Overijssel de gewijzigde lijst van jaarrond beschermde nesten en jaarrond beschermd functioneel leefgebied gepresenteerd. Ondanks dat deze lijst nog niet officieel gepubliceerd is, is deze lijst met ingang van de datum van de presentatie (19 juni 2019) wel geldend.

Verblijfplaatsen van vogelsoorten, of aanwijzingen (braakballen of uitwerpselen) hiertoe, die jaarrond van vaste rust- en verblijfplaatsen gebruik maken zijn niet aangetroffen binnen het plangebied en worden op basis van de aanwezige terreintypen ook niet verwacht (geen bomen en bebouwing). Ooievaar is foeragerend waargenomen. Torenvalk is overvliegend en postend waargenomen en kan het plangebied gebruiken als foerageergebied. Ook andere soorten met jaarrond beschermde nesten, zoals blauwe reiger, buizerd en steenuil, kunnen het plangebied gebruiken als foerageergebied. Voor alle bovengenoemde soorten geldt echter dat het plangebied maar beperkt geschikt is als foerageergebied. Kevers, konijnen, hazen, en muizen kunnen geen dekking vinden in het kort gemaaid gras en zijn slechts in beperkte aantallen aanwezig.

Weidevogels zoals grutto, tureluur en wulp staan op de lijst van vogels met jaarrond beschermd functioneel leefgebied. Voor deze soorten is het plangebied ongeschikt als broedgebied en foerageergebied. Door de lage grondwaterstand, het beperkte insectenaanbod en door het intensieve gebruik kunnen deze soorten hier niet tot broeden komen of het plangebied als foerageergebied gebruiken. Ook voor de overige soorten in de lijst van vogels met jaarrond beschermd functioneel leefgebied is geen geschikt leefgebied aanwezig.

Effecten en ontheffing

Broedvogels

Alle vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming. Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren vernielen of beschadigen, of nesten van vogels wegnemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Deze verbodsbepalingen kunnen in veel situaties worden voorkomen door versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. De periode van 15 maart tot 15 juli wordt over het algemeen beschouwd als broedseizoen. Werkzaamheden binnen het broedseizoen zijn mogelijk indien is vastgesteld dat er met deze werkzaamheden geen nesten van broedvogels worden verstoord. Voor de Wet

natuurbescherming zijn echter alle bewoonde vogelnesten beschermd, ongeacht het tijdstip van het jaar en ongeacht de zeldzaamheid van de soort.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Van een aantal vogelsoorten zijn de nesten het hele jaar door beschermd. Ook de functionele leefomgeving is daarbij beschermd. Bij de aantasting van de nestlocatie en/of de functionele leefomgeving is een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk.

Nesten van jaarrond beschermde vogels zijn niet aanwezig in het plangebied. Het plangebied kan door soorten met jaarrond beschermde nesten in en door soorten met jaarrond beschermde functionele leefomgeving wel worden gebruikt om te foerageren, maar gezien het intensieve agrarische gebruik maakt het geen essentieel onderdeel uit van het leefgebied van deze soorten.

Conclusie: bij de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met (in gebruik zijnde) nesten van vogels.

5.4 Reptielen

Voorkomen en functie

Beschermde reptielen, zoals ringslang, gladde slang, levendbarende hagedis en hazelworm, zijn gebonden aan specifieke terreinen. In het plangebied ontbreekt dergelijk geschikt biotoop zoals heideterreinen, goed ontwikkelde waterlopen en venranden. Er zijn ook geen verspreidingsgegevens bekend van reptielen in en rondom het plangebied.

Effecten en ontheffing

Op basis van het aanwezige biotoop kunnen beschermde reptielen worden uitgesloten. Negatieve effecten op reptielen zijn dan ook niet aanwezig. Nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming is voor reptielen niet aan de orde.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor reptielen niet noodzakelijk.

5.5 Amfibieën

Voorkomen en functie

Een aantal soorten zoals bruine kikker, bastaardkikker, gewone pad en kleine watersalamander kunnen het plangebied gebruiken als migratieroute. Als leefgebied is het plangebied niet geschikt. Deze soorten zijn opgenomen in de Wet natuurbescherming en vallen onder het beschermingsregime "andere soorten". In de provincie Overijssel is voor deze soorten bij een ruimtelijke inrichting een vrijstelling van de ontheffingsplicht opgesteld.

Andere beschermde amfibieën, zoals kamsalamander of rugstreeppad, worden niet verwacht in het plangebied omdat er geen geschikt leefgebied voor aanwezig is. Van kamsalamander is echter wel bekend dat deze voorkomt in de omgeving. In het plangebied is echter geen voortplantings- of landbiotoop aanwezig. Kamsalamander wordt derhalve in het plangebied niet verwacht.

Effecten en ontheffing

De ingreep zal naar verwachting geen negatief effect hebben op het leefgebied van de genoemde (algemeen) voorkomende amfibieën met het beschermingsregime “andere soorten”. Voor deze beschermde soorten is bij een ruimtelijke inrichting door de provincie Overijssel een vrijstelling van de ontheffingsplicht opgesteld.

Andere beschermde amfibieën kunnen op basis van het aanwezige biotoop worden uitgesloten, waardoor er geen sprake is van negatieve effecten. Nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbeschrijving is voor amfibieën niet aan de orde.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor amfibieën niet noodzakelijk.

5.6 Vissen

Voorkomen en functie

Binnen het plangebied zijn geen watervoerende elementen (sloten, poelen, enzovoort) aanwezig. Derhalve ontbreekt geschikt leefgebied voor vissen en zijn deze dan ook niet aanwezig.

Effecten en ontheffing

Beschermde vissen zijn niet in het plangebied aanwezig. Er worden dan ook geen effecten op beschermde vissen verwacht. Nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming voor vissen is niet aan de orde.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor beschermde vissen niet noodzakelijk.

5.7 Ongewervelden

Voorkomen en functie

Van de groep ongewervelden (dagvlinders, libellen, kevers, kreeftachtigen en weekdieren) worden beschermde soorten als gevlekte witsnuitlibel en platte schijfhoorn niet verwacht. Dit door het ontbreken van geschikt habitat dat onder andere bestaat uit heideterreinen en venranden. Er zijn ook geen verspreidingsgegevens bekend van beschermde ongewervelden in en rondom het plangebied.

Effecten en ontheffing

In het plangebied zijn geen beschermde ongewervelden aanwezig. Er is geen sprake van negatieve effecten op beschermde ongewervelden. Nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming is voor ongewervelden niet aan de orde.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor beschermde ongewervelden niet noodzakelijk.

6

CONCLUSIE

Op basis van deze quickscan worden de onderstaande conclusies getrokken.

6.1 Bescherming soorten

Het plangebied biedt een potentieel habitat voor een aantal beschermde soorten. Hoewel er geen gerichte en uitgebreide veldinventarisatie heeft plaatsgevonden, is op basis van de beschikbare literatuurgegevens en eenmalig veldbezoek vastgesteld dat het terrein mogelijk van belang is voor enkele algemeen beschermde soorten met een landelijke vrijstelling.

Met de volgende soorten (soortgroepen) dient rekening te worden gehouden:

6.1.1 Broedvogels

Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. In veel situaties kan dit voorkomen worden door versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Verder dient er bij de werkzaamheden rekening gehouden te worden met nesten van vogels en de algemene zorgplicht.

6.1.2 Vleermuizen

Ondanks dat het plangebied geen essentiële functie heeft voor vleermuizen of andere nachtactieve zoogdieren, wordt geadviseerd om de verlichting tot het uiterste minimum te beperken (zie kader verlichting op pagina 20).

6.2 Bescherming gebieden

Op circa 1 km afstand ligt het Natura 2000-gebied Rijntakken. De aard van de voorgenomen werkzaamheden en ontwikkeling maakt dat de effecten uitsluitend tot het plangebied of de zeer directe zone eromheen beperkt blijven. Een toetsing op grond van de Wet natuurbescherming wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

6.3 Bescherming houtopstanden

Er worden geen bomen gekapt. Een nadere toetsing van de kap is in het kader van de Wet natuurbescherming niet noodzakelijk. Ook is er geen kapvergunning noodzakelijk.

6.4 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied en de directe omgeving maken geen onderdeel uit van het NNN. Het NNN kent ook geen externe werking. Een toetsing aan het NNN-beleid wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

6.5 Geldigheid rapport

Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in hoofdstuk 2.2. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten leiden.

LITERATUURLIJST

- Aerius Calculator (2019). Datum van raadplegen: 21-06-2019. <https://calculator.aerius.nl/calculator/>
- ESRI (2019). ESRI Nederland. <https://www.esri.nl/nl-nl/home>. Datum van gebruik kaarten: 21-06-2019.
- Gemeente Olst-Wijhe (2013). Wegenlegger Olst-Wijhe. Datum van raadplegen: 21-06-2019. <https://www.olst-wijhe.nl/wegenlegger>
- Gemeente Olst-Wijhe (2014). Bomenbeleidsplan Olst-Wijhe 2014-2023. Vastgesteld in de raadsvergadering van 24 februari 2014.
- Ministerie van Economische Zaken (2016). *Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen*. Ministerie van Economische Zaken, versie 1.3.

BIJLAGE 1 WETTELIJK KADER NATUURWETGEVING

Bescherming van soorten

Zorgplicht

De Wet natuurbescherming erkent de intrinsieke waarde van in het wild levende planten- en diersoorten, of de soort nu beschermd is of niet (= zorgplicht). Deze zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wilde levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld, maar kan door toepassing van bestuursdwang wel worden gehandhaafd.

Beschermingsregimes

Op het onderdeel soortbescherming deelt de Wet natuurbescherming soorten in drie beschermingsregimes in:

1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Alle vogels cf. artikel Vogelrichtlijn

2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Soorten uit Bijlage IV Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd¹.

3. Beschermingsregime “andere soorten”

Soorten die uit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

Elk van deze beschermingsregimes heeft zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden.

Verbodsbepalingen

De Wet natuurbescherming gaat uit van het ‘nee, tenzij-principe’. In de wet worden ten aanzien van de beschermde soorten een aantal verbodsbepalingen genoemd (figuur 1). De verbodsbepalingen zijn gekoppeld aan het beschermingsregime van de soort (resp. Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of de groep ‘Overige soorten’). Dat betekent dat deze verbodsbepalingen niet overtreden mogen worden, tenzij voor de soort(en):

- Een vrijstelling geldt;
- Er gewerkt wordt met een goedgekeurde Gedragscode (feitelijk een collectieve ontheffing);
- Een ontheffing is verkregen.

---

¹ De brochure ‘Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen’, versie 1.3. Ministerie van EZ, december 2016 impliceert dat de bescherming uit de Vogelrichtlijn prevaleert boven de bescherming van vogels uit de verdragen van Bonn en Bern

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Figuur 1. Overzicht verbodsbepalingen Wet Natuurbescherming (bron: brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen', versie 1.3. Ministerie van EZ, december 2016).

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen (en deze toch te mogen overtreden) via een ontheffing of een vrijstelling moet aan drie criteria worden voldaan:

1. Er is geen andere bevredigende oplossing voor de handeling (=alternatievenafweging);
2. De afwijking is gebaseerd op een in de wet genoemd belang (b.v. openbare veiligheid of volksgezondheid);
3. De ingreep of handeling mag geen afbreuk doen aan en/of verslechtering betekenen voor de staat van instandhouding van de soort.

Als aan (alle) drie deze vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk in de vorm van een provinciale verordening of een (goedgekeurde) gedragscode.

Voorgaand figuur geeft een overzicht van de verbodsbepalingen per beschermingsregime. De verbodsbepalingen voor de groep van overige, 'nationale' soorten zijn geïnspireerd op de Habitatrichtlijn en op een aantal punten versoepeld. Zo is het opzettelijk verstoren van beschermde soorten (en hun verblijfplaatsen) uit deze groep van overige soorten niet langer verboden. Wel is het nog steeds verboden om vaste verblijfplaatsen van dieren onder dit beschermingsregime opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

Voor vogels geldt dat verstoren niet verboden is als de verstoring maar niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort (*artikel 3.1, lid 4 en lid 5*). Het beschadigen van in gebruik zijnde vogelnesten tijdens het broedseizoen blijft verboden, maar het verstoren dus niet meer, tenzij er sprake is van een wezenlijke invloed op de staat

van instandhouding van de specifieke soort(en). Het is aan de initiatiefnemer om zich op de hoogte te (laten) stellen, en waar nodig aan te tonen, dat de op zich versturende activiteit geen bedreiging vormt voor de staat van instandhouding van de betreffende vogelsoort.

Tot slot geldt het opzettelijk doden of vangen en het verbod om vaste verblijfplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te vernielen of beschadigen, niet voor bosmuis, huisspitsmuis of veldmuis in of op gebouwen of de daarbij behorende erven of roerende zaken (*artikel 3.10 lid 3*).

Kader - Opzettelijkheid

In de Wet natuurbescherming is bij meer verbodsbepalingen dan onder de Flora en faunawet het opzetvereiste toegevoegd, in lijn met de artikelen van de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn. In de Flora en faunawet was alleen sprake van het opzetvereiste bij verontrusting (artikel 10). Hierdoor was de Flora en faunawet strenger dan de verbodsbepalingen van de Habitatrichtlijn. Niet-opzettelijke handelingen waarbij de verbodsbepalingen overtreden worden, zijn nu niet langer verboden. Daar is van belang dat het Europees Hof van Justitie in zijn jurisprudentie heeft bepaald dat onder opzet ook voorwaardelijke opzet moet worden begrepen: *“Daarvan is sprake als iemand een handeling verricht en daarbij bewust de aanmerkelijke kans aanvaardt dat zijn gedragingen schadelijke gevolgen hebben voor een dier of plant....”*.

Andere bevredigende oplossing(en)

De initiatiefnemer moet aantonen en beargumenteren dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn waardoor overtreding van de verbodsbepaling(en) kan worden voorkomen, bijvoorbeeld door planaanpassing of het aanpassen van de uitvoeringsperiode. Het is aan het bevoegd gezag (doorgaans dus de provincie) om de alternatieve oplossingen te beoordelen en hierover te besluiten. De onderbouwing moet gebaseerd zijn op objectieve en controleerbare gegevens.

Belangen

Voor de soorten die beschermd zijn onder de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn kan alleen ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de in deze richtlijnen genoemde belangen. Voor de groep van overige, nationaal beschermde soorten wordt uitgegaan van de in de Habitatrichtlijn genoemde belangen, plus een aantal aanvullende belangen. In het Kader Wettelijk Belang wordt een overzicht gegeven van deze belangen.

Staat van instandhouding van de soort

Tot slot moeten de effecten van de voorgenomen handeling(en) worden beoordeeld aan de staat van instandhouding (SvI) van de soort. De SvI varieert per soort en per handeling, en is niet vastgelegd in de wet. Een handeling op een zeldzame beschermde soort zal eerder leiden tot een negatief effect op de SvI dan bij een algemene soort. Belangrijk is ook de trend (aantalsontwikkeling) en de ruimtelijke verspreiding van de soort. Bij de beoordeling moet rekening worden gehouden met cumulatieve (versterkende) effecten, bijvoorbeeld door andere handelingen of ontwikkelingen in de omgeving en met reeds verleende ontheffingen voor dezelfde populaties van deze soort(en). Bij de beoordeling mogen compenserende en mitigerende (verzachtende) maatregelen worden betrokken. Het ecologische toetsingscriterium verschilt per beschermingsregime. Om te beoordelen of aan deze criteria wordt voldaan, moeten inzicht worden gegeven in:

1. De Svl (van de populatie) van de soort (in zijn natuurlijke verspreidingsgebied).
2. Het effect van de handeling of ontwikkeling op de soort.

Kader - Staat van instandhouding

- **Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn:** "De maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de betreffende soort".
- **Beschermingsregime soort Habitatrichtlijn:** "Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan".
- **Beschermingsregime Overige soorten:** "Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan".

Voorkomen van overtreding verbodsbepalingen

In sommige situaties kunnen maatregelen worden getroffen waardoor negatieve effecten en overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming kunnen worden voorkomen. Bijvoorbeeld door de kap van bomen met broedende vogels uit te stellen tot na de broedtijd. Al kan de boom ook een nest bevatten van een vogelsoort waarbij het nest jaarrond beschermd is, waardoor overtreding niet kan worden voorkomen. Het plannen van werkzaamheden buiten de kwetsbare periode(n) van beschermde soorten is een veel toegepaste maatregel. Andere mogelijkheden om overtreding te voorkomen zijn wellicht het aanpassen van de werkvolgorde, gebruik te maken van andere apparatuur of de werkzaamheden te faseren in ruimte en tijd (zoals in het voorbeeld).

Vrijstellingen

Onder de Wet natuurbescherming is niet altijd een ontheffing nodig bij handelingen die leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen in de wet. Dit zijn bijvoorbeeld de provinciale vrijstellingen en de gedragscodes. Ook kan er sprake zijn van een vrijstelling als de handeling is opgenomen in een beheerplan voor een Natura 2000-gebied of programma in het kader van een programmatische aanpak. Tot slot kan het Rijk voor handelingen en activiteiten waarvoor zij bevoegd gezag is een vrijstelling geven in de vorm van een Ministeriele Regeling. Vrijstellingen kunnen alleen gelden voor de verbodsbepalingen en de voorwaarden zoals genoemd bij de verschillende beschermingsregimes.

Provinciale verordening

Provinciale Staten kunnen vrijstelling van de verbodsbepalingen verlenen. Zo zijn met een provinciale verordening een aantal vooral algemeen voorkomende en beschermde zoogdieren als egel en rosse woelmuis vrijgesteld van de ontheffingsplicht. Door deze mogelijkheid ontstaan echter wel verschillen in de bescherming van soorten tussen de verschillende provincies.

Kader - Wettelijk Belang

Voor vogels beschermd onder de **Vogelrichtlijn** kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora en fauna;
- voor onderzoek en onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt;
- om het vangen, onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Voor soorten beschermd onder de **Habitatrichtlijn**, het **Verdrag van Bern** of het **Verdrag van Bonn** kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- in het belang van de bescherming van wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen eigendom;
- in het belang van volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen, onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor **andere 'nationaal' beschermde soorten** kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- de belangen die gelden voor soorten van de Habitatrichtlijn zoals hierboven genoemd;
- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- ter voorkoming van schade en overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;
- ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud van landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied;
- in het algemeen belang van de betreffende soort.

Programmatistische aanpak

De Wet natuurbescherming biedt de mogelijkheid om een programmatistische aanpak toe te passen. Een dergelijk programma kan zowel door het Rijk als door provincies worden opgesteld. Onder de Flora en faunawet is reeds ervaring opgedaan onder de 'Generieke' of 'Gebiedsgerichte aanpak'. Tevens is voor een aantal grootschalige ontwikkelingen en plangebied een Generieke ontheffing verleend zoals voor de gemeente Tilburg, het Havengebied Rotterdam en Vliegveld Twente. Het biedt de mogelijkheid om door middel van een actieve leefgebiedenbenadering te streven naar een betere verbinding tussen economie en ecologie.

Beheerplan Natura 2000-gebied

Tot slot zijn handelingen die onderdeel uitmaken van een beheerplan voor een Natura 2000-gebied of een programmatistische aanpak (zoals stikstof) vrijgesteld, mits de handelingen zijn getoetst aan de criteria voor afwijking van de soortenbeschermingsregimes.

Bescherming gebieden: Onderbouwing stikstofdepositie

Zonneweide Overkamp - Diepenveenseweg 2 te Olst

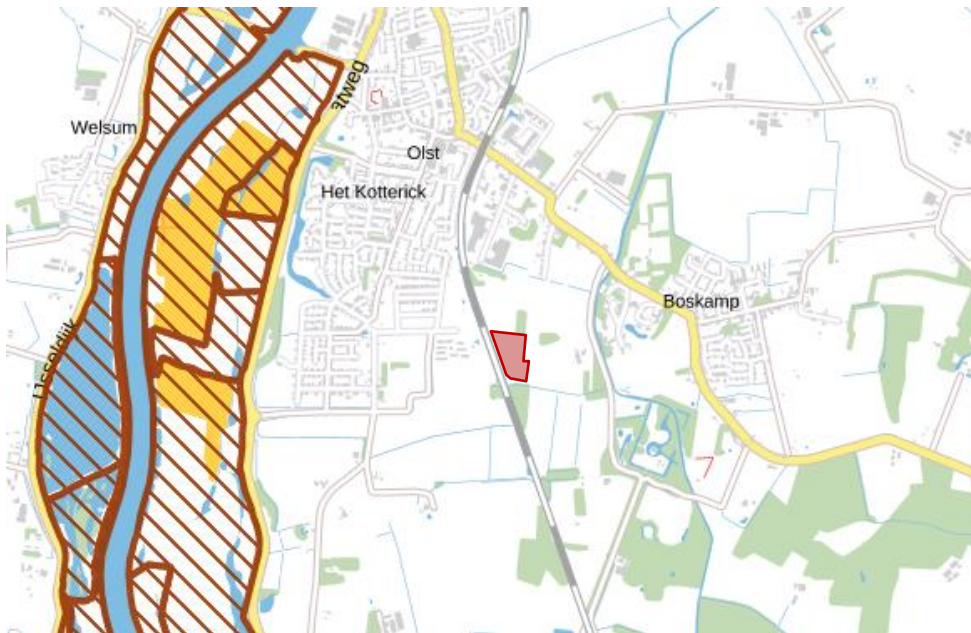
Projectnummer: P9556
Datum: 23-7-2019
Opgesteld: J. Marchal

Het voornemen is een kleinschalige zonneweide te realiseren van circa 2 hectare groot, genaamd 'Zonneweide Overkamp'. De zonneweide is gepland ter hoogte van de Diepenveenseweg 2 te Olst, gelegen in de gemeente Olst-Wijhe, provincie Overijssel.

Voor de realisatie van deze ontwikkeling zijn toetsingen van de plannen aan natuurwetgeving en -beleid noodzakelijk. Met deze toetsingen moet duidelijk worden hoe de ontwikkeling kan worden gerealiseerd binnen de kaders van de natuurbescherming. In onderstaande notitie wordt voor het onderdeel Gebiedsbescherming de mogelijke effecten van stikstofdepositie nader uitgewerkt. Bij de beoordeling wordt gekeken naar zowel de aanlegfase en ontmantelingsfase (tijdelijk) als de gebruiksfase (nieuwe, permanente fase).

Ligging plangebied

Het plangebied betreft een agrarisch perceel ten westen van de woning aan de Diepenveenseweg 2 te Olst. Ten westen van het plangebied, op een afstand van ruim 1,0 kilometer ligt het Natura 2000-gebied Rijntakken, deelgebied Uiterwaarden IJssel (Figuur 1). Voor dit gebied zijn met name habitatsoorten aangewezen die zijn gebonden aan waterrijke gebieden. Ook bestaat een groot deel van de habitattypen uit vochtige tot natte gebieden.

Figuur 1. Ligging plangebied (rood gearceerd) ten opzichte van Natura 2000-gebied Rijntakken (bruine arcering). Bron: Provincie Overijssel, 2019

Uitgangssituatie zonneweide

Op het perceel wordt een zonneweide gerealiseerd van circa 2 hectare. De werkzaamheden zullen 3, maximaal 4 maanden duren. De panelen worden in een oost-west opstelling met een dakconstructie geplaatst. Deze constructie heeft een breedte van 7,72 meter. De ruimte tussen de rijen zal 2 meter bedragen. De constructie wordt maximaal 1,80 meter hoog en begint op 0,77 meter boven maaiveld.

De zonneweide zal voor een periode van 25 jaar in gebruik worden genomen. Na deze looptijd zal de zonneweide worden ontmanteld.

Projectsaldering

Het de realisatie van de zonneweide wordt de projectsaldering toegepast. Dat houdt in dat bij de ontwikkeling van windturbineparken en grondgebonden zonneweides zeker wordt gesteld dat de ontwikkeling leidt tot een gelijke of afnemende stikstofemissie ten opzichte van de referentiesituatie.

Effectenindicator Rijntakken

Om een indruk te krijgen waar de verstoringgevoeligheden van het Natura 2000-gebied liggen, is de Effectenindicator (Synbiosys Alterra, 2019) ingevuld. Doordat het aanleggen van een zonneweide niet als 'verstoringmogelijk' kan worden gekozen, is voor dit gebied met betrekking op de verstoring gekeken naar:

- Kabels en leidingen;
- Woningbouw.

Daarbij is woningbouw als worst case effect meegenomen. De indicator geeft weer dat de aangewezen habitattypen, habitatsoorten, broedvogels en niet-broedvogels bij deze type verstoringen niet gevoelig zijn voor vermesting of verzuring door stikstofdepositie uit de lucht.

Gebruiksfase

Eerst wordt een beschrijving gegeven van de nieuwe, permanente fase om een goed beeld te krijgen van het doel van de herinrichting.

Ligging en huidig gebruik

Het plangebied grenst aan de westelijke zijde aan de spoorlijn, aan de noordelijke zijde aan agrarisch grasland en bosschage van naaldbomen, aan de oostelijke zijde aan een boomgaard en een bosje en aan de zuidelijke zijde aan agrarisch grasland en bosschage. Het perceel is in gebruik als agrarisch grasland (productiegrond) en wordt in de huidige situatie intensief gebruikt door het land machinaal te bewerken en te bemesten.

Toekomstig gebruik

Op het perceel wordt een zonneweide gerealiseerd van circa 2 hectare. In verband met het zicht vanaf woningen in de omgeving wordt aan de noordzijde en aan de zuidoostzijde van het plangebied struweel ingeplant. Aan de overige zijden is reeds beplanting aanwezig. De inrichting sluit aan bij het kleinschalig landschap waarin het perceel is gelegen. Er zal een mengsel voor kruidenrijk grasland worden ingezaaid. Het beheer is extensief en aangepast op het realiseren van kruidenrijke vegetatie. Het perceel zal niet meer worden bewerkt en bemest.

Effecten van verandering van gebruik

Door de bestemming van het perceel te wijzigen door 2 hectare intensief gebruikt agrarisch grasland om te vormen tot een extensief gebruikt perceel, treden er zowel voor inrichting, beheer als bewerking positieve effecten op (Tabel 1).

Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat het perceel niet meer wordt bewerkt (geen productiegrond) en bemest, dat in de huidige situatie wordt uitgevoerd door landbouw machines. Ook krijgt de bodem tijd te herstellen en wordt extensief beheer uitgevoerd dat is gestuurd op de ontwikkeling van kruidenrijk grasland.

Tabel 1. Overzicht effecten huidig en toekomstig gebruik

	Huidig gebruik	Toekomstig gebruik	Effecten
Bestemming	Agrarisch	Zonneweide	
Inrichting	Productie grasland	Zonnepanelen met kruidenrijke vegetatie	Meer variatie, minder betreding
Beheer	Intensief gebruik door machinale bewerking; de bodem door bemesting en beheer van het grasland door maaien en inzaaien	Extensief toegepast beheer/ maatwerk van kruidenrijk grasland	Extensiever beheer geeft minder machinaal onderhoud/ bewerking en minder uitstoot van stikstof
Bewerking	Perceel wordt bemest	Geen bemesting van perceel	Machinale betreding ten behoeve van bemesting vervalt. Ruime daling stikstofuitstoot en verbetering van de bodem.

Aanlegfase en ontmantelingsfase

Om de nieuwe bestemming van agrarisch naar zonneweide te bereiken, wordt materieel ingezet. Deze bestaan uit het volgende handelingen:

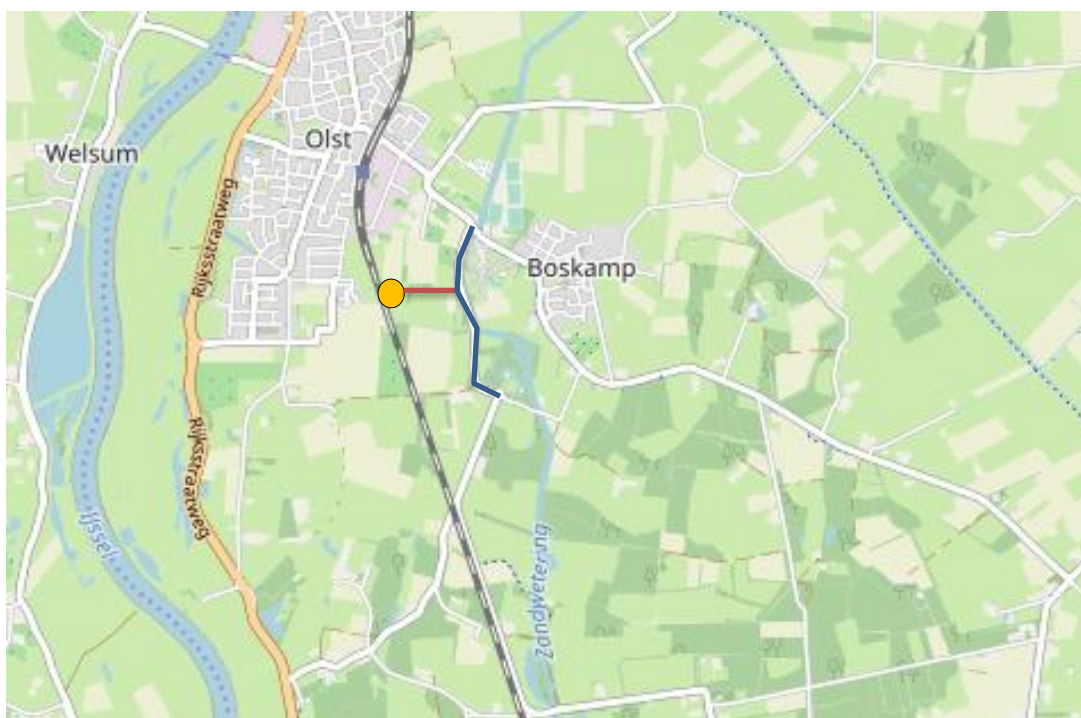
- aanvoer van materieel; omvormers, frames en panelen tot in het perceel
- aanleg van bekabeling

De mobiele werktuigen die voor deze handelingen nodig zijn bestaan uit:

- vrachtwagen - aanvoer vanaf de weg
- graafmachine - graven t.b.v. bekabeling
- kraan – transport materieel in perceel

Het materiaal zal worden aangeleverd vanaf doorgaande wegen. Gezien de ligging van het plangebied zal dit de Diepenveenseweg zijn, vanwaar over een bestaand, onverhard pad naar het perceel wordt gereden. Het materieel zal vanaf de noord- dan wel zuidzijde afkomstig zijn waar een goede verbinding is met de N337 (Figuur 2). Ditzelfde geldt bij de ontmantelingsfase.

Figuur 2. Ligging van het plangebied (oranje cirkel) ten opzichte van doorgaan de wegen. Vanaf de Diepenveenseweg wordt het perceel in gereden (rode lijn) waarbij het materiaal vanaf de noord- of zuidzijde komt (blauwe lijnen). Bron kaart: ESRI, 2019

Onderbouwing

Om de positieve verandering ten behoeve van de langere termijn, ten minste 25 jaar, voor de stikstofdepositie op het perceel te bewerkstelligen, is de tijdelijke inzet van materieel onvermijdelijk.

Doordat de tijdelijke werkzaamheden maximaal 3 tot maximaal 4 maanden duren, zal de impact van de stikstofdepositie van dit materieel beperkt zijn. Doordat slechts een kleine perceel wordt ingericht als zonneweide (2 hectare), is ook een matige belasting van materieel voor korte tijd (3, maximaal 4 maanden) noodzakelijk voor de aanvoer en realisatie. De uitstoot van stikstof is daarmee tijdelijk en beperkt.

Met de effectindicator is reeds inzichtelijk gemaakt dat aangewezen habitattypen en soorten niet gevoelig zijn voor vermesting of verzuring van stikstofdepositie uit de lucht door dergelijke werkzaamheden (verstoringen).

Daarnaast wordt voor de aanvoer gebruik gemaakt van lokale, bestaande wegen waarmee het materieel opgaat in de dagelijkse verkeersbewegingen en geen extra belasting vormt. Door de beperkte grootte van het perceel is het aantal rijbewegingen ook beperkt. Ook de bestaande doorgaande weg N337 en het spoor vormen een barrière tussen het perceel en het Natura 2000-gebied Rijntakken. Deze bestaande infrastructuur zorgt voor een hoge belasting, die permanent aanwezig is. Bij duurzame energieprojecten, als de zonneweide, zal na de bouwfase geen sprake zijn van significante stikstofemissies. De duurzame

energieprojecten zorgen ervoor dat elektriciteit uit hernieuwbare bronnen de productie van grijze stroom, met alle emissies van dien, juist wordt vervangen.

Conclusie

De aangewezen habitattypen, habitatsoorten, broedvogels en niet-broedvogels zijn bij verstoring door kabels en leidingen en woningbouw, niet gevoelig voor vermisting of verzuring door stikstofdepositie uit de lucht.

De kleinschaligheid van de te realiseren zonneweide, waarbij beperkt materieel noodzakelijk is voor korte duur en de aanrijroute geen Natura 2000-gebied kruist, zorgt ervoor dat de effecten van stikstofdepositie gedurende de aanlegfase zeer beperkt blijven.

Daarnaast wordt de beperkte stikstofdepositie van de aanlegfase en van de ontmantelingsfase ruim gecompenseerd doordat in de nieuwe (permanente) situatie, de belasting van het perceel aanzienlijk wordt verminderd door de bewerking, productie (oogst) en bemesting achterwege te laten en een extensief beheer toe te passen. Ook zorgt het energieproject ervoor dat de productie van grijze stroom, met alle emissies die daarbij van toepassing zijn, wordt vervangen door een duurzame manier van energie opwekken. De projectsaldering is daarin leidend.

Op basis van bovenstaande onderbouwing is er geen sprake van een significant negatief effect op het dichtstbijzijnde gelegen Natura 2000-gebied Rijntakken, deelgebied Uiterwaarden IJssel.